

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	4
Bestuursverslag	5
1. Woord van de voorzitter	6
2. Algemene informatie	8
2.1 Algemeen	8
2.2 Bestuursaangelegenheden	10
3. Beleid en financiële positie in 2020	16
3.1 Beleid en beleidskeuzes	16
3.1.1 Beleggingsbeleid	16
3.1.2 Toeslagbeleid	17
3.1.3 Financieringsbeleid	18
3.2 Risicoverslaglegging	19
3.2.1. Risicobereidheid	19
3.2.2. Risico-inventarisatie	20
3.2.3. Voornaamste risico's	21
3.2.4. Impactanalyse voornaamste risico's in tijd	24
3.2.5. Risico gevolgen	25
3.2.6. Frauderisico's	25
3.3 Financiële opzet en positie	26
3.4 Haalbaarheidstoets	28
3.5 Pensioenuitvoerings-, vermogensbeheer- en transactiekosten	29
4. Beleggingen	32
4.1 Algemeen	32
4.2 Resultaten	33
4.3 Matching portefeuille	36
4.4 Returnportefeuille	36
4.4.1 Aandelen	36
4.4.2 Hoogrentende obligaties	37
4.4.3 Vastgoed	38
4.4.4 Valuta-afdekking	38
4.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen	39
4.6 Resultaten Beschikbare premiereregeling	40
5. Pensioen en uitvoering	41
5.1 Pensioencommunicatie	41
5.1.1 Algemene visie op pensioencommunicatie	41
5.1.2 Communicatie over de financiële situatie van het fonds	41
5.1.3 Website	41
5.1.4 Digitale nieuwsbrief	41
5.1.5 Post	41
5.1.6 Overige (reguliere) communicatie	41
5.2 Pensioenregeling	42
6. Actuariële analyse	43
7. Verwachte gang van zaken	45
7.1 Verslag Raad van Toezicht en reactie bestuur	47
8. Verslag van het Verantwoordingsorgaan	49

9.	Jaarrekening	53
9.1	Balans per 31 december 2020	53
9.2	Staat van baten en lasten	54
9.3	Kasstroomoverzicht	55
9.4	Toelichting op de jaarrekening	56
9.5	Toelichting op de balans per 31 december 2020	63
9.6	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020	82
9.7	Gebeurtenissen na balansdatum	86
10.	Overige gegevens	87
10.1	Voorstel tot resultaatbestemming	87
10.2	Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten	87
11.	Actuariële verklaring	88
12.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90
Bijlage 1	Begrippenlijst	101
Bijlage 2	Verloopoverzicht deelnemers	109

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

Bedragen x € 1.000	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal verzekerden (per einde van het jaar)					
Deelnemers, actief en voortgezet	1.203	1.292	1.392	1.488	1.696
Gewezen deelnemers	1.884	1.878	1.860	1.814	1.675
Uitkeringsgerechtigden	1.058	994	953	913	862
Totaal aantal verzekerden	4.145	4.164	4.205	4.215	4.233
Premies en koopsommen					
Feitelijke premie middelloonregeling	41.864	38.488	36.460	45.639	46.264
Kostendekkende premie middelloonregeling	41.864	38.488	36.460	45.639	46.264
Feitelijke premie beschikbare premieregeling	959	1.808	1.642	1.562	0
Uitkeringen					
Pensioenen	20.678	19.051	18.162	17.066	15.570
Uitvoeringskosten					
Pensioenuitvoeringskosten*	2.313	1.521	1.485	1.420	1.259
Vermogen					
Stichtingskapitaal en reserves	-/-13.000	-/- 18.000	-/- 41.600	-/- 400	-/- 45.800
Technische voorziening voor risico fonds	1.427.000	1.266.000	1.088.000	1.037.700	1.032.500
Dekkingsgraad	99,1%	98,6%	96,2%	100,0%	95,6%
Beleidsdekkingsgraad**	94,2%	96,3%	99,9%	99,1%	92,4%
Rekenrente (DNB rentetermijnstructuur)***	0,2%	0,8%	1,4%	1,6%	1,4%
Beleggingen					
Balanswaarde	1.473.000	1.286.800	1.054.300	1.042.400	998.200
Beleggingsopbrengsten****	146.500	194.500	-9.000	26.200	68.500

* De pensioenuitvoeringskosten 2020 zijn inclusief de transitiekosten van €785 duizend.

** Het gemiddelde van de 12 voorafgaande maandelijkse dekkingsgraden.

*** De vermelde rente betreft het gewogen gemiddelde van de volledige rentecurve voor alle pensioenverplichtingen op rapportagedatum.

**** Inclusief beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers.

Bestuursverslag

1. Woord van de voorzitter

Hierbij presenteren wij het jaarverslag 2020 van Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. Met dit verslag geven wij een beeld van de financiële positie ultimo 2020 en de ontwikkelingen bij het fonds zoals die zich in 2020 hebben voorgedaan.

Het jaar 2020 stond in het teken van de Covid-19-pandemie. De uitbraak van de pandemie veroorzaakte in eerste instantie grote schokken op de financiële markten met een aanzienlijk negatief effect op de dekkingsgraad van het fonds. Later in het jaar herstelden de markten zich en steeg ook de dekkingsgraad weer. De pandemie had ook grote gevolgen voor de wijze van werken van alle bij het fonds betrokken partijen. Het is goed vast te stellen dat alle partijen zich snel hebben aangepast en de processen van het fonds zonder onderbreking hebben kunnen plaatsvinden.

De financiële positie van het fonds is in 2020 licht verbeterd. De actuele dekkingsgraad steeg van 98,6% aan het begin van het jaar naar 99,1% aan het eind van het jaar. De voornaamste redenen voor de stijging zijn het positieve resultaat op de beleggingen en de neerwaartse aanpassing van de levensverwachting. De in 2020 opnieuw sterk gedaalde rente heeft het positieve effect hiervan op de dekkingsgraad echter voor een groot deel gedrukt. De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse actuele dekkingsgraden) daalde in 2020 wel, van 96,3% aan het begin van het jaar naar 94,2% aan het eind van het jaar. Dat komt omdat er in 2020 een aantal maanden waren met lagere actuele dekkingsgraden. De financiële positie dient in de komende jaren te verbeteren om kortingen te voorkomen en om indexatie mogelijk te maken.

Ondanks de het feit dat de dekkingsgraad zich eind 2020 onder het minimum vereist vermogen van 104% bevond, hoeft het fonds in 2020 de pensioenafspraken onder de huidige wettelijke regels niet te korten. Het fonds maakt hierbij gebruik van de door Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgestelde vrijstellingsregeling.

De in 2017 opnieuw vastgestelde beleggingsbeginselen en het in 2017 opnieuw vastgestelde beleggingsbeleid zijn in 2020 onverkort toegepast. Het beleggingsbeleid is primair gericht op het voorkomen van kortingen en heeft als secundaire doelstelling het verlenen van indexatie.

Het bestuur heeft in 2020 verder gewerkt aan de implementatie van IORP II, een Europese richtlijn voor pensioenfondsden waarvan de bepalingen per 13 januari 2019 van kracht zijn in de Nederlandse wetgeving. Met name de inrichting van het sleutelfunctiehouderschap en de selectie en benoeming van de sleutelfunctiehouders risicobeheer, interne audit en actuaar, heeft veel aandacht gekregen. De drie sleutelfunctiehouders zijn inmiddels benoemd en actief.

Wat betreft de toekomst van het fonds: In 2019 heeft het fonds, na overleg met de werkgever, besloten de discussie over de toekomst van het fonds uit te stellen. Dit met het oog op de ontwikkelingen, zoals het nog nader uit te werken pensioenakkoord, het beperkte aantal toekomstopties dat momenteel voor het fonds beschikbaar is en de financiële positie van het fonds. De aandacht gaat nu volledig uit naar het optimaliseren van het huidige fonds.

Onderdeel daarvan was de beslissing om uitvoering van de beschikbare premiereregeling over te dragen aan een premiepensioeninstelling (PPI). In 2020 heeft de collectieve waardeoverdracht van de beschikbare premiereregeling aan Aegon Capital plaatsgevonden, nadat hiervoor goedkeuring van De Nederlandsche Bank was verkregen en nadat hierover uitgebreid met de deelnemers was gecommuniceerd.

In 2019 heeft pensioenuitvoeringsorganisatie TKP de uitvoeringsovereenkomst met het fonds opgezegd. De reden voor deze opzegging is een strategische heroriëntatie waarin ons fonds als klant niet langer past. Het fonds is vervolgens een zoektocht gestart en heeft in 2020 in AZL een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie gevonden. Het transitieproces is in 2020 opgestart en AZL heeft per 1 januari 2021 de uitvoering van TKP overgenomen.

De in 2018 ontstane vacature in het bestuur is in 2020 vervuld. De voorzitter van de beleggingscommissie heeft zich in 2020 teruggetrokken, deze vacature zal naar verwachting in 2021 worden vervuld.

Ook in 2020 hebben de bestuursleden individueel en als gezamenlijk bestuur verschillende opleidingen, seminars en kennissessies gevolgd om het kennispeil op het vereiste niveau te houden.

Dit verslag bevat de belangrijkste bestuursaangelegenheden van 2020, alsmede de uitkomsten van het financiële beheer en van de actuariële analyse. Het bestuur zal zich blijvend inspannen om de uitvoering van haar werkzaamheden zo goed mogelijk in te vullen.

Besturen doet een bestuur niet alleen. Ik wil dan ook graag een woord van dank uitspreken aan iedereen die in het verslagjaar voor het fonds werkzaam is geweest.

Graag nodig ik u namens het bestuur uit tot het lezen van dit jaarverslag.

Schiphol, 20 mei 2021

E.J. van der Plas, voorzitter

2. Algemene informatie

2.1 Algemeen

Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. ('het fonds') is een ondernemingspensioenfonds, statutair gevestigd te Schiphol en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41203234. Het fonds voert de pensioenregeling uit voor (ex-)medewerkers van Cargill B.V.

Missie, visie en strategie

Het fonds wil alle deelnemers voorzien van de pensioenuitkeringen zoals in de reglementen vastgesteld en die, waar mogelijk, indexeren.

Het is de ambitie van het fonds om met een effectieve en efficiënte uitvoering, met een voor deelnemers zo laag mogelijk risico, tegen zo laag mogelijke kosten een voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zo goed mogelijk pensioenresultaat te realiseren.

Het bestuur geeft op de volgende wijze invulling aan de realisering van haar missie:

- Een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waaronder beleid ten aanzien van de toekomst van het fonds
- Risico's worden onderkend, afgewogen en gemonitord
- Processen zijn ingericht en vastgelegd
- Voorlichting en informatie zijn transparant en begrijpelijk
- Communicatie is relevant en duidelijk

Het fonds zal minimaal eens in de drie jaar een ALM-studie uitvoeren, om te toetsen of het beleid nog toereikend is om de doelstellingen te behalen.

Voor de uitvoering van het beleid heeft het fonds een aantal commissies en werkgroepen ingesteld, die bestaan uit bestuursleden die een specifieke deskundigheid op de desbetreffende gebieden hebben. Daar waar nodig worden deze commissies en werkgroepen aangevuld met externe deskundigen.

Samenstelling bestuur per 31 december 2020

Per 1 januari 2020 was er een vacature in het bestuur. Deze vacature is in 2020 vervuld: Dhr. R. Siebesma is, na goedkeuring door De Nederlandsche Bank, in de bestuursvergadering van 18 juni 2020 benoemd tot bestuurslid namens de werkgever.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 is als volgt:

Benoemd namens de werkgever (Cargill B.V.)

> E.J. (Bert) van der Plas, voorzitter	Bestuurslid vanaf 2009	Geboortejaar: 1959
> A.M.P. (Annette) Schraven, secretaris	Bestuurslid vanaf 2012	Geboortejaar: 1971
> R.J.P. Siebesma (Raimond), lid	Bestuurslid vanaf 2020	Geboortejaar: 1962
> C.H.J.M. (Chris) Peepkorn, plv. voorz.	Bestuurslid vanaf 2017	Geboortejaar: 1961

Benoemd namens de deelnemers

> J.A.J.M. (Joost) Borm, lid	Bestuurslid vanaf 2016	Geboortejaar: 1956
> C. C. A. (Christ) Hoedelmans, lid	Bestuurslid vanaf 2008	Geboortejaar: 1964
> R. J. J. (René) van Wees, plv. secretaris	Bestuurslid vanaf 2002	Geboortejaar: 1961

Benoemd namens de pensioengerechtigden

> C.R.J. (Ruud) Goossens, lid	Bestuurslid vanaf 2014	Geboortejaar: 1955
-------------------------------	------------------------	--------------------

Samenstelling gerelateerde partijen en fondsorganen per 31 december 2020

Raad van Toezicht

R.P. van Leeuwen (voorzitter)
L.E.M. Duynstee
E.E. Hagen

Geboortejaar: 1955
Geboortejaar: 1962
Geboortejaar: 1970

Verantwoordingsorgaan

B. Zoethout
D. de Nys
C. Boer
W. Rous (voorzitter)

Geboortejaar: 1953
Geboortejaar: 1956
Geboortejaar: 1957
Geboortejaar: 1951

Beleggingscommissie

Vacature (voorzitter)
M. Bron
H. van Gorkum
E.J. van der Plas
R.J.J. van Wees (plv. voorzitter/ secretaris)
C.H.J.M. Peepkorn (toehoorder)

Geschiktheidscommissie

C.R.J. Goossens (secretaris)
C.C.A. Hoedelmans
E.J. van der Plas

Communicatiecommissie

A.M.P. Schraven (secretaris)
C.R.J. Goossens
E.J. van der Plas

Commissie Uitbesteding

C.R.J. Goossens
J.A.J.M. Borm
C.C.A. Hoedelmans (secretaris)

Werkgroep Toekomst Fonds

E.J. van der Plas
J.A.J.M. Borm
C.R.J. Goossens

Financiële commissie

A.M.P. Schraven
C.H.J.M. Peepkorn
R.J.J. van Wees (secretaris)

Compliance Officer

R. van der Mast (werkzaam bij NCI)

Risicomanagementcommissie

J.A.J.M. Borm (voorzitter)
A.M.P. Schraven
C.H.J.M. Peepkorn (secretaris)
R.J.J. van Wees (toehoorder)

Privacy Officer

M. Vente (werkzaam bij NCI)

Adviseur Beleggingscommissie

Mercer Investments

Herverzekering

AEGON, Delta Lloyd, ElipsLife, Swiss Re

Bestuursadvisering

Mercer (Nederland) B.V.
Aon Nederland

Certificeerders

KPMG Accountants N.V., externe accountant
Mercer (Nederland) B.V., externe actuaris

Vermogensbeheer

MN Services N.V.
TKP Investments B.V. (tot en met 30 juni 2020)

Pensioenadministratie

TKP Pensioen B.V. tot en met 31 december 2020
AZL N.V. vanaf 1 januari 2021

Sleutelfunctiehouders:

J.C.M. Hofmans actuair
J.G. Sieraad interne audit
J.A.J.M. Borm risicobeheer

De leden van het bestuur vervullen naast hun bestuurstaak per 31 december 2020 de volgende relevante nevenfuncties:

Bestuurslid

E.J. van der Plas
A.M.P. Schraven
C.H.J.M. Peepkorn
J.A.J.M. Borm
C. C. A. Hoedelmans
R. J. J. van Wees
C.R.J. Goossens
R. Siebesma

Functie

Geen
Benefit Specialist
RTR Process Optimization Lead Emea
Bestuurslid
Procesoperator
Geen
Geen
Bestuurslid (voorzitter)
Bestuurslid (voorzitter)
Lid belanghebbendenorgaan

Bedrijf

Geen
Cargill BV
Cargill BV
BPF Vlakglas
Cargill BV
Geen
Geen
PF Pepsico Nederland
PF NEG Nederland
APF Centraal Beheer

2.2 Bestuursaangelegenheden

Inleiding

Het bestuur brengt hierbij verslag uit over het gevoerde beleid en over diverse bestuursaangelegenheden in het verslagjaar 2020. Het verslag geeft informatie over de stand van zaken, resultaten en ontwikkelingen van het fonds.

Bestuurs- en commissievergaderingen

In het verslagjaar is het bestuur twaalf keer (maandelijks) in vergadering bijeengekomen. In verband met Covid-19 hebben deze vergaderingen digitaal plaatsgevonden middels de webapplicatie Microsoft Teams.

Daarnaast heeft het bestuur een aantal additionele themabijeenkomsten gehad. Zo hebben het voltallige bestuur en de beleggingscommissie een door de vermogensbeheerder van het fonds georganiseerde digitale kennissessie bijgewoond over maatschappelijk verantwoord beleggen en bewuste selectie voor de aandelenportefeuilles ontwikkelde landen.

Bij de reguliere vergaderingen was het noodzakelijke aantal bestuursleden aanwezig om tot besluitvorming te komen. Naast vele andere zaken waren de belangrijkste onderwerpen van gesprek in 2020 als volgt:

- Het nieuwe pensioenakkoord
- De ontwikkeling van de financiële positie van het fonds
- Impact hebbende actualiteiten (waaronder Covid-19, Brexit, presidentsverkiezingen Verenigde Staten)
- De verdere implementatie van de IORP II-richtlijn, met name de inrichting van de sleutelfuncties en de benoeming van de sleutelfunctiehouders
- De verdere inrichting van de risicomanagementprocessen
- De transitie van pensioenuitvoeringsorganisatie TKP naar AZL per 1 januari 2021
- De collectieve waardeoverdracht van de beschikbare premiereregeling per 1 juli 2020 naar Aegon Capital
- De communicatie met deelnemers over de toekomst en de financiële positie van het fonds.

Covid-19

Covid-19 heeft in 2020 een belangrijke rol gespeeld. De schokken op de financiële markten in het voorjaar van 2020 leidden tot een sterke daling van de actuele dekkingsgraad (88.4% per 31 maart 2020). In reactie op deze gebeurtenissen heeft het fonds het noodplan toegepast en beoordeeld welke maatregelen beschikbaar en uitvoerbaar waren om grote financiële schade voor het fonds te voorkomen. Door goede positionering heeft het fonds goed gebruik kunnen maken van het herstel dat later in 2020 plaatsvond.

Daarnaast had Covid-19 grote invloed op de processen van het fonds: alle betrokkenen moesten zich aanpassen aan de restricties die COVID-19 aan ieder oplegde. De continuïteit van processen is niet in gevaar gekomen. Binnen het pensioenfonds en de partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed zijn adequate maatregelen getroffen, onder andere door medewerkers te laten thuiswerken en uitsluitend op afstand te vergaderen.

De toekomst van het fonds en het Pensioenakkoord

In voorgaande jaren heeft de door het bestuur ingestelde werkgroep, ondersteund door een externe deskundige, de verschillende toekomstopties in kaart gebracht en criteria uitgewerkt en vastgelegd in een wegingsmodel. Met het oog op beperkte geschiktheid van de beschikbare opties, de nog onzekere uitwerking van het Pensioenakkoord en de financiële positie van het fonds heeft het bestuur besloten aan de uitwerking van de opties voorlopig geen vervolg te geven. Het bestuur werkt in deze discussie nauw samen met de werkgever.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de ontwikkelingen van het Pensioenakkoord en heeft zich op diverse manieren hierover kennis verworven. Het bestuur zal dit ook in 2021 blijven doen en zal hierin nauw samenwerken met de werkgever en andere bij het fonds betrokken partijen.

Administrateur

In 2020 heeft TKP, de pensioenuitvoeringsorganisatie van het fonds, de overeenkomst met het fonds per 31 december 2020 opgezegd, vanwege een strategische heroriëntering bij TKP. Na een zorgvuldig uitgevoerd selectieproces, ondersteund door de adviseurs van Mercer, heeft het bestuur in juli 2020 een op 1 januari 2021 ingaande samenwerkingsovereenkomst inzake pensioenuitvoering afgesloten met AZL N.V. Het transitieproces, dat kort na het afsluiten van de overeenkomst werd opgestart, verloopt volgens plan.

De beschikbare premieregeling

Voor het deel van het salaris dat uitgaat boven € 71.525 en tot € 110.111 (grenzen 2020) is een beschikbare premieregeling (BPR) van toepassing. Deze BPR betreft ook de pensioenkapitalen opgebouwd in de zogenaamde flex-regelingen die het fonds vroeger voerde. Deze BPR werd in opdracht van het fonds uitgevoerd door vermogensbeheerder TKPI.

Het bestuur van het fonds en werkgever Cargill vonden dat de BPR beter door een premiepensioeninstelling (PPI) kon worden uitgevoerd. Daarnaast had TKPI de overeenkomst met het fonds per 1 juli 2020 opgezegd. Het fonds heeft in samenwerking met de werkgever en ondersteund door de adviseurs van Mercer een zorgvuldig proces uitgevoerd voor de selectie van een geschikte PPI en de overgang naar deze PPI. Per 1 juli 2020 heeft, na toestemming hiervoor van toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) en na uitgebreide communicatie met en consultatie van de deelnemers, collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden van de BPR van het fonds naar Aegon Capital en draagt het pensioenfonds geen verantwoording meer voor deze BPR-regeling. Alle aanspraken en beleggingen zijn aan Aegon Capital overgedragen.

Governance

Het Verantwoordingsorgaan (VO) beoordeelt het door het bestuur gevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van de Code Pensioenfondsen, met als uitgangspunt de vraag of het bestuur op een evenwichtige wijze met de belangen van alle belanghebbenden rekening heeft gehouden bij het bepalen van beleid en het nemen van besluiten. Tijdens het verslagjaar is er een maandelijkse informatie-uitwisseling geweest tussen het bestuur en het VO. Het verslag van het VO is opgenomen in hoofdstuk 8.1. In hoofdstuk 8.2 is de reactie van het bestuur op het verslag van het VO vermeld.

De Raad van Toezicht (RvT) vormt het interne toezicht op het functioneren van het bestuur. De RvT bestaat uit externe onafhankelijke deskundigen. Zij beoordelen de procedures, processen en interne beheersing van het fonds, en beoordelen de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn. In 2020 hebben de leden van de RvT enkele bestuurs- en commissievergaderingen als toehoorder bijgewoond en heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van het bestuur en de voorzitter van de RvT. In het door de RvT opgestelde verslag zijn de belangrijkste constatering opgenomen. De kernpunten uit dit verslag zijn in dit jaarverslag opgenomen in hoofdstuk 2.3.1, gevolgd door de reactie van het bestuur hierop in hoofdstuk 2.3.2.

Risicomanagement monitoring

Het bestuur heeft ook in 2020 de risicomanagementfunctie weer verder uitgewerkt. Bij besluitvorming wordt gebruik gemaakt van zogenoemde voorleggers, waarin risico's die met besluiten gepaard gaan worden benoemd. Ook is er een beleidsdocument risicomanagement beschikbaar, waarin het proces van risicomanagement op heldere en gestructureerde wijze staat beschreven. Er zijn risicokaarten uitgewerkt waarin de diverse risico's gedetailleerd worden beschreven en gekwantificeerd en waar verdere beleidsmaatregelen worden beschreven. Deze kaarten worden periodiek en structureel, afhankelijk van het onderwerp, bijgehouden door de betreffende commissies en het bestuur. De voorzitter van de risicomanagementcommissie is in 2021, na goedkeuring door DNB, tevens benoemd tot sleutelfunctiehouder risicomanagement.

IORP II

Het bestuur heeft in 2020 verder gewerkt aan de implementatie van IORP-II, een Europese richtlijn voor pensioenfondsen waarvan de bepalingen per 13 januari 2019 van kracht zijn in de Nederlandse wetgeving. Als sleutelfunctiehouders (SFH's) zijn in 2020 na goedkeuring door DNB benoemd: J.G. Sieraad als SFH interne audit, J.C.H. Hofmans als SFH actuariel en J.A.J.M. Borm als SFH risicobeheer (tevens voorzitter van de risicomanagementcommissie). Hiermee heeft het bestuur ook invulling gegeven aan de principes van het 'three lines of defense'- controlemodel. Het bestuur en de commissies vormen de eerste lijn, de risicomanagementcommissie vormt de tweede lijn en de derde lijn wordt gevormd door SFH interne audit.

In verband met de invulling van de sleutelfuncties zijn externe partijen benoemd als vervuller van de sleutelfuncties; voor de sleutelfuncties actuariel en risicobeheer zijn dit medewerkers van Mercer, de SFH interne audit functioneert tevens als vervuller.

De SFH interne audit heeft in 2020 een audit uitgevoerd op het integraal risicomanagementproces. Zijn oordeel is dat het integrale risicomanagementproces over het geheel genomen van voldoende niveau is. Enkele aspecten vragen verbetering, omdat het fonds nog niet volledig aan het voor deze audit vastgestelde normenkader voldoet. Dit betreft met name de vastlegging van beleidsvoorleggers, verrichte acties en werkzaamheden. Op basis van zijn bevindingen heeft de SFH een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zullen door het bestuur in 2021 nader worden uitgewerkt.

De SFH actuariel rapporteert per kwartaal aan het bestuur. Deze rapportages richten zich met name op het verloop van de technische voorziening en de beoordeling van de datakwaliteit. De rapportages van 2020 bevatten geen materiele bevindingen of aanbevelingen. Aandacht is gevraagd voor de beoordeling van de datakwaliteit in verband met de overgang van TKP naar AZL per 1 januari 2021. Het bestuur zal hier actie op ondernemen.

De SFH risicomanagement rapporteert per kwartaal aan het bestuur. De rapportages van 2020 bevatten geen materiële bevindingen en aanbevelingen. Er is hem niet gebleken dat sprake is van een substantieel risico of een significante inbreuk op de wettelijke eisen (als bedoeld in artikel 143a lid 3 van de Pensioenwet). Een melding aan de toezichthouder zoals vermeld in artikel 143a lid 3 is niet aan de orde.

Financiële positie en dekkingsgraad

Op balansdatum 31 december 2020 bedroeg de beleidsdekkingsgraad van het fonds 94,2% en de actuele dekkingsgraad 99,0%. Dit voldoet niet aan de eisen voor het aanhouden van het vereist eigen vermogen. Het fonds heeft dan ook in 2021 opnieuw een herstelplan bij DNB moeten indienen. Hieruit volgt dat het fonds met het huidige beleid binnen de toegestane periode van 10 jaar kan herstellen naar het niveau van het vereist eigen vermogen.

Het fonds heeft per einde 2020 het zesde meetmoment met een beleidsdekkingsgraad lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,0%). Hierdoor zou wettelijk gekort moeten worden op de pensioenaanspraken en ingegane pensioenen, tot de minimaal vereiste dekkingsgraad. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft echter pensioenfondsen opnieuw de mogelijkheid geboden om een korting per 31 december 2020 te voorkomen door middel van een in de Staatscourant van 24 december 2020 gepubliceerde vrijstellingsregeling. Deze regeling biedt de mogelijkheid om het aantal meetmomenten met één te verlengen, waarbij de voorwaarden gelden dat de actuele dekkingsgraad per 31 december 2020 minimaal 90% is en dat het fonds gebruikmaking van de regeling kan onderbouwen.

Het fonds heeft besloten van de vrijstellingsregeling gebruik te maken. De actuele dekkingsgraad per 31 december 2020 is namelijk hoger dan 90% en uit het herstelplan 2021 blijkt dat herstel naar het minimaal vereist eigen vermogen van 104,0% binnen drie jaar mogelijk is en herstel naar het vereist eigen vermogen van 112,4% binnen zes jaar mogelijk is. Ook is bij de actuele dekkingsgraad van 99,0% de terugloop van de dekkingsgraad door uitkeringen aan pensioengerechtigden zeer beperkt wat korten niet urgent maakt. Tenslotte zou het doorvoeren van een korting na publicatie van de vrijstellingsregeling communicatief zeer uitdagend zijn.

Beleggingsbeginselen en beleggingsbeleid

Het bestuur heeft beleid ontwikkeld op het gebied van beleggingen, toeslagen en financiering om de risico's en de financiële positie van het pensioenfonds te beheersen. Bij het maken van beleidskeuzes worden de belangen van alle belanghebbenden evenwichtig afgewogen. Het beleid moet worden uitgevoerd binnen de kaders van de pensioenregeling zoals die is overeengekomen door de sociale partners.

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

De ABTN is een door de wetgever voorgeschreven beschrijving van de hoofdlijnen van de organisatie, beheer en interne controle van het fonds, de pensioenregelingen, de financieringsopzet, het premiebeleid, het beleggings- en toeslagbeleid. De ABTN wordt jaarlijks door het bestuur aangepast aan de hand van relevante ontwikkelingen. In 2020 is een gereviseerde versie van de ABTN vastgesteld.

Uitbesteding

Door het bestuur wordt veel aandacht besteed aan het functioneren van de externe partijen aan welke het fonds werkzaamheden uitbesteedt. Middels bedrijfsbezoeken, bestudering van diverse rapporten en specifieke onderzoeken worden de verschillende partijen jaarlijks geëvalueerd. Waar nodig maken deze partijen aanpassingen aan hun processen. Zowel door het bestuur als door de betrokken externe partijen wordt dit evaluatieproces zeer op prijs gesteld. Door de partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed zijn adequate maatregelen getroffen. Onder andere door medewerkers te laten thuiswerken en uitsluitend op afstand te vergaderen. Wij hebben dit nauwgezet gevolgd aan de hand van beschikbaar gestelde rapportages en hebben daarnaast regelmatig deelgenomen aan calamiteiten-klant bijeenkomsten.

Jaarverslag 2019

Tijdens de vergadering van 18 juni 2020 is het jaarverslag over 2019 vastgesteld. Dit gebeurde met instemming van de Raad van Toezicht.

Statuten

De statuten zijn in 2020 niet aangepast.

Pensioenopbouwpercentage

De opbouw van pensioenaanspraken is met ingang van 2017 voorwaardelijk en afhankelijk van de rentestand. Er wordt een bandbreedte voor de rente gehanteerd bij de vaststelling van de premie. Bij een lage rente kan de opbouw worden verlaagd; bij een hoge rente kan in een premiedepot worden gestort. In 2019 is de rente onder de bandbreedte uitgekomen en daarom is de opbouw voor 2020 reglementair vastgesteld op 1,641%, dus onder het reglementair maximum van 1,875%.

Uitvoeringsovereenkomst

In het verslagjaar zijn er geen aanpassingen geweest aan de uitvoeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

Het bestuur heeft het besluit genomen om de pensioenrechten van gepensioneerden en de pensioenaanspraken van gewezen deelnemers (ex-medewerkers) per 1 januari 2020 niet te verhogen (indexeren). De financiële positie van het fonds per 31 december 2019 liet geen indexatie in 2020 toe. Als gevolg van de financiële spelregels mogen pensioenfondsen pas volledig indexeren als ze een voldoende hoge dekkingsgraad hebben om naar verwachting ook toekomstige pensioenen volledig te kunnen indexeren, het zogenaamde toekomstbestendig indexeren.

Volledige indexatie op basis van 50% van de prijsontwikkeling zal pas kunnen bij een beleidsdekkingsgraad van ongeveer 116%. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt tussen 110% (de ondergrens om te mogen indexeren) en 116% is er ruimte om 'pro-rata' (dus deels) een toeslag te verlenen. Ook voor de langere termijn is het daarom niet zeker of en in hoeverre indexatie zal plaatsvinden. Er is geen geld gereserveerd voor toekomstige indexaties.

Voor gemiste indexaties geldt eveneens dat de beleidsdekkingsgraad tenminste 116% moet zijn voordat deze eventueel weer kunnen worden ingehaald.

De pensioenaanspraken van actieve deelnemers zijn in 2020 wel verhoogd met 2%, conform het reglement en gefinancierd door de werkgever.

Extern toezicht

De Nederlandse Bank (DNB) houdt toezicht op de naleving van de pensioenregelgeving. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is de toezichthouder die zich concentreert op het gedragstoezicht en communicatie van pensioenfondsen.

Het afgelopen jaar zijn door de toezichthouders geen dwangsommen of boetes opgelegd aan het fonds. Er zijn door de toezichthouders geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouders.

Het fonds heeft volgens aanwijzing voor 1 april 2020 bij DNB een herstelplan ingediend. Het herstelplan is op 4 juni 2020 door DNB goedgekeurd. In maart 2021 is een geactualiseerd herstelplan ingediend. Hierover is nog geen reactie van DNB ontvangen.

In november 2019 heeft het fonds aan DNB een incidentmelding gestuurd vanwege het niet of niet volledig screenen van (rechts)personen tegen de sanctielijsten. In april 2020 heeft DNB per brief aan het fonds gemeld dat, hoewel het incident een gevolg was van een storing in een applicatie van de pensioenuitvoeringsorganisatie, het de verantwoordelijkheid van het fonds is dat wet- en regelgeving wordt nageleefd. Tevens stelde DNB dat de melding door het fonds niet onverwijld aan DNB was gemeld en dat dit in beginsel een overtreding is van artikel 19a FTK. DNB heeft het fonds verzocht informatie te verschaffen over onder meer de aard van het incident, de corrigerende maatregelen en de reden van de late melding van het incident. Het fonds heeft hierop in mei 2020 gereageerd middels een brief. In september 2020 volgde hierop een brief van DNB waarin DNB bevestigde alle benodigde informatie te hebben ontvangen. DNB achtte deze reactie afdoende en besloot daarom over te gaan tot sluiting van het incident.

In maart 2021 is een schrijven van AFM ontvangen met betrekking tot de toelichting van uitvoerings- en vermogensbeheerkosten in het jaarverslag. Als gevolg hiervan is in dit verslag een wat uitgebreidere toelichting opgenomen zodat aan de wensen van AFM wordt voldaan.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, en is vanaf 1 juli 2014 wettelijk verankerd in de Pensioenwet. De Code tracht normen te formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'. Het doel van de Code is het bewustzijn van goed fondsbestuur te stimuleren bij bestuurders: het gaat om de 'state of mind'. Pensioenfondsen mogen de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit' beginsel. Afwijken van de norm is mogelijk, mits het fonds daar een goede reden voor heeft en deze ook uitlegt.

Op het punt diversiteit in de samenstelling van het bestuur en het VO wijkt het bestuur af van de Code. In het VO is geen vrouw vertegenwoordigd, en in het bestuur zijn alle bestuursleden ouder dan 40 jaar. Het blijkt erg lastig om vanuit de werkgever geschikte kandidaten te werven voor een rol bij het fonds. Het fonds zal zich inspannen om vrouwen en jongeren aan zich te binden ingeval van toekomstige vacatures.

Het bestuur heeft ook in het afgelopen verslagjaar veel werk besteed aan het bevorderen van de eigen deskundigheid. Er heeft een analyse op deskundigheid plaatsgevonden van de individuele bestuursleden, en aan de hand hiervan is het opleidingsplan geactualiseerd.

Gedragscode

Het fonds beschikt over een gedragscode. Het doel van de gedragscode is het bijdragen aan het transparant en integer handelen van bestuurders ten behoeve van al diegenen die bij het fonds belang hebben en het waarborgen van de goede naam en reputatie van het fonds. De gedragscode

bevat onder meer regels over hoe een bestuurslid moet omgaan met vertrouwelijke informatie, voorwetenschap, relatiegeschenken en het vervullen van nevenfuncties bij andere ondernemingen en instellingen.

De functie van compliance officer bij het fonds wordt uitgevoerd door het R. van der Mast, werkzaam bij Nederlands Compliance Instituut (NCI). De gedragscode is door alle bestuursleden, de leden van de beleggingscommissie en de leden van het Verantwoordingsorgaan ondertekend en zal door de compliance officer worden beheerd. Er is een portal ingesteld waarop alle bij het fonds verbonden personen hun door de compliance officer gevraagde informatie aanleveren. In 2020 hebben zich geen incidenten voorgedaan en zijn er geen situaties geweest van niet-compliant handelen.

Beloningsbeleid

Het fonds voert overeenkomstig de Pensioenwet, het Besluit uitvoering Pensioenwet, de Code Pensioenfondsen en de Verordening betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector een beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's (waaronder duurzaamheidsrisico's) dan voor het fonds aanvaardbaar is.

De beloning staat in redelijke verhoudingen tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag. Bij de vaststelling van de beloning wordt gekeken naar wat gangbaar is bij andere pensioenfondsen. Het fonds kent geen aan financiële resultaten gerelateerde beloningen, bonussen en/of ontslagvergoedingen en voorkomt dat door de hoogte van de beloning een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.

Bestuursleden worden door de werkgever aan het fonds ter beschikking gesteld en door de werkgever beloond volgens de normen van de werkgever, evenals de leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de beleggingscommissie die in dienst van Cargill zijn. Ook hier geldt dat hun beloning niet is gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds. De overige leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen hun beloning (op basis van tijdsbesteding met een jaarlijks maximum) en reis- en verblijfkosten van het fonds. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vaste jaarlijkse vergoeding van het fonds.

Beloningen en onkostenvergoedingen komen niet ten laste van het fonds, maar zijn onderdeel van de uitvoeringskosten die aan het fonds worden vergoed door de werkgever.

Geschillen

De mogelijkheid bestaat om klachten en geschillen voor te leggen aan het bestuur. Het bestuur neemt een gemotiveerde beslissing ten aanzien van de klacht of het geschil. Indien de belanghebbende zich met deze beslissing niet kan verenigen, kan deze het geschil voorleggen aan een daartoe in te stellen geschillencommissie, bestaande uit drie leden. In het verslagjaar zijn geen klachten en geschillen bij het bestuur binnengekomen.

3. **Beleid en financiële positie in 2020**

3.1 **Beleid en beleidskeuzes**

Het bestuur heeft beleid ontwikkeld op het gebied van beleggingen, toeslagen en financiering om de risico's en de financiële positie van het fonds te beheersen. Bij het maken van beleidskeuzes worden de belangen van alle belanghebbenden evenwichtig afgewogen. Het beleid moet worden uitgevoerd binnen de kaders van de pensioenregeling zoals die is overeengekomen door de sociale partners.

3.1.1 **Beleggingsbeleid**

De beschikbare gelden van het fonds dienen op een solide wijze te worden belegd. Het beleggingsbeleid wordt daartoe in samenhang met het premie- en toeslagbeleid door het bestuur vastgesteld, rekening houdend met het afgesproken risicobeleid.

Het bestuur heeft een beleggingscommissie ingesteld die zich namens het bestuur met de uitvoering van het beleggingsbeleid en de aansturing van de vermogensbeheerder bezighoudt. De beleggingscommissie laat zich bij zijn werkzaamheden ondersteunen door een externe beleggingsdeskundige en vergadert tenminste eens per kwartaal. De uitvoering is gemandateerd aan een (fiduciair) vermogensbeheerder, die het beheer van de portefeuille kan onderbrengen bij externe beheerders.

Het beleggingsbeleid wordt door het bestuur vastgesteld op basis van een periodiek te houden ALM-studie, waarbij de beleggingen in het licht van het geldende premie- en toeslagbeleid worden beoordeeld. Rekening houdend met de door het bestuur vastgestelde strategische assetmix voor de beleggingen, wordt elk jaar in een beleggingsplan het beleggingsbeleid geconcretiseerd. Op basis van de door het bestuur vastgestelde uitgangspunten doet de vermogensbeheerder hiervoor een voorstel, rekening houdend met de ontwikkeling van de portefeuille en de vooruitzichten op de beleggingsmarkten. Het voorstel van de vermogensbeheerder wordt in de beleggingscommissie besproken waarna het beleggingsplan ter goedkeuring aan het bestuur wordt voorgelegd. Het bestuur en de beleggingscommissie bewaken dat dit beleggingsbeleid past binnen het afgegeven risicobeleid, daarbij eventueel ondersteund door de externe beleggingsdeskundige. Eventuele afwijkingen worden expliciet gemotiveerd. Ook voor 2020 heeft dit proces plaatsgevonden, resulterend in het beleggingsplan 2020.

De basisindeling van de beleggingsportefeuille is een matching- en een return portefeuille. De matchingportefeuille wordt ingezet om het renterisico (gedeeltelijk) af te dekken. De returnportefeuille heeft als doel om een overrendement te genereren, zodat onder andere ook aan de toeslagambitie van het fonds kan worden voldaan.

Asset Liability Management-studie

Het bestuur laat eens in de drie jaar een Asset Liability Management-studie (ALM-studie) uitvoeren. Mede op basis van de uitkomsten van de ALM-studie bepaalt het bestuur het beleggingsbeleid en het financiële beleid van het pensioenfonds voor de daaropvolgende jaren.

De laatste volledige ALM-studie is in de loop van 2017 gefinaliseerd. Een belangrijke conclusie uit de studie is dat bij voldoende hoge dekkingsgraden een lager risicoprofiel volstaat dan het huidige, om toch tot vergelijkbare resultaten te komen. Het bestuur heeft daarop geconcludeerd dat voor de lange termijn een laag risicoprofiel wenselijk is. Omdat het fonds in herstel is en het wereldbeeld voor financiële markten door veel risicoscenario's wordt bedreigd is in 2017 de rente afdekking verhoogd teneinde grote neerwaartse schokken in de dekkingsgraad als gevolg van rentedalingen te beperken. In 2019 is een 'mini ALM-studie' uitgevoerd, op grond waarvan het huidige beleggingsbeleid werd gecontinueerd.

In november 2020 heeft het bestuur een studie laten verrichten door Mercer om te bepalen in welke mate de huidige indeling van de portefeuille aansluit op de mogelijkheden die volgen uit het nieuwe pensioenakkoord. Deze studie is gebaseerd op de beschikbare premierregeling zoals die wordt aangeboden door Aegon Capital. Uit de studie blijkt voor een vergelijkbare deelnemersgroep als voor het fonds Aegon Capital een hogere allocatie aan de returnportefeuille zou passen en een lagere renteafdekking. Het fonds heeft deze uitkomst voorlopig voor kennisgeving aangenomen

omdat onder het huidige financieel toezichtkader het risicoprofiel van het fonds niet kan worden verhoogd.

In verband met het Pensioenakkoord en de daarmee gepaard gaande onzekerheden, heeft het bestuur besloten de voor 2020 geplande ALM-studie door te schuiven naar 2021.

Spreiding beleggingen

Positieve en negatieve waarde schommelingen zijn onlosmakelijk verbonden met de beleggingsactiviteiten van een pensioenfonds. Bij het beheer van het vermogen is het volledig voorkomen of afwenden van risico's niet mogelijk. Het nemen van beleggingsrisico's is juist noodzakelijk om rendement te behalen. Wel streeft het fonds naar continu inzicht in de beleggingsrisico's en worden maatregelen genomen om deze risico's te beheersen. Het belangrijkste instrument voor het bestuur is de weloverwogen spreiding van de beschikbare middelen over uiteenlopende beleggingscategorieën, die onderling weinig samenhang hebben voor wat betreft de rendementen. Op deze wijze kunnen mindere resultaten van de ene beleggingscategorie worden gecompenseerd door betere resultaten van andere categorieën. Zodoende wordt het risico van de totale beleggingsportefeuille gereduceerd en wordt de kans op een consistent en goed rendement sterk vergroot.

Derivaten: defensief

Een belangrijk instrument bij de uitvoering van het vermogensbeheer is het gebruik van afgeleide producten, ofwel derivaten. Derivaten zijn risicovol indien deze zonder grondige kennis worden gebruikt en/of voor speculatieve doeleinden. Het fonds zet derivaten vooral defensief in, waarbij de beleggingsrisico's op totaalniveau ten opzichte van de pensioenverplichtingen afnemen. Met derivaten kunnen ongewenste en/of tijdelijke risico's worden afgedekt, zoals vreemde-valutarisico's en renterisico's. Voorts kunnen sommige beleggingsvormen door de inzet van derivaten met lagere kosten worden gerealiseerd. Ook kunnen derivaten worden ingezet om snel en flexibel aanpassingen in de portefeuille aan te brengen teneinde het risico/rendement profiel van de beleggingsportefeuille op het gewenste niveau te brengen. Het inzetten van het financiële instrument derivaten wordt door het pensioenfonds uitsluitend toegepast om risico's in de beleggingsportefeuille te beperken en niet als speculatie. Rentederivaten worden ingezet om het renterisico af te dekken als gevolg van verschillen in looptijden. Valutaderivaten worden ingezet om valutarisico's voor beleggingen in andere valuta dan de Euro af te dekken.

3.1.2 Toeslagbeleid

De hoogte van de beoogde toeslagverlening voor gewezen deelnemers en gepensioneerden is gelijk aan 50% van de Consumenten Prijsindex voor alle huishoudens niet-afgeleid zoals vastgesteld door het CBS. Of deze toeslagverlening (gedeeltelijk) zal worden toegekend, is afhankelijk van de financiële positie van het fonds en is gehouden aan wettelijke regels. Het betreft een voorwaardelijke toeslagverlening. Dit betekent dat er geen recht op toeslagverlening is en het ook op lange termijn niet zeker is of en in welke mate toeslagverlening zal plaatsvinden. Er is geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagverlening.

Voor actieve deelnemers geldt een onvoorwaardelijke toeslag die wordt gefinancierd uit de door de werkgever betaalde premie. Per 1 januari 2020 is aan actieve deelnemers een toeslag van 2% toegekend.

Voorwaardelijke toeslagverlening

Het fonds heeft een dekkingstekort en heeft niet de mogelijkheden tot voorwaardelijke toeslagverlening. Hiermee is de achterstand in voorwaardelijke toeslagverlening vanaf 2009 ten opzichte van de ambitie van het fonds opgelopen tot 8.81% voor gewezen deelnemers en gepensioneerden van Cargill en tot 15.77 % voor gewezen deelnemers en gepensioneerden van Sas van Gent.

Achterstand voorwaardelijke toeslagverlening

In de volgende tabellen zijn de voorwaardelijke toeslaggrootheden van de laatste jaren opgenomen: de reglementair beoogde toeslag, de werkelijk verleende toeslag en de daaruit voortvloeiende toeslagachterstand. Binnen het fonds bestonden er tot 31 december 2013 verschillende toeslagambities. Voor de Cargill B.V. en de Cargill B.V. Cocoa & Chocolate populatie gold de

toeslagambitie 50% van de CPI afgeleid. Voor de populatie Cargill B.V. Sas van Gent gold de toeslagambitie 100% van de CPI niet-afgeleid. Met ingang van 2014 is dit geharmoniseerd tot een indexatie ambitie voor alle regelingen van 50% CPI afgeleid. Vanaf 1 januari 2015 geldt volgens de toen ingevoerde nieuwe pensioenregeling voor alle gewezen deelnemers en gepensioneerden een toeslagambitie van 50% van de CPI voor alle huishoudens niet-afgeleid.

Cargill B.V. & Cocoa en Chocolate	CPI	Toeslagambitie	Toegekend	Vershil	Cumulatief verschil
Toeslag 1-1-2020	2,72%	1,36%	0,00%	-1,36%	-8,81%
Toeslag 1-1-2019	2,16%	1,08%	0,00%	-1,08%	-7,45%
Toeslag 1-1-2018	1,33%	0,67%	0,00%	-0,67%	-6,31%
Toeslag 1-1-2017	0,42%	0,21%	0,00%	-0,21%	-5,61%
Toeslag 1-1-2016	0,64%	0,32%	0,00%	-0,32%	-5,38%
Toeslag 1-1-2015	1,05%	0,53%	0,00%	-0,53%	-5,06%
Toeslag 1-1-2014	0,90%	0,45%	0,00%	-0,45%	-4,51%
Toeslag 1-1-2013	1,98%	0,99%	0,00%	-0,99%	-4,03%
Toeslag 1-1-2012	2,38%	1,19%	0,00%	-1,19%	-3,02%
Toeslag 1-1-2011	1,38%	0,69%	0,00%	-0,69%	-1,81%
Toeslag 1-1-2010	0,40%	0,20%	0,36%	0,16%	-1,11%
Toeslag 1-1-2009	2,53%	1,27%	0,00%	-1,27%	-1,27%

Cargill B.V. Sas van Gent	CPI	Toeslagambitie	Toegekend	Vershil	Cumulatief verschil
Toeslag 1-1-2020	2,72%	1,36%	0,00%	-1,36%	-15,77%
Toeslag 1-1-2019	2,16%	1,08%	0,00%	-1,08%	-14,41%
Toeslag 1-1-2018	1,33%	0,67%	0,00%	-0,67%	-13,19%
Toeslag 1-1-2017	0,42%	0,21%	0,00%	-0,21%	-12,45%
Toeslag 1-1-2016	0,64%	0,32%	0,00%	-0,32%	-12,21%
Toeslag 1-1-2015	1,05%	0,53%	0,00%	-0,53%	-11,89%
Toeslag 1-1-2014	0,90%	0,45%	0,00%	-0,45%	-11,30%
Toeslag 1-1-2013	2,91%	2,91%	0,00%	-2,91%	-10,80%
Toeslag 1-1-2012	2,61%	2,61%	0,00%	-2,61%	-7,67%
Toeslag 1-1-2011	1,57%	1,57%	0,00%	-1,57%	-4,93%
Toeslag 1-1-2010	0,71%	0,71%	0,20%	-0,51%	-3,31%
Toeslag 1-1-2009	2,78%	2,78%	0,00%	-2,78%	-2,78%

3.1.3 Financieringsbeleid

Financieringssysteem

Tussen de werkgever en het fonds is een fondsspecifieke premieberekenningsmethodiek overeengekomen die gebaseerd is op de kostendekkende premie volgens het financieel toetsingskader (FTK).

De kostendekkende premie volgens het FTK bestaat uit de volgende onderdelen:

- actuariële premie pensioenopbouw inclusief risicopremies;
- solvabiliteitsopslag;
- opslag voor uitvoeringskosten;
- premie voor beschikbare premieregeling.

Bij de fondsspecifieke premieberekenningsmethodiek wordt de solvabiliteitsopslag vervangen door een opslag als percentage van de onderliggende salarissom. Op deze wijze betaalt de werkgever bij lage dekkingsgraden extra premie hetgeen bijdraagt aan de herstelkracht van het fonds. Bij lage dekkingsgraden geldt bovendien dat de fondsspecifieke premie niet lager mag zijn dan de kostendekkende premie. Onderdeel van de financieringsovereenkomst is dat de feitelijke premie in principe maximaal € 3 miljoen hoger mag zijn dan de kostendekkende premie. In 2020 is de

kostendekkende premie hoger dan de fondsspecifieke premie en is dus de kostendekkende premie toegepast.

Voor het premie- en toeslagbeleid is een aantal vermogensposities van belang. De volgende grenzen worden onderscheiden:

- Minimaal vereist eigen vermogen: de ondergrens van het vereist eigen vermogen. Indien een pensioenfonds niet over het minimaal vereist vermogen beschikt, is sprake van een dekkingstekort. Einde 2020 bedraagt het minimaal vereist eigen vermogen 104,0% van de nominale technische voorzieningen (2019: 104,0%). De dekkingsgraad (UFR) bedroeg per 31 december 2020 99,1% (2019 98,6%). Het fonds heeft dus een dekkingstekort.
- Vereist eigen vermogen: het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat binnen een jaar het eigen vermogen na een jaar negatief wordt. Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds lager is dan het vereist eigen vermogen, is sprake van een reservetekort. Ultimo 2020 bedraagt de dekkingsgraad behorend bij het vereist eigen vermogen 112,4% (2019: 113,3). De actuele beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020 bedroeg 94,2% (2019 96,3%). Er is dus sprake van een reservetekort. Hierbij is, overeenkomstig de aanwijzingen van DNB uitgegaan van de strategische beleggingsmix.

3.2 Risicoverslaglegging

3.2.1. Risicobereidheid

Het strategisch beleggingsbeleid richt zich op de vraag welk rendement en welke risicohouding gewenst zijn om de beleggingsdoelstelling van het fonds te realiseren en is opgesteld met de beleggingsbeginselen als uitgangspunt.

Voor de bepaling van het benodigde rendement en de gewenste risicohouding wordt onderscheid gemaakt tussen de financiële evenwichtssituatie en de tekortsituatie.

De evenwichtssituatie geldt bij een eigen vermogen van het fonds dat gelijk is aan of hoger is dan het vereist eigen vermogen op basis van het strategische beleggingsbeleid (SVEV). Het SVEV is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste zou moeten beschikken.

De tekortsituatie geldt bij een eigen vermogen dat lager is dan het SVEV. In een tekortsituatie, met name bij grotere tekorten, moet het fonds herstellen en in principe meer rendement genereren dan in de evenwichtssituatie.

Evenwichtssituatie

In de evenwichtssituatie wordt het gewenste rendement als volgt bepaald. De portefeuille wordt zodanig ingericht dat naar verwachting voldoende extra rendement ten opzichte van het rendement van de verplichtingen wordt gegenereerd om:

- 1- Het eigen vermogen in enkele jaren toe te doen groeien naar de grens voor volledige toeslagverlening (= indexatiedekkingsgraad)
- 2- De toeslagambitie (50% CPI) voor inactieven en gepensioneerden waar te maken
- 3- De vermogensbeheerkosten te voldoen (circa 35 bps)
- 4- Een buffer voor imperfecties in de matching portefeuille op te bouwen (positief of negatief, afhankelijk van rentestand)
- 5- Optioneel, een buffer voor langlevens risico op te bouwen (deze zit in principe al in de solvabiliteitsopslag van de premie)
- 6- De bijdrage premie en solvabiliteitsvrijval door uitkeringen aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad te compenseren (dit kan een positieve of negatieve bijdrage zijn).
- 7- Inhaaltoeslagen te verlenen of doorgevoerde kortingen te compenseren, conform het beleid inhaaltoeslagen en compensatie doorgevoerde kortingen.

Het bestuur stelt deze elementen middels ALM-studies vast en bepaalt op deze manier het gewenste

totale overrendement. In de evenwichtssituatie wordt in de beleggingsportefeuille gezorgd voor een volledige renteafdekking: in de evenwichtssituatie neemt het fonds geen risico naar rente, conform haar beleggingsbeginselen.

Tekortsituatie

In een tekortsituatie wordt het gewenste extra rendement ten opzichte van het rendement op de verplichtingen in principe op dezelfde manier bepaald als in de evenwichtssituatie, maar worden de eerste twee elementen vervangen door het rendement benodigd om in een vastgesteld aantal jaren het eigen vermogen te doen groeien naar het SVEV. Ook in dit geval wordt het gewenste extra rendement nagestreefd door een andere invulling van het beleggingsbeleid, vastgesteld door middel van ALM-studies. Een randvoorwaarde hierbij is dat het risicoprofiel van het fonds, uitgedrukt in SVEV, wettelijk niet mag worden verhoogd gedurende de periode dat het fonds in een tekortsituatie verkeert. Het kan zijn, bij grotere tekorten, dat het voor herstel vereiste extra rendement binnen het aantal vastgestelde jaren niet kan worden gerealiseerd vanuit de returnportefeuille. In dit geval kan het bestuur besluiten een risico naar rente in de portefeuille op te nemen door middel van een niet volledige renteafdekking.

Als het bestuur in haar streven naar extra rendement kiest voor een lagere renteafdekking dan 100% op UFR-basis zal het beperkingen opleggen aan het renterisico – dit om, in overeenstemming met de doelstelling van het beleggingsbeleid, de nominale toezeggingen zo goed mogelijk te waarborgen. Deze beperkingen zijn als volgt:

- 1- De dekkingsgraad mag als gevolg van een renteschok van 75 bps niet onder de DNB kritieke dekkingsgraad komen. De DNB kritieke dekkingsgraad voor 2020 is vastgesteld op 89,3%.
- 2- De dekkingsgraad mag als gevolg van een renteschok van 75 bps niet meer dan 5%-punt dalen.

3.2.2. Risico-inventarisatie

Het fonds heeft een risicomanagementcommissie ingesteld. Deze heeft een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd en het cyclische risicobeleid geformuleerd; de commissie vergadert maandelijks en rapporteert aan het bestuur.

De commissie maakt gebruik van zogenaamde risicokaarten, waarin alle risico's (financieel en niet-financieel) zijn geïdentificeerd, geanalyseerd, gemitigeerd en geëvalueerd. Op de risicokaarten zijn voor elk risico het bruto risico, de mitigerende beheersmaatregelen en het netto risico beschreven en gekwantificeerd. De kaarten zijn vervolgens toebedeeld aan eigenaren (meestal een commissie, soms ook het voltallige bestuur) die de risico's monitoren en indien nodig de risicokaarten aanpassen. Hiermee worden alle risico's vanuit de eerste 'line of defense' beheerd. Dit proces wordt voor elk risico minimaal éénmaal per jaar uitgevoerd.

In 2020 hebben een aantal onderwerpen vanuit risicoperspectief bijzondere aandacht gekregen:

1. Het werken met beleidsvoorleggers, waarin de risicobeoordeling vanuit de eerste en tweede lijn is opgenomen.
2. De risicorapportages vanuit de bestuurscommissies, waarin door de commissie wordt gerapporteerd over de onderwerpen die in de commissie zijn besproken en die mogelijk van invloed kunnen zijn op de beoordeling van risico's.
3. De collectieve waardeoverdracht van de BPR regeling aan Aegon Capital
4. De transitie van TKP naar AZL.
5. De Eigenrisicobeoordeling (EBR), die zal worden uitgevoerd in 2021. De centrale vraag van de EBR zal worden bepaald na, of analoog met, de ook in 2021 uit te voeren ALM-studie.

Van de SFH risicobeheer hebben wij vernomen dat op grond van de ontvangen informatie met betrekking over 2020, hij geen materiële bevindingen en aanbevelingen heeft op het gebied dat onder zijn verantwoordelijkheid valt. Er is hem niet gebleken dat sprake is van een substantieel risico of een significante inbreuk op de wettelijke eisen (als bedoeld in artikel 143a lid 3 van de Pensioenwet). Een melding aan de toezichthouder zoals vermeld in artikel 143a lid 3 is niet aan de orde.

3.2.3. Voornaamste risico's

Het bestuur heeft zijn risicobeleid verwoord in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN). Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven op de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's die door het bestuur zijn onderkend, alsmede op het beleid van het bestuur voor het mitigeren van deze risico's.

Financiële risico's

Risico's in de beleggingsportefeuille

Jaarlijks worden door het bestuur de verschillende niveaus in de beleggingsportefeuille vastgesteld.

Op het eerste niveau wordt de beleggingsportefeuille gesplitst in een matching- en returnportefeuille en wordt ook de mate van renteafdekking vastgelegd. De matchingportefeuille bevat de relatief veilige beleggingen die als doel hebben de verplichtingen te repliceren. De returnportefeuille bevat de meer risicodragende beleggingen die als doel hebben het gewenste extra rendement ten opzichte van de verplichtingen te genereren.

Op het tweede niveau worden de clusters vastgelegd waarin de matching- en returnportefeuille worden verdeeld. De clusters zijn bedoeld om de controle op de portefeuille te verstevigen. Elk cluster heeft een eigen rol in de portefeuille en daarbij passende kenmerken.

Aan het beleid op niveau 3 (beleggingsproducten), 4 (mandaten) en 5 (managers) wordt nader inhoud gegeven in het jaarlijkse beleggingsplan, in het mandaat van de beleggingscommissie en in overeenkomsten met de vermogensbeheerder. Hierbij wordt gebruik gemaakt van op te stellen beleidsstukken betreffende bijvoorbeeld landenbeleid, tegenpartijbeleid, beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen, liquiditeitsbeleid, etc.

Risicogrenzen in de beleggingsportefeuille

Het fonds stelt op een aantal manieren grenzen aan het risico dat met het beleggingsbeleid gepaard gaat.

Ten eerste laat het fonds zich leiden door haar beginsel dat het fonds niet meer risico neemt dan nodig is om aan haar beleggingsdoelstellingen te voldoen.

Ten tweede stelt het fonds normen en bandbreedtes op voor de portefeuillevverdeling op niveau 1, 2 en 3 en stelt het grenzen aan het risico naar rente, een en ander zoals boven omschreven.

Ten derde stelt het fonds een bandbreedte vast voor het algemene balansrisico, de tracking error: deze geeft de beweeglijkheid aan van de beleggingen ten opzichte van de pensioenverplichtingen.

Ten vierde gelden de in het vernieuwde FTK vastgelegde wettelijke eisen aan het risicoprofiel en de korte- en lange termijn risicohouding van een pensioenfonds. Zo is het niet toegestaan het risicoprofiel te vergroten tijdens een tekortsituatie (een fonds is dan 'in herstel') en dient een pensioenfonds haar korte- en lange termijn risicohouding te bepalen en af te stemmen met de sociale partners.

De belangrijkste financiële risico's van het fonds staan hieronder in meer detail weergegeven. Voor een dieper gaande analyse van de belangrijkste financiële risico's wordt verwezen naar de risicobeheer-paragraaf in de jaarrekening.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van vastrentende beleggingen zich anders ontwikkelen dan de pensioenverplichtingen als gevolg van (ongunstige) veranderingen in de marktrente.

Het renterisico kan de dekkingsgraad negatief beïnvloeden en dat leidt tot een verlies van koopkracht doordat de pensioenaanspraken van inactieven niet meegroeien met de prijsstijging. Dit risico is als een hoog risico aangemerkt.

Indien de duratie van de beleggingen afwijkt van de duratie van de verplichtingen, is er sprake van rentegevoeligheid met een groot effect op de dekkingsgraad van het fonds. Ook dit risico wordt als hoog aangemerkt en wordt nauwlettend gevolgd.

Het fonds mitigeert dit risico door een zekere mate van renteafdekking te realiseren. Renteafdekking kan geschieden door het aanhouden van langlopende staatsobligaties en investment grade bedrijfsobligaties, en door gebruik te maken van rentederivaten zoals renteswaps.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de marktwaarde van de zakelijke waarden verandert. Het bestuur heeft dit als een hoog risico aangemerkt. Het marktrisico van het fonds is een resultante van de gekozen risicohouding en het strategische beleggingsbeleid en sluit aan bij de doelstellingen van het fonds. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt, binnen bepaalde bandbreedtes, een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is.

De aandelenbeleggingen worden wereldwijd gespreid belegd over verschillende regio's, landen, sectoren en bedrijven om het risico te spreiden.

Kredietrisico

Kredietrisico wordt gelopen op partijen waarvan een obligatie is gekocht of op wie anderszins een vordering wordt verkregen. Bij de evaluatie heeft het bestuur het kredietrisico van elementen uit de returnportefeuille op basis van de bestaande beheersmaatregelen (beperkt collateral, spreiding risico, minimale eisen aan creditrating, afrekening op dagbasis) ingeschat als een beperkt risico. Het fonds beperkt de risico's verder doordat enerzijds in de matching portefeuille vooral langlopende staatsobligaties en investment grade bedrijfsobligaties met een hoge credit rating worden aangeschaft en anderzijds bij andere leningen of vorderingen met limieten wordt gewerkt en brede spreiding over debiteuren wordt gezocht. Tevens geldt voor staatsobligaties een stop-loss mechanisme, waarbij een (te) sterk oplopende spread tussen het rendement van een staatsobligatie en een vergelijkbare renteswap een signaal afgeeft voor een verhoogd risico.

Rendementsrisico

Het bestuur beschouwt een structureel te laag rendement op de matching portefeuille waardoor de dekkingsgraad onder druk komt te staan als een kritisch risico en een te laag rendement op de return portefeuille als een kritisch risico. Het bestuur houdt dit risico middels de aanwezige rapportages goed in de gaten. Dit risico is één van de redenen geweest om in 2019 een verdere allocatie te gaan doen naar hypotheek, omdat hierbij een hoger verondersteld rendement wordt verwacht in vergelijking met staatsobligaties.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat liquiditeitstekorten optreden door het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van timing en omvang van inkomende en uitgaande kasstromen. Liquiditeitsrisico is ook het risico dat niet binnen een redelijk afzienbare termijn tegen een redelijke prijs gehandeld kan worden. Het liquiditeitsrisico is zeer beperkt, doordat er beperkt belegd wordt in illiquide beleggingen. Het liquiditeitsrisico is verder beperkt doordat er een allocatie naar kasmiddelen wordt aangehouden als buffer voor de onderpandverplichtingen. Daarom beoordeelt het bestuur dit risico als acceptabel.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als gevolg van het ontbreken van een adequate spreiding van activa en passiva. Om concentratierisico te beheersen wordt de beleggingsportefeuille van het fonds in hoge mate gediversifieerd.

De allocatie naar staatsobligaties is relatief groot en daarnaast kent het fonds een zeer grote allocatie in deze categorie naar Nederlandse en Duitse staatsobligaties. Het bestuur is hiervan op de hoogte en acht het risico aanvaardbaar, omdat het de meest veilige staatsobligaties betreft. Om het concentratierisico verder te spreiden heeft het bestuur gedurende het jaar besloten om de allocatie naar staatsobligaties deels in te ruilen voor een allocatie naar hypotheeklen.

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen en verplichtingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Voor het fonds zijn de belangrijkste vreemde valuta de US-dollar, het Britse pond en de Japanse Yen voor 100% afgedekt. Posities in andere valuta worden in principe niet afgedekt in verband met de hoge kosten en de geringe posities en risico's. Bovendien is de lange termijn verwachting dat bij beleggingen in opkomende landen de valuta zullen appreciëren ten opzichte van valuta van ontwikkelde landen. Om het risico van korte termijnfluctuaties van valutaposities te beperken, maakt het fonds gebruik van financiële derivaten.

Het bestuur onderkent het risico maar door de genoemde beheersmaatregelen is de mate van control hoog en daardoor het uiteindelijke risico beperkt.

Actief beheer risico

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die door portefeuillemanagers worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuilles. De mate waarin actief beheer wordt toegepast, bepaalt of dit risico meegenomen dient te worden in de bepaling van het vereist eigen vermogen. Bij het fonds is de mate waarin actief beheer wordt toegepast beperkt.

Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortlevens) en arbeidsongeschiktheid. Het bestuur heeft dit risico als hoog ingeschaald.

Door toepassing van de meest recente AG-prognosetafel met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Met ingang van 2011 zijn de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid volledig verzekerd.

Niet-financiële risico's

Naast financiële risico's loopt het fonds ook niet-financiële risico's die het behalen van de doelstellingen kunnen bedreigen. Deze risico's kunnen uiteindelijk ook een financiële invloed hebben. De belangrijkste niet-financiële risico's zijn het omgevingsrisico, operationele risico's en het uitbestedingsrisico.

Omgevingsrisico

In deze groep zijn een aantal risico's als hoog aangemerkt die hieronder worden beschreven:

De veranderende maatschappelijke opinie leidt tot veranderende wet- en regelgeving. Het risico wordt als hoog onderkend maar het bestuur verwacht bij wijzigingen wel een redelijke termijn om aanpassingen in beleid en/of reglementen te kunnen implementeren. Veranderingen in het economisch klimaat (beurs, lonen en prijzen) worden ook als een hoog risico gekwalificeerd. De omvang van het fonds krimpt omdat de regeling is gesloten voor nieuwe deelnemers. Dit vormt op termijn een hoog risico. Over het algemeen wordt de kans en de impact vrij hoog beoordeeld maar ook de mate van control is hoog.

Met de werkgever zijn voor de middellange termijn afspraken gemaakt over de hoogte van de premie en er komt een stabiele premie binnen die veel hoger is dan de uitkeringen. De impact lijkt in ieder geval in de eerstkomende jaren gering. Het risico dat de sponsor de uitvoeringsovereenkomst beëindigt of de premiebijdrage verlaagt wordt als hoog gekwalificeerd. In de pensioenregeling zijn

mitigerende maatregelen ingebouwd waardoor de hoogte van de premie beperkt wordt ingeval van een langdurig lage rentestand.

Met het onderzoek naar de toekomst van het fonds is het bestuur in staat om tijdig maatregelen te nemen.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van het pensioen- en vermogensbeheer en bestuursadvisering. Dit heeft betrekking op de continuïteit, integriteit en kwaliteit van de dienstverlening. Het bestuur heeft de genoemde werkzaamheden uitbesteed aan TKP Pensioen B.V. (tot en met 31 december 2020), AZL N.V. (vanaf 1 januari 2021), MN Services N.V., TKP Investments B.V. (tot en met 30 juni 2020) en Mercer (Nederland) en Aon Nederland. Het bestuur monitort de performance van zijn serviceproviders continu.

Het risico van in het fonds opgenomen deelnemers van wie er de kans is dat zij niet meer voldoen aan de vereisten van de Pensioenwet is als hoog beoordeeld. Naar aanleiding hiervan zijn, in overleg met de werkgever, de criteria voor deelname aan het fonds aangescherpt.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbesteede werkzaamheden worden geschaad. Het uitbestedingsrisico wordt gemitigeerd door de afspraken (kwaliteitseisen) in de uitbestedingsovereenkomsten en de daaraan verbonden Service Level Agreements (SLA's). Monitoring van de uitvoering vindt plaats door het bestuur op basis van door de uitvoerders verstrekte rapportages (waaronder SLA-rapportages, ISAE 3402 type II rapportages en In Control Statements). Daarmee is het overblijvende risico beperkt.

Juridisch risico

Waar nodig wordt een externe pensioenjurist geraadpleegd. Risico's worden wel onderkend maar ook hier is een grote mate van control door het inzetten van externe deskundigheid. Het risico is acceptabel.

Communicatie risico

Omdat meerdere partijen betrokken zijn bij de voorbereiding acht het bestuur het risico gering.

Integriteit

Alle betrokkenen hebben de gedragscode ondertekend en externe partijen hebben een soortgelijke code overlegd. Bij de compliance officer zijn geen incidenten bekend. De scores laten duidelijk zien dat het bestuur de risico's onderkent maar ook dat het bestuur op dit gebied "in control" is. Het restrisico is acceptabel.

Het bestuur realiseert zich dat een aantal risico's inherent zijn aan een pensioenfonds en dat het bestuur geen of een beperkte invloed heeft op het ontstaan van een risico. Daarom worden deze risico's nauwlettend gevolgd en zijn er beheersmaatregelen genomen om een ongewenste impact zo veel mogelijk te voorkomen of te verminderen. In de nabije toekomst beoordeelt het bestuur alle reeds bestaande beheersmaatregelen opnieuw als het gaat om effectiviteit van de getroffen maatregelen.

3.2.4. Impactanalyse voornaamste risico's in tijd

De aanwezige solvabiliteit van een pensioenfonds is een belangrijke maatstaf voor haar financiële gezondheid. Voor de belangrijkste hierboven geïdentificeerde risico's dient het fonds extra solvabiliteitsbuffers aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Het verloop van de uitkomsten van deze toets geeft een belangrijke indicatie over de financiële gevolgen van de hoogte van de afzonderlijke risico's. Onderstaande tabel geeft een duidelijk overzicht in de tijd op basis van het strategisch beleid.

RISICOFACITOR	S toets	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020
Renterisico	S1	4,0%	3,3%	3,1%	1,4%	0,4%
Marktrisico	S2	6,6%	7,8%	7,2%	7,1%	7,2%
Valutarisico	S3	2,3%	2,5%	2,5%	2,2%	2,6%
Kredietrisico	S5	7,7%	7,0%	6,7%	6,6%	5,9%
Verzekeringstechnisch risico	S6	3,8%	3,7%	3,7%	3,7%	3,8%
Liquiditeitsrisico	S7	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Concentratierisico	S8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Operationeel risico	S9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Actief beheer risico	S10	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,2%
Diversificatie voordeel		-9,2%	-9,2%	-9,0%	-8,0%	-7,7%
Vereist Eigen Vermogen		15,4%	15,3%	14,4%	13,3%	12,4%

De twee meest belangrijke risico's voor de financiële positie van het fonds worden gevormd door het renterisico en het marktrisico. Onderstaande gevoeligheidsanalyse laat de gevoeligheid van de dekkingsgraad van het fonds zien voor een wijziging van rente en van zakelijke marktwwaarden.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (DNB rente)**

		Rendement Returnportefeuille					
		-15.0%	-10.0%	-5.0%	0.0%	5.0%	10.0%
Rentewijziging (bp)	-100	89.5%	91.0%	92.5%	94.1%	95.6%	97.1%
	-50	91.2%	92.9%	94.5%	96.2%	97.8%	99.5%
	0	93.3%	95.1%	96.9%	98.7%	100.5%	102.3%
	50	95.8%	97.8%	99.8%	101.8%	103.8%	105.8%
	100	98.9%	101.1%	103.3%	105.6%	107.8%	110.1%
	150	102.8%	105.3%	107.9%	110.4%	112.9%	115.5%

** groen > Min VEV en rood < Min VEV

Uit voorgaand overzicht (situatie per 25 december 2020) blijkt bijvoorbeeld dat een daling van de waarde van de returnportefeuille met 10% (uitgaande van een stabiele rente) een daling van 3,6% van de dekkingsgraad tot gevolg heeft (daling van 98,7% naar 95,1%). Een stijging van de rente met 1% zal de dekkingsgraad juist met 6,9% laten stijgen (van 98,7% naar 105,6%).

3.2.5. Risico gevolgen

De ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad in 2020 werd met name gedreven door de neerwaartse beweging van de rente en de positieve rendementen op de beleggingen. De actuele dekkingsgraad is hierdoor gestegen van 98,6 naar 99,1%.

3.2.6 Frauderisico's

Het frauderisico wordt als laag ingeschat. Er is strikte scheiding van taken, waarbij het feit dat de pensioenuitvoering is uitbesteed aan een gerenommeerde partij extra waarborgen geeft. In de (risico)rapportages die wij periodiek van onze uitbestedingspartners ontvangen wordt stelselmatig aandacht besteed aan frauderisico's en het stelsel van maatregelen om mogelijke frauderisico's te beheersen.

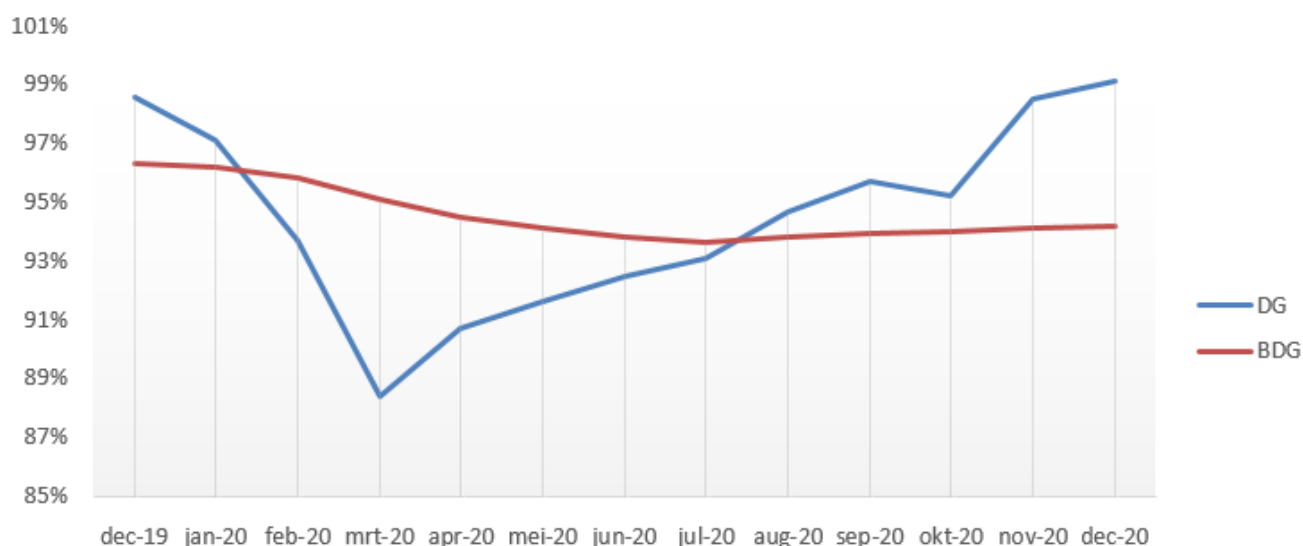
3.3 Financiële opzet en positie

Een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van pensioenfondsen is de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft de verhouding tussen de pensioenverplichtingen en de bezittingen van een pensioenfonds weer. Een dekkingsgraad van meer dan 100% betekent dat er dus meer bezittingen dan verplichtingen zijn.

Omdat een pensioenfonds echter ook risico's loopt stelt de pensioenwet hogere eisen aan de dekkingsgraad. Dit vertaalt zich in de vereiste dekkingsgraad. De hoogte hiervan is afhankelijk van het risicoprofiel van een pensioenfonds.

Met ingang van 2015 is door DNB het begrip beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd als onderdeel van het nieuw financieel toetsingskader. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden van de voorbije twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad dient te worden gebruikt voor belangrijke beleidsbeslissingen zoals het toekennen van indexaties. Ook is de beleidsdekkingsgraad bepalend om vast te stellen of een pensioenfonds 'in tekort' is en een herstelplan dient op te stellen.

In de volgende grafiek is het verloop van de verschillende dekkingsgraden weergegeven.

Het verloop van de dekkingsgraad wordt vooral bepaald door de ontwikkeling van de rente die van grote invloed is op de hoogte van de pensioenverplichtingen.

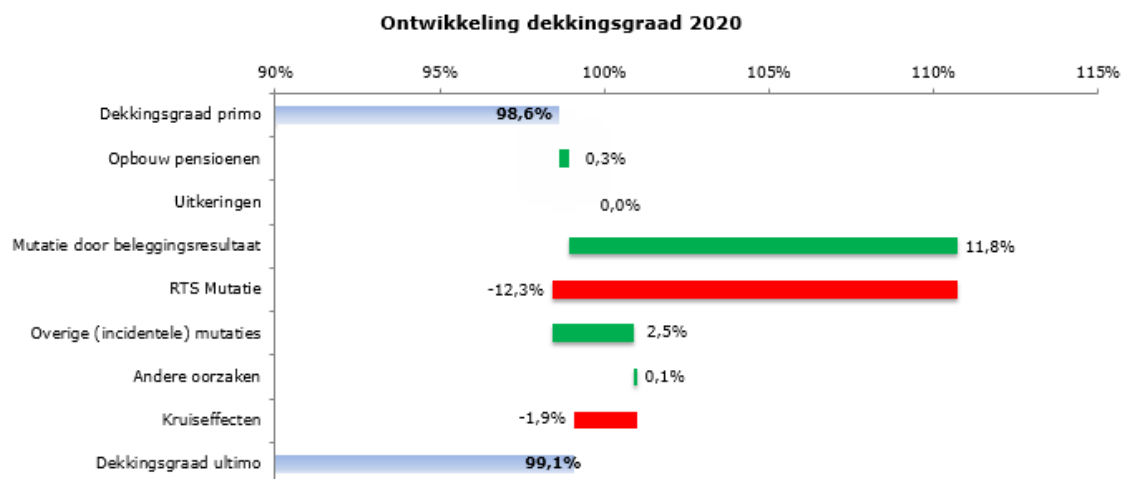
Omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 lager was dan de vereiste dekkingsgraad moest in 2020 een geactualiseerd herstelplan worden opgesteld. Dit is in maart 2020 bij DNB ingediend en op 4 juni 2020 goedgekeurd. Omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020 nog steeds onder het vereiste niveau lag, is in maart 2021 opnieuw een herstelplan ingediend. Dit plan is gebaseerd op de situatie op 31 december 2020, dus startend met de dekkingsgraad van 99,1%. Het herstelplan laat zien dat de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de maximaal toegestane hersteltermijn overigens tijdelijk verlengd van 10 naar 12 jaar. Pensioenfonds Cargill hoeft van deze tijdelijke verruiming van de herstelperiode geen gebruik te maken. Het herstelplan is inmiddels door DNB goedgekeurd.

Met de introductie van het nieuw FTK gelden ook grenzen die van belang zijn voor indexatie. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% mogen geen voorwaardelijke indexaties worden toegekend en beneden de toekomst bestendige indexatiegrens (FTK-norm TBI-grens bij een indexatie ambitie 100% indexatie) van 122,2% mogen indexaties slechts gedeeltelijk worden toegekend. Omdat het Cargill Pensioenfonds slechts een indexatieambitie kent van 50% CPI zal

toeslagverlening gedeeltelijk plaats kunnen vinden indien de dekkingsgraad onder het niveau van de toekomstbestendige indexatie-grens van 115,8% bevindt.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad was primo 2020 98,6% en ultimo 2020 99,1%. De dekkingsgraad geeft het pensioenvermogen als percentage van de contante waarde van de pensioenverplichtingen weer. De diverse factoren die op de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2020 van invloed zijn geweest worden in het onderstaande staatje weergegeven.

Beleggingen

Het resultaat op beleggingen was ongeveer +14%. Voor het effect hiervan op de dekkingsgraad worden de beleggingsresultaten afgezet tegen de hoogte van de pensioenverplichtingen, dit resulteert in een toename van de dekkingsgraad met 11,8%.

Wijziging RTS

De rente waartegen de pensioenverplichtingen contant gemaakt worden, is in 2020 gedaald van 0,8% naar 0,2%. De duration (gemiddelde looptijd) van de verplichtingen bedraagt ongeveer 22 jaar. Door deze daling van de rekenrente is de contante waarde van de pensioenverplichtingen met circa € 161 miljoen toegenomen. Ten opzichte van de totale verplichtingen per 31 december 2019 betekent dit een stijging met 11,2%. De daling van de RTS heeft een daling van de dekkingsgraad met 12,3% tot gevolg gehad.

Premie

Dit betreft het verschil tussen de waarde van de ontvangen premies en de door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken.

Uitkeringen

Dit is het verschil tussen de werkelijke uitkeringen en de vrijval van de aanspraken vanwege uitkeringen die toegekend zijn aan gepensioneerde deelnemers.

Overige

De overige mutaties en overige oorzaken hebben betrekkingen op aanpassingen van uitgangspunten (nieuwe ervaringscijfers), actuariële resultaten en overige mutaties in het deelnemersbestand.

Kruiseffecten

De mutatie kruiseffecten is een rekenkundig resultaat. Dit is het gevolg van het feit dat de dekkingsgraad wordt berekend over de hoogte van de voorziening. Omdat deze aan het eind van 2020 aanzienlijk hoger is dan aan het eind van 2019 is het gevolg dat de dekkingsgraad daardoor daalt.

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft op 28 augustus 2020 aangegeven dat invoering van de nieuwe

UFR-methode vanaf 1 januari 2021 plaats vindt in vier gelijke stappen. Deze Ultimate Forward Rate (UFR) is onderdeel van de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door DNB.

De overgang naar een nieuwe UFR-methode is onderdeel van het advies van de Commissie Parameters uit juni 2019.

De stapsgewijze invoering zorgt ervoor dat het effect van de nieuwe UFR-methode op de dekkingsgraad zich geleidelijk in de tijd materialiseert. Hoe 'jonger' een pensioenfonds, hoe hoger de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen, en hoe groter de impact van de nieuwe UFR-methode. Ook een lagere rentetermijnstructuur zorgt voor een grotere impact.

Het toepassen van de eerste stap van de nieuwe UFR-methode zou op de dekkingsgraad van Pensioenfonds Cargill per 1 januari een effect hebben van ongeveer -1,3%.

3.4 Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets is een toets die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. De economische scenario's zijn door DNB voorgeschreven. In de haalbaarheidstoets wordt een projectie van de financiële situatie van het pensioenfonds voor een lange periode (60 jaar) gemaakt voor een veelvoud aan economische scenario's.

De haalbaarheidstoets heeft als doel inzicht te geven in:

- De gevolgen van de financiële opzet van het fonds;
- De verwachtingen en risico's, met name ten aanzien van koopkrachtbehoud;
- De haalbaarheid en consistentie van het premiebeleid;
- De herstelkracht van het fonds.

De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het pensioenresultaat. Dit is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. Het fonds stelt zelf de beleidsuitgangspunten voor de toets vast. Dit zijn de ondergrenzen voor het pensioenresultaat, die aansluiten op de risicohouding van het fonds.

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2015 voor het eerst uitgevoerd en vastgesteld naar aanleiding van invoering van het nieuw FTK per 1 januari 2015. Een eventueel nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets zal plaatsvinden indien een nieuwe pensioenregeling van toepassing zou worden. In de onderstaand tabel zijn de uitkomsten opgenomen van de aanvangshaalbaarheidstoets 2015 en de haalbaarheidstoetsen 2018-2020.

Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, uitgaande van de financiële positie waarbij wordt voldaan aan het strategisch Vereist Vermogen per 1 januari 2020 (113%), komt voor 2020 uit op 86,5%, waarbij de maximale afwijking op fondsniveau in een 'slechtweersscenario' 12,4% bedraagt. Het fonds voldoet hiermee aan de normering van de pensioenresultaten die is vastgesteld op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets.

Pensioenresultaat

Toetsing aan ondergrenzen

- Het pensioenresultaat (op fondsniveau) van **86,5%** ligt boven de vastgestelde ondergrens van 75%.
- De maximale afwijking in het slechtweersscenario van **12,4%** ligt onder de vastgestelde bovengrens van 25%.
- Uw fonds **voldoet** hiermee aan de normering van de pensioenresultaten die is vastgesteld op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets.

Uitgangspositie	Te kiezen ondergrens	Huidige grenzen	AHBT 1-1-2015	HBT 1-1-2018	HBT 1-1-2019	HBT 1-1-2020
VEV	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	75%	84,3%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Feitelijke financiële positie	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	75%	82,4%	84,1%	86,6%	86,5%
	Maximale afwijking van pensioenresultaat op fondsniveau in slechtweersscenario	25%	16,7%	15,7%	16,5%	12,4%

3.5 Pensioenuitvoerings-, vermogensbeheer- en transactiekosten

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten worden, conform de aanwijzingen van de pensioenfederatie, uitgedrukt in kosten per deelnemer per jaar. De totale pensioenuitvoeringskosten over 2020 bedragen € 1.528 duizend. Daarnaast had het fonds in 2020 éénmalige kosten ten gevolge van de transitie van TKP naar AZL van € 785 duizend, die buiten de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer worden gelaten teneinde een juist beeld te geven van de ontwikkeling van de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer.

De pensioenuitvoeringskosten betreffen kosten voor bestuur en commissies, externe adviseurs, interne en externe toezichthouders, pensioenbeheerdienstverlening van TKP, communicatie met deelnemers, externe accountants, certificerend actuaris en toegerekende algemene kosten. De stijging van de kosten per deelnemer (op basis van actieve deelnemers en gepensioneerden) hangt deels samen met een toename van de pensioenuitvoeringskosten en deels met een lager aantal actieve deelnemers.

De pensioenuitvoeringskosten worden conform de uitvoeringsovereenkomst volledig in rekening gebracht bij de werkgever en komen dus niet ten laste van de deelnemers.

Vermogensbeheerkosten

Onder de kosten van vermogensbeheer worden begrepen:

- *Fiduciaire kosten*: Dit is een vaste vergoeding per jaar voor een vastomlijnd pakket van diensten zoals vastgelegd in de SLA met de vermogensbeheerder waaronder klantbediening, advisering en uitvoering van het beleggingsbeleid en het verzorgen van de rapportages.
- *Beheervergoeding externe managers*: Dit is een (basis) vergoeding per tijdsperiode die onafhankelijk is van de prestatie.
- *Performance fee externe managers*: Dit is een prestatieafhankelijke vergoeding voor het verslaan van de benchmark door de manager.
- *Overige kosten*: Dit betreft onder andere de vergoeding van de bewaarbank, administratiekosten, accountantskosten en juridische kosten.

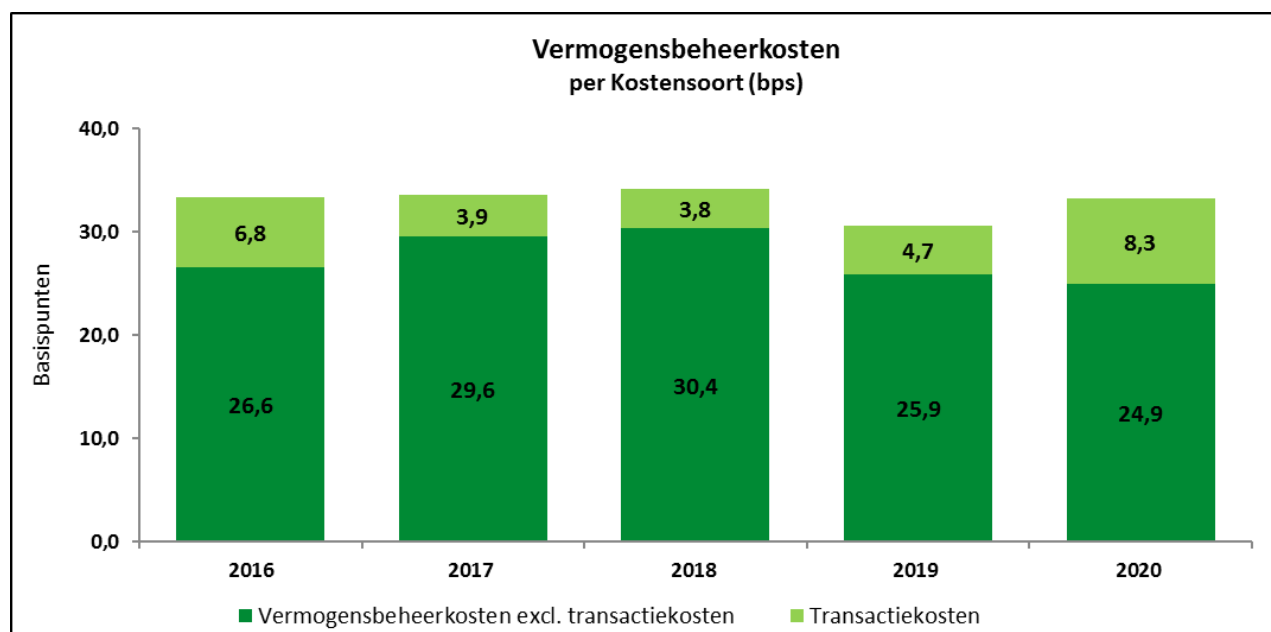
De kosten van vermogensbeheer worden gerapporteerd als percentage van het gemiddelde totaal belegd vermogen. De vermogensbeheerkosten zijn over meerdere jaren berekend. De verschillen per jaar worden voornamelijk verklaard door wijzigingen in de beleggingsmix en heronderhandeling van beheervergoedingen voor externe managers. Ook rendement gerelateerde vergoedingen en advieskosten (derivatenstrategie) hebben invloed op de verschillen per jaar van de vermogensbeheerkosten.

Transactiekosten

Deze kosten betreffen de toe- en uittredingsvergoedingen van de beleggingsfondsen waarin het fonds participeert, de transactiekosten van discretionaire portefeuilles en de derivatentransacties. Deze kosten zijn in het gerapporteerde rendement verwerkt. Transactiekosten binnen beleggingsfondsen en transactiekosten bij illiquide beleggingen zijn wel onderdeel van het rendement, maar worden niet apart gespecificeerd.

	2020	2019	2018	2017	2016
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (op basis van actieve deelnemers en gepensioneerden)	€676	€664	€629	€591	€ 492
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (op basis van totaal aantal deelnemers)	€369	€370	€353	€337	€ 297
Vermogensbeheerkosten (ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)	0,25%	0,26%	0,30%	0,30%	0,27%
Transactiekosten (ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)	0,08%	0,05%	0,04%	0,04%	0,07%

De ontwikkeling van de vermogensbeheer- en transactiekosten in basispunten ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen geeft het volgende beeld:

Onderstaande tabel geeft inzicht in de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie en per kostensoort:

Bijlage 1: Gedetailleerde kostenopbouw 2020

	Gemiddeld Belegd Vermogen	Productbeheer MN	Vermogensbeheer Vergoeding	BTW	Totale Beheerkosten	Totale Beheerkosten	Prestatievergoeding	Transactiekosten	Transitiekosten	Overige kosten	Totale Kosten	T.o.v. Totale AUM					
Beleggingscategorieën	1.331.075.017	580.115	1.475.807	76.535	2.132.456	16,0	22.496	0,2	1.043.616	7,8	58.101	0,4	115.117	0,9	3.371.786	25,3	25,3
Matchingportefeuille	837.256.817	168.542	762.216	67.918	998.675	11,9							12.666	0,2	1.358.527	16,2	10,2
Staatsobligaties	487.920.001	93.715	188.427	59.250	341.392	7,0		347.186	4,1				187.883	3,9	529.275	10,8	4,0
Kortlopende Obligaties	80.895.553	15.762	33.430	10.330	59.522	7,4		90.827	11,2						150.349	18,6	1,1
Staatsobligaties Euro	407.024.448	77.953	154.997	48.920	281.870	6,9		97.056	2,4						378.926	9,3	2,2
Investment Grade Bedrijfsobligaties	150.659.409	33.552	100.475		134.027	8,9		118.918	7,9				12.666	0,8	265.611	17,6	2,0
Investment Grade Bedrijfsobligaties Euro	150.659.409	33.552	100.475		134.027	8,9		118.918	7,9				12.666	0,8	265.611	17,6	2,0
Hypotheeklen	152.063.271	41.275	152.063.271	8.668	510.557	33,6									510.557	33,6	3,8
Hypotheeklen Particulier	152.063.271	41.275	460.614	8.668	510.557	33,6									510.557	33,6	3,8
Liquide Middelen	(39.835.186)												37.636	n.v.t.	37.636	n.v.t.	0,3
Overlay Beleggingen	86.449.321		12.700		12.700	n.v.t.		24.937	n.v.t.				15.448	n.v.t.	15.448	n.v.t.	0,1
Returnportefeuille	493.818.200	411.573	713.591	8.617	1.133.781	23,0	22.496	0,5	696.429	14,1	58.101	1,2	102.452	2,1	2.013.259	40,8	15,1
Hoogrentende Waarden	159.661.836	238.651	415.251	8.617	662.519	41,5		410.536	25,7				36.493	2,3	1.109.548	69,5	8,3
Bankleningen	27.325.923	41.033	125.546	8.617	175.196	64,1		(5.923)	(2,2)				14.470	5,3	183.744	67,2	1,4
Hoogrentende Bedrijfsobligaties Europa	44.239.787	66.997	89.835		156.831	35,5		215.874	48,8				7.272	1,6	379.978	85,9	2,9
Hoogrentende Bedrijfsobligaties Verenigde Staten	11.013.089	15.455	30.219		45.673	41,5		32.457	29,5				2.639	2,4	80.769	73,3	0,6
Hoogrentende Staatsobligaties HC	43.254.872	64.155	97.147		161.302	37,3		80.724	18,7				5.948	1,4	247.974	57,3	1,9
Hoogrentende Staatsobligaties LC	33.828.166	51.011	72.505		123.517	36,5		87.405	25,8				6.163	1,8	217.084	64,2	1,6
Aandelen	334.186.033	172.922	298.340		471.261	14,1	22.496	0,7	280.483	8,4	58.101	1,7	65.959	2,0	898.300	26,9	6,7
Aandelen Europa	112.904.626	31.238	15.604		46.843	4,1		91.817	8,1	41.323	3,7	12.318	1,1	192.301	17,0	1,4	
Aandelen Noord-Amerika	113.770.966	30.786	16.030		46.817	4,1		28.825	2,5	10.232	0,9	14.345	1,3	100.219	8,8	0,8	
Aandelen Verre Oorten	39.233.341	11.834	5.523		17.356	4,4		3.442	0,9	6.545	1,7	10.570	2,7	37.913	9,7	0,3	
Aandelen Opkomende Landen	67.204.047	95.966	253.286		349.253	52,0		153.791	22,9	17.122	2,5	520.165	77,4	3,9	77,4	3,9	0,4
Private Equity	1.073.054	3.097	7.896		10.993	102,4	22.496	209,6	2.608	24,3			11.605	108,1	47.702	444,5	0,4
Valuta-Afdekking	(29.668)							5.411	n.v.t.						5.411	n.v.t.	0,0
Fiduciair Management Vergoeding		703.000		147.630	850.630	6,4									850.630	6,4	6,4
Securities Lending													41.662	0,3	41.662	0,3	0,3
Kosten Bewaarloos & Overige Kosten													6.765	0,1	158.239	1,2	1,2
Totaal	1.331.075.017	1.283.115	1.627.781	224.165	3.134.561	23,5	22.496	0,2	1.043.616	7,8	58.101	0,4	163.544	1,2	4.422.318	33,2	33,2

Figuur 13: Deze figuur geeft een overzicht van de kosten per beleggingscategorie per kostencategorie weer in zowel euro's als basispunten in 2020. De kosten in basispunten zijn ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen.

4. Beleggingen

4.1 Algemeen

Macro-economische terugblik 2020

Het jaar 2020 gaat de geschiedenis in als het jaar van de coronacrisis. Op 7 januari werd in het nieuws gebracht dat de situatie in China ernstig was. In februari werd duidelijk dat de besmettingen zich hadden verspreid naar andere landen en op 11 maart riep de Wereldgezondheidsorganisatie officieel een pandemie uit. In Nederland werd de eerste virusbesmetting op 27 februari bekend en op 23 maart ging ons land in een 'intelligente lockdown'. Naast al het menselijk leed, waren de gevolgen voor economie en financiële markten enorm en "ongekend voor landen in vreedstijd".

De coronapandemie veroorzaakte de scherpste krimp van de wereldeconomie sinds de Grote Depressie. Waar de kredietcrisis van 2008 zich nog concentreerde in de Westerse wereld, heeft nu praktisch geen enkele regio zich kunnen onttrekken aan de pandemie. Het diepe ingrijpen op maatschappelijke en menselijke basisbehoeften als gezondheid en vrije mobiliteit heeft een vergaande invloed. Strengere indammingsmaatregelen legden (delen van) de economie stil. Na de eerste golf in het voorjaar, konden economieën initieel nog geleidelijk heropenen. Hierdoor vond een scherp economisch herstel in het tweede en derde kwartaal plaats. In het laatste kwartaal nam het aantal infecties echter weer aanzienlijk toe en gingen economieën wederom op slot. In deze situatie moesten de Amerikanen ook nog naar de stembus en moesten het VK en de EU een nieuw handelsakkoord sluiten. Na veel onrust en juridische strijd werd Joe Biden beëdigd als nieuwe president en sloten het VK en de EU te elfder ure een Brexit akkoord.

Toen duidelijk werd dat de pandemie zich niet tot China beperkte, kwam in de financiële markten een verkoopgolf van return activa op gang, met onder andere een van de snelste aandelenkoersdalingen ooit. Kredietopslagen schoten omhoog naar Eurocrisis niveaus en ook de ontwikkeling in de oliemarkt was bijzonder. De prijs van Amerikaanse olie (WTI) werd zelfs even fors negatief door de enorme vraagschok en gebrek aan opslagcapaciteit. Tevens ontstond er een run op de Amerikaanse dollar - welke gezien werd als veilige haven - wat leidde tot een kortstondige liquiditeitscrisis. De razendsnelle en enorme vlucht naar veiligheid, drukte ook de rentes en de 30-jaars swaprente bereikte 25 maart een historisch dieptepunt van -0,40%.

Deze ingrijpende gebeurtenissen lokten wereldwijd een ongekenne beleidsreactie uit van centrale banken en overheden. Met massale noodsteun, garanties, inkomensondersteuning en andersoortige geldinjecties werd getracht de economische klap op te vangen en grote faillissement- en ontslaggolven te voorkomen. Onconventionele middelen werden daarbij niet geschuwd. Aankoopprogramma's van centrale banken werden ongelimiteerd en de Amerikaanse Fed week zelfs uit naar risicovol kredietpapier. In Europa kwamen de handen op elkaar voor Eurobonds met wederzijdse schuldaanvaarding.

Uiteindelijk bleek de dag waarop de Amerikaanse overheid met een stimuleringspakket ter waarde van €2.000 miljard kwam, 23 maart, het keerpunt. Vanaf dat moment herstelden vooral aandelenmarkten zeer sterk. Net als de daling, was het herstel van de aandelenkoersen opzienbarend snel; sneller dan ooit tevoren. Daarbij was wel een scherp onderscheid tussen sectoren te constateren. Het waren voornamelijk technologie en gezondheidszorg - sectoren die wel varen bij de gevolgen van een pandemie - die het herstel leidden. Overige sectoren bleven initieel achter, net als de rente, die sinds het 0% punt te hebben bereikt, geen noemenswaardige opwaartse trend heeft ingezet.

Hoewel het vierde kwartaal in veel landen in het teken stond van nieuwe steile infectiegolven en weer aangescherpte lockdown maatregelen, blijven return activakoersen stijgen en verbreedde het herstel zich ook buiten technologie en gezondheidszorg. Het vooruitzicht van het einde van het zeer onrustige Trump presidentschap, de wereldwijde uitrol van Corona-vaccins en het Brexit akkoord droegen hier aan bij.

Vooruitblik 2021

De financiële markten anticipeerden in de tweede helft van 2020 – en zeker na de goedkeuring van diverse vaccins – toenemend op een economisch herstel in 2021. Vooralsnog lijkt 2021 evenwel, economisch gezien, een jaar met twee gezichten te worden. Toenemende infecties, hernieuwde lockdowns en daardoor weer sterk afnemende mobiliteit, zullen waarschijnlijk in de eerste fase van het jaar de economische activiteit in veel regio's nog sterk remmen. "Tweede dip" recessies zijn daarbij zeker niet uitgesloten. Dit geldt met name voor de EMU.

Vervolgens echter – nadat met de vaccin-uitrol in het tweede of derde kwartaal bevolkingsbrede groepsimmunitet is bereikt – voorziet een meerderheid van economen en beleidsmakers een (zeer) krachtig economisch herstel in de verdere loop van 2021. Per saldo is de consensus dat 2021 het jaar wordt van een gesynchroniseerd mondiaal economisch herstel. Ondanks opstartproblemen, wijst de vaccin-uitrol in ontwikkelde economieën vooralsnog op dit groeipad, hoewel diverse implementatierisico's nog tot vertraging kunnen leiden. Een terugkeer naar het pre-corona niveau van economische activiteit lijkt langer op zich te laten wachten. Te meer daar de economische groei – na het 'inhaaljaar' 2021 – wordt verwacht te matigen in navolgende jaren, wanneer de met de Coronasteun gegenereerde schulden waarschijnlijk zullen worden terugbetaald. Hoewel de Chinese economie inmiddels al op pre-Corona omvang is teruggekeerd, lijkt de EMU economie deze 'mijlpaal' pas in 2022 of zelfs 2023 te zullen bereiken.

De laatste maanden is onder economen enige zorg ontstaan dat de zeer genereuze Corona-steun van overheden en centrale banken en de hard gegroeide geldhoeveelheid tot sterk toenemende inflatie kan leiden. Echter, zolang de economische activiteit niet is teruggekeerd op het pre-Corona niveau, zal sprake zijn van ruime arbeidsmarkten en overcapaciteit in productiefaciliteiten. Dit pleegt neerwaartse druk te houden op lonen en prijzen. Sterk oplopende inflatie is daarmee de eerstkomende jaren minder waarschijnlijk. Dit biedt centrale banken de ruimte om een zeer monetair beleid te blijven voeren. Temeer daar de sterk toegenomen schulden slechts houdbaar lijken, wanneer sprake is van lage rentes.

Deze stand van zaken en (consensus)verwachtingen komen op hoofdlijn overeen met het MN basisscenario "Langzame revalidatie". Paden naar sterker dan verwacht herstel, hogere inflatie en/of deflatie blijven evenwel niet te verwaarlozen mogelijkheden, met een hogere kans dan in de pre-Corona jaren.

4.2 Resultaten

In onderstaande tabel is naast het feitelijke rendement, het resultaat opgenomen van de benchmark die het pensioenfonds hanteert om de beleggingsresultaten mee te vergelijken. In 2020 bedroeg het feitelijke beleggingsresultaat van het pensioenfonds na aftrek van alle beheerkosten 11,73%. Daarnaast was het rendement in 2020 hoger dan de vergelijkingsmaatstaf die wordt gehanteerd. Het rendement van deze benchmark kwam in 2020 uit op 10,65%.

Rendementen boekjaar 2020

Rendement	2020 in %	2019 in %
Feitelijk rendement	11,73	17,88
Normrendement	10,65	17,27

Rendement boekjaar 2020 per beleggingscategorie

	Rendement	Benchmark
Matchingportefeuille	14,50%*	14,31%
Returnportefeuille	6,42%*	4,98%
Totaal	11,73%	10,65%

*vóór aftrek alle vermogensbeheerkosten

Het benchmarkresultaat is het gewogen gemiddelde van de verschillende beleggingscategorieën zoals benoemd in de tabel op pagina 35.

Over 2020 lag het feitelijk behaalde totaal rendement 1,09% boven het benchmarkrendement. Het feitelijk rendement wordt bepaald na aftrek van alle vermogensbeheerkosten. In de benchmark zijn dergelijke kosten niet opgenomen. Het totale beleggingsresultaat over 2020 bedroeg € 148 miljoen.

*Feitelijke samenstelling beleggingsportefeuille ultimo 2020 conform kwartaalrapportage 4^e kwartaal**

Portefeuille	Aard belegging	x € 1 mln	2020 in %	x € 1 mln	2019 in %
Obligaties matching					
Langlopende staatsobligaties	Directe belegging	420,2	29,8	335,7	27,1
Kortlopende staatsobligaties	Directe belegging	108,9	7,7	99,3	8,0
Bedrijfsobligaties	MN fonds**	155,8	11,1	142,2	11,5
Hypotheken	Beleggingsfonds	166,1	11,8	130,7	10,5
Rente afdekking		85,9	6,1	45,9	3,7
Liquiditeiten		-50,3	-3,6	-0,6	-0,0
MATCHINGPORTEFEUILLE		886,6	63,0	753,1	60,8
Aandelen					
Europa	MN fonds**	112,8	8,0	112,8	9,2
Noord-Amerika	MN fonds***	114,4	8,1	99,7	7,9
Verre Oosten	MN fonds***	44,2	3,1	43,4	3,4
Opkomende landen	MN fonds***	79,2	5,6	71,7	5,8
		351,4	25,0	327,6	26,3
Hoogrentende obligaties					
Opkomende landen Lokale Valuta	MN fonds***	35,1	2,5	37,1	3,0
Opkomende landen Harde Valuta	MN fonds***	45,8	3,3	47,2	3,7
VS High-Yield	MN fonds***	11,5	0,8	9,0	0,7
Bankleningen	SPV	29,1	2,1	28,5	2,3
Europa High-Yield	MN fonds***	48,1	3,4	37,8	3,1
		159,6	12,0	159,6	12,8
Overige beleggingen					
Private Equity	MN fonds***	0,9	0,1	1,4	0,1
RETURNPORTEFEUILLE		521,1	37,0	488,6	39,2
Totaal		1.407,7	100,0	1.241,7	100,0

* De onderverdeling van de beleggingsportefeuille naar de matching- en returnportefeuille in bovenstaande tabel wijkt af van de onderverdeling in de jaarrekening. In de jaarrekening zijn de beleggingen verdeeld in aandelen, vastrentende waarden, vastgoed, overige beleggingen, derivaten, liquiditeiten, CSA posities en beleggingsdebiteuren en -crediteuren en niet naar de matching- en returnportefeuille.

** MN beleggingsfonds beheerd door MN

***MN beleggingsfonds beheerd buiten MN

De benchmarks van de portefeuille van PF Cargill per ultimo 2020:

Benchmarks (7/8) portefeuille PF Cargill

Matchingportefeuille	Matchingportefeuille
Euro Staatsobligaties	Portefeuille
Euro Investment Grade Bedrijfsobligaties ⁴	Custom IHS Markit EUR Senior Corporates Index (1) (1)
Hypotheken	Customized Bloomberg Barclays EUR Swap Total Return Index
Liquide middelen / Correctie onderpand	Euro short-term rate (€STR)
Swap overlay	Portefeuille
Kortlopende obligatieportefeuille (mandaat)	Bloomberg Barclays Bellwether Swap (EU) 6 month total return index minus 15 basispunten

Returnportefeuille - Clusters

Hoogrentende obligaties

Bank Loans	Credit Suisse Institutional Western European Leveraged Loan Index (non US\$ - hedged to Euro)
Europees High Yield	ICE BofA BB-B Euro Developed Markets Non-Financial High Yield Constrained Index
US High Yield	ICE BofA BB-B US Non-Financial High Yield Constrained Index
Emerging Market Debt HC	Customized JP Morgan Emerging Market Bond Index Global Diversified (EMBI) (2)
Emerging Market Debt LC	Customized JP Morgan Government Bond Index EM Global Diversified (GBI) (3)

Aandelen

Aandelen Europa	Custom MSCI Europe Net Total Return Index (4)
Aandelen Noord Amerika	Custom MSCI North America Gross Total Return Index (4)
Aandelen Verre Oosten	Custom MSCI Pacific Net Total Return Index (4)
Aandelen Opkomende Landen	Custom MSCI Emerging Markets Net Total Return Index (5)
Private Equity	Portefeuille

4.3 Matching portefeuille

Staatsobligaties (lang- en kortlopend)

Het was een ongekend jaar. De Corona-uitbraak zorgde voor een nieuw laagterecord in de tienjaars Duitse rente. Deze daalde tot -0.86% in maart als gevolg van de "lockdowns" wereldwijd. Door de massale aankondiging van fiscale stimuleringsmaatregelen steeg de Duitse tienjaars rente vervolgens weer naar -0.2%. De beweging in de rente werd de rest van het jaar gedreven door versoepeling van de maatregelen, hernieuwde "lockdowns" en de aankondigingen van vaccins. De ECB ondersteunde het ruime fiscale stimuleringsbeleid met een nieuw opkoopprogramma om rentes laag te houden en daarmee blijven de oplopende staatschulden betaalbaar. De Duitse tienjaars rente eindigde het jaar op -0.57%, een daling van 0.4%. De dertigjaars Duitse rente eindigde het jaar op -0.16%, een daling van 0.5%. Daarmee heeft de langlopende obligatieportefeuille weer een positief resultaat laten zien van 10.1%.

De langlopende Belgische staatsobligaties zijn dit jaar verkocht. Pensioenfondsen Cargill hanteert een beleid (het landenraamwerk) waarbij elk jaar wordt vastgesteld welke landen passend zijn in de staatsobligatieportefeuille. Bij de jaarlijkse vaststelling van het landenraamwerk kwam naar voren dat België niet langer passend is in de langlopende staatsobligatieportefeuille. België maakt nog wel onderdeel uit van de kortlopende obligatieportefeuille. Tevens heeft PF Cargill renteswaps verkocht en langlopende Nederlandse staatsobligaties aangekocht om de renteafdekking gelijk te houden.

Bedrijfsobligaties

Europese investment grade bedrijfsobligaties boekten een positief totaalrendement van 2.51% in 2020.

Het positieve totaalrendement is terug te voeren op een combinatie van het lopende rendement (carry) en de in 2020 gedaalde rente. De gemiddelde kredietopslag voor Europees IG schuld papier lag aan het einde van 2020 op een vergelijkbaar niveau dan aan het begin van het jaar.

In maart werd duidelijk dat het Covid-19 virus grote gevolgen zou hebben voor de wereldeconomie. Voor verschillende sectoren verslechterden vooruitzichten enorm en was de onzekerheid hoog. Kredietopslagen stegen in korte tijd tot crisisniveaus. Het tweede kwartaal kenmerkte zich aan de ene kant door een serie aan afwaarderingen door ratingbureaus en aan de andere kant door het aanleggen van liquiditeitsbuffers door bedrijven. Gedurende de tweede jaarhelft leidde de combinatie van toenemende controle over het virus, verminderde maatregelen, herstellende economische activiteit en versterkte liquiditeitsposities bij bedrijven tot stabilisering van de markt. Met de komst van effectieve vaccins kon de markt het jaar waar het de risico opslag betreft onveranderd afsluiten.

Particuliere Hypotheken

In 2020 werd een recordaantal hypotheekaanvragen geregistreerd van 535.000. Tevens zette de stijging van de Nederlandse huizenprijzen in 2020 door. Huizenprijzen zijn met circa 9% in waarde gestegen. De krapte in de woningmarkt is ook te zien in het gegeven dat 58% van de woningen boven de vraagprijs wordt verkocht. Kredietverliezen en betalingsachterstanden in de portefeuille zijn verwaarloosbaar, ondanks de COVID-19 perikelen. Hypotheekrentes zijn in 2020 verder gedaald, evenals de swaprentes. De hogere rentevergoeding ten opzichte van staatsobligaties en investment grade bedrijfsobligaties bleef gehandhaafd.

4.4 Returnportefeuille

4.4.1 Aandelen

Aandelen ontwikkelde landen

2020 was een jaar van verrassingen. Er was de snelheid waarmee de pandemie escaleerde, de ernst van de lockdowns, de omvang van de wereldwijde overheidsimpulsen en de omvang van het herstel

van de aandelenmarkt. Misschien wel de grootste verrassing is dat de wereldwijde aandelen sinds eind november ongeveer 12% zijn gestegen sinds het begin van het jaar - een resultaat dat maar weinigen zouden hebben voorspeld tijdens een wereldwijde pandemie. Nu de Amerikaanse verkiezingen achter de rug zijn en effectieve vaccins ontwikkeld zijn, zijn beleggers optimistisch geworden en stuwen de ontwikkelde markt indices naar recordhoogtes.

Het rendement op de Amerikaanse aandelenportefeuille bedroeg in 2020 18,5% in eurotermen. De Europese aandelenportefeuille behaalde een rendement van -1,6% en in het Verre Oosten werd een rendement gerealiseerd in eurotermen van 5,4%. De aandelen ontwikkelde landen portefeuilles worden passief beheerd. Kleine afwijkingen in het rendement worden grotendeels verklaard doordat het belastingregime van het fonds gunstiger is dan dat van de benchmark, gevoerde uitsluitingsbeleid en door de securities lending inkomsten.

Aandelen opkomende landen

Aandelen Opkomende Landen lieten in 2020 een zeer sterk positief jaarrendement noteren. Dit positieve rendement werd onder andere gedragen door het stimulerende monetaire beleid van centrale banken. Covid-19 zorgde in het eerste kwartaal voor sterk dalende aandelenkoersen maar de aandelenmarkten in de opkomende landen wisten hier opmerkelijk snel van te herstellen. Opkomende landen presteerden relatief goed doordat Aziatische landen als China en Zuid-Korea, die een groot deel uitmaken van de benchmark, er relatief snel in slaagden om het virus onder controle te krijgen. De oplopende handelsspanningen tussen China en de Verenigde Staten had geen sterk effect op de aandelenkoersen in China.

Zuid-Korea, Taiwan en China behoorden in 2020 tot de best presterende landen. Griekenland, Egypte en Brazilië behoorden tot de slechtst presterende landen. Op sectorgebied was de IT sector de best presterende sector gevolgd door de Health Care sector en de Consumer Discretionary sector. De slechtst presterende sectoren waren de Real Estate, Energy en Utility sector. Het MN Aandelen Opkomende Landen Fonds behaalde over 2020 een outperformance van 2.4% ten opzichte van de benchmark. Van de actieve managers wist Arrowstreet de benchmark ruim te verslaan, Neuberger Berman en Robeco bleven achter bij de benchmark. UBS beheert de passieve portefeuille binnen het fonds. Er zijn in 2020 geen wisselingen geweest bij de managers van het fonds.

Private Equity

De in omvang beperkte private equity portefeuille bevindt zich grotendeels in de verkoopfase en zal in de komende jaren geleidelijk verder in omvang afnemen. Er vinden geen nieuwe beleggingen in private equity plaats.

Activiteiten

Aandelen vormen een belangrijke categorie in de returnportefeuille van het pensioenfonds, waarmee extra rendement beoogd wordt om de dekkingsgraad van het fonds te herstellen. Aandelen geven op termijn een hoger verwacht rendement dan vastrentende waarden. Het hogere verwachte rendement van aandelen gaat gepaard met een hoger risicoprofiel van deze beleggingscategorie. Medio 2020 werd de aandelenportefeuille uitgebreid. Deze uitbreiding werd gefinancierd vanuit de liquiditeiten en verkoop van staatsobligaties.

4.4.2 Hoogrentende obligaties

Obligaties opkomende landen

Het rendement voor obligaties van opkomende landen (harde valuta, US dollar) kwam uit op 4% in 2020. Obligaties van opkomende landen genoteerd in lokale valuta behaalden een positief rendement van 2.7% in 2020 (gemeten in US dollar). De valuta's van opkomende landen daalden ten opzichte van de Amerikaanse dollar. De markt was erg volatiel waarbij in het eerste kwartaal sprake was van een zeer sterke daling vanwege de coronacrisis waardoor een negatief rendement van ruim -15% behaald werd. Het sentiment van beleggers was zeer negatief richting risicovollere vermogenscategorieën wat zich uitte in een recordbedrag aan onttrekkingen van maar liefst \$18

miljard in de harde valuta markt en \$13 miljard in de lokale valuta markt. Echter in het tweede kwartaal en de rest 2020 was sprake van een fors herstel geholpen door wereldwijde steunmaatregelen van centrale banken en overheden. Daarnaast hielp de bekendmaking van het ontwikkeld hebben van verschillende coronavaccins begin november. Binnen HC presteerden landen als Brazilië, Turkije en Dominicaanse Republiek beter dan de benchmark en Argentinië en Ecuador achterbleven vanwege een schuldherstructurering. Binnen LC was sprake van grote verschillen in rendementen waarbij landen als Indonesië en Mexico fors beter presteerden dan de Benchmark terwijl Brazilië en Turkije achterbleven, vooral door een zwakker wordende valuta.

Europese en Amerikaanse hoogrentende Bedrijfsobligaties

In 2020 boekten Europese hoogrentende bedrijfsobligaties een bescheiden totaalrendement van ruim 1%. Amerikaanse hoogrentende bedrijfsobligaties boekten een totaalrendement van circa 6% in 2020. Het jaar verliep evenwel uitzonderlijk volatiel. In het eerste kwartaal bedroeg het totaalrendement -12% voor Amerikaanse en -14% voor Europese obligaties, nadat investeerders panikeerden door onzekerheid over de financieel-economische gevolgen van de coronapandemie. De introductie van grootschalige stimuleringspakketten door centrale banken en overheden voorkwam een gevreesde kredietcrisis en koersherstel volgde. Dat laat onverlet dat het wanbetalingspercentage steeg tot boven de 3% (Europese obligaties) en 6% (Amerikaanse obligaties), het hoogste niveau sinds 2010. De behoefte van bedrijven aan kapitaal uitte zich in een recordactiviteit aan nieuwe uitgaven. Het volume aan 'fallen angels' (voormalig investment grade emittenten) bedroeg een recordomvang van ruim 200 miljard dollar in de Amerikaanse hoogrentende bedrijfsobligatiemarkt. Obligaties van hogere kredietkwaliteit presteerden beter dan obligaties van lagere kredietkwaliteit. Ook het volume aan 'fallen angels' in de Europese markt was met circa 50 miljard euro aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren en resulteerde met name in een toename van het belang van de Auto sector in de vermogenscategorie.

Bankleningen

In 2020 kwam er een abrupt einde aan een lange periode van lage volatiliteit voor deze vermogenscategorie. Maatregelen om de coronapandemie in te dammen, zetten het economisch leven gedeeltelijk stil. Dit zaaide twijfels onder investeerders over de houdbaarheid van de bedrijfsschulden, resulterend in forse koersverliezen in het eerste kwartaal. Echter, grootschalige stimuleringspakketten zorgden ervoor dat kapitaalmarkten open bleven, kredietlijnen konden worden getrokken en sponsors vreemd en/of eigen vermogen inbrachten. Een gevreesde golf van faillissementen bleef uit. Op een paniekerig eerste kwartaal volgde hiermee koersherstel in de navolgende kwartalen. De markt voor institutionele Europese bankleningen groeide met bijna 40 miljard euro naar circa 360 miljard euro. De discount margin van de Credit Suisse Institutional Western European Leveraged Loan index, uitgaande van een gemiddelde looptijd van drie jaar, steeg met 52 basispunten in 2020 en eindigde op 424 basispunten. De gemiddelde prijs bedroeg 98.56 per jaareinde, 100 basispunten lager dan bij aanvang van het jaar. De samenstelling van de portefeuille voor wat betreft beheerder bleef ongewijzigd in 2020.

4.4.3 Vastgoed

Het pensioenfonds belegt niet direct in onroerend goed, maar wel in beleggingsfondsen die (ook) in vastgoed beleggen.

4.4.4 Valuta-afdekking

Het (ongewijzigde) beleid is erop gericht om met de beleggingen uitsluitend risico te lopen als daar ook een verwacht rendement tegenover staat. Risico's op schommelingen in valutakoersen horen daar niet bij. Het pensioenfonds dekt dan ook het risico af op schommelingen van de Amerikaanse dollar, de Japanse yen en het Britse pond.

4.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het verantwoord beleggingsbeleid van het pensioenfonds, dat door de fiduciair manager MN wordt uitgevoerd, sluit aan bij de door de Verenigde Naties ondersteunde Principles for Responsible Investment (PRI) en is vertaald naar tien leidende beginselen voor verantwoord beleggen. De basis voor verantwoord beleggen is de invloed van de reële wereld (vertaald in environmental, social en governance (ESG) factoren) op de beleggingen van het fonds en de invloed van de beleggingen van het fonds op de reële wereld. Op deze manier laat het pensioenfonds zien dat zij middels verantwoord beleggen niet alleen verantwoordelijkheid wil nemen voor een financieel goed pensioen én de wereld waarin deelnemers met pensioen zijn of gaan, maar ook gelooft dat die twee doelstellingen in elkaars verlengde liggen en niet wederzijds uitsluitend zijn. Het beleid komt tot uitdrukking door middel van Uitsluiting, ESG-integratie en Actief Aandeelhouderschap.

Uitsluiting

Het uitsluitingsbeleid bepaalt welke ondernemingen en landen van mogelijke investeringen worden uitgesloten wegens betrokkenheid bij controversiële producten óf naar aanleiding van sancties uitgevaardigd door de Verenigde Naties óf de Europese Unie. Pensioenfonds Cargill sluit ondernemingen uit als hun activiteiten of een deel ervan in strijd zijn met internationale verdragen. Ook beleggen wij niet in een onderneming wanneer een dialoog met die onderneming over een significant ESG-risico niet voldoende resultaat oplevert. Dit was in 2020 bijvoorbeeld het geval met olie- en gasbedrijf ExxonMobil. ExxonMobil is per 1-1-2021 daarom op onze uitsluitingslijst geplaatst. Daarnaast belegt Pensioenfonds Cargill niet in staatsobligaties van een land waaraan internationale sancties zijn opgelegd. In 2020 hebben wij twaalf landen en 38 bedrijven uitgesloten.

ESG-integratie

Pensioenfonds Cargill houdt bij de keuze voor beleggingen rekening met sociale factoren (mensenrechten), milieufactoren en goed ondernemingsbestuur. ESG-integratie betekent het systematisch meewegen van de mogelijke invloeden van mens, milieu en ondernemingsbestuur in beleggingsbeslissingen. Op deze manier is het mogelijk om bedrijven en landen op basis van hun ESG prestaties een score te geven. Een zwakke score kan leiden tot uitsluiting (ook wel “negative screening” genoemd), sterke scores leiden tot insluiting (“positive screening”). In het geval van actieve beleggingen worden ESG-factoren in de bedrijfsanalyses meegewogen.

Zo heeft Pensioenfonds Cargill sinds 2016 een negative screening op basis van ESG-factoren in de aandelenportefeuilles gehad. Per regio (Europa, Verenigde Staten, Azië en Opkomende Landen) halen we de 10% slechtst scorende bedrijven op criteria voor milieu, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur uit de portefeuille. Deze ESG-screening is geëvalueerd over de periode van 2016 tot eind 2020. Hieruit bleek dat de ESG-screening een positief effect heeft gehad op alle aandelenportefeuilles. In de aandelenportefeuille Opkomende Landen was het resultaat het meest positief: de screening heeft hier gemiddeld per jaar 0,4% extra rendement geleid. In Europa en Noord-Amerika was het extra rendement gemiddeld 0,2% per jaar. De bijdrage in het Verre Oosten was 0,1%.

In 2020 hebben we gekeken hoe ESG verder kon worden geïntegreerd in de aandelenportefeuilles. Eind 2020 is daarom de strategie “Bewuste Selectie” geïmplementeerd in de aandelenportefeuilles ontwikkelde landen (Europa, Noord-Amerika en Azië). Het uitgangspunt van Bewuste Selectie is dat Pensioenfonds Cargill een bewuste keuze maakt waarin ze belegt en waarom. In de strategie zijn randvoorwaarden opgesteld waaraan alle aandelen moeten voldoen voordat er in wordt belegd. Deze uitgangspunten houden rekening met zowel ESG als financiële factoren. Zo wil ons fonds niet investeren in schadelijke producten: wij sluiten nu de sectoren tabak, bont, adult entertainment en nucleaire wapens uit. Ook vinden wij dat alleen bedrijven die een goede bedrijfsvoering hebben (en daarin rekening houden met milieu, maatschappij en mensen) op lange termijn goed presteren. Het doel is om dit gedachtengoed de komende jaren ook op andere beleggingscategorieën, zoals Aandelen Opkomende Landen, toe te passen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het rendements-/ risicoprofiel onveranderd blijft, maar dat alle keuzes uitlegbaar zijn.

Bij andere beleggingscategorieën worden ESG-factoren nu ook al meegewogen in beleggingsbeslissingen. Zo wordt bij staatsobligaties uit opkomende landen (onder andere) gekeken van welk niveau de democratische instituties van landen zijn en of daar verbetering of verslechtering

in is te zien. Ook wil Pensioenfonds Cargill dat (externe) vermogensbeheerders dezelfde waarde hechten aan verantwoord beleggen als ons fonds. Daarom monitort Pensioenfonds Cargill deze vermogensbeheerders op basis van de zogenaamde Planet-score. Hierbij kennen we punten toe aan het niveau van beleid, de ESG-integratie en ESG-rapportage. Pensioenfonds Cargill verwacht van (externe) managers dat zij –waar dat kan– ESG-factoren in het beleggingsbeleid meenemen.

Actief aandeelhouderschap

Pensioenfonds Cargill stelt zich namens de deelnemers op als een actief aandeelhouder: wij stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en praten met bedrijven waarin we beleggen. MN voert het actief aandeelhouderschap namens ons fonds uit.

Dialoogbeleid

Het dialoogprogramma probeert negatieve effecten van bedrijven op het resultaat van de beleggingen te voorkomen door met deze bedrijven in gesprek te gaan (dialoog). MN voert namens het fonds het bedrijfsdialogenprogramma en gaat in gesprek met bedrijven waar de ESG-factoren beter kunnen. Denk aan ondernemingen die betrokken zijn bij controverses of in overtreding zijn van internationale standaarden op het gebied van verantwoord ondernemen. Het doel van dit overleg is om de verbeteringen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen te bespreken. Tijdens het dialoogprogramma worden de vorderingen gemeten en beoordeeld. De mate waarin een bedrijf meewerkt en de openheid van zaken die zij geeft, zijn belangrijke graadmeters. Pensioenfonds Cargill sluit een onderneming uit wanneer de gesprekken met de onderneming niet genoeg resultaat oplevert. Daarbij maken we een zorgvuldige afweging over de mogelijke impact op belanghebbenden. Voor Environment (milieu) heeft MN namens Pensioenfonds Cargill met negen olie- en gasbedrijven en nutsbedrijven gesprekken gevoerd over de energietransitie. Op het gebied van Social zijn er gesprekken gevoerd met bedrijven over onder andere een leefbaar loon in de textielsector en arbeidsomstandigheden in de agrarische sector. Binnen het thema Governance (goed bestuur) hebben we met ondernemingen gesproken over beloningsbeleid, de diversiteit in samenstelling van het bestuur en de mate waarin bedrijven rapporteren over hun langetermijnstrategie.

Stemmen

Het stembelief van ons fonds wordt uitgevoerd voor de ondernemingen waarin we beleggen. Door middel van het uitoefenen van stemrechten op aandeelhoudersvergaderingen beïnvloedt Pensioenfonds Cargill het bestuur en het beleid van ondernemingen. Hiermee voldoet Pensioenfonds Cargill aan de eisen die de wetgever stelt aan institutionele beleggers, zoals pensioenfonds. Ons fonds stemde in 2020 wereldwijd op 41.418 onderwerpen op vergaderingen van ondernemingen waarin we beleggen. Het stembelief evalueren we elk jaar en passen we zo nodig aan.

Klimaat

Klimaatverandering is een fundamentele economische transitie die bijna elke sector waarin wordt belegd raakt en heeft dus significante financiële consequenties voor de risico-rendement verhoudingen van de beleggingen van het fonds. In het Klimaatakkoord van Parijs is afgesproken dat lidstaten nationale beleidsplannen en ambitieuze doelen voor bijvoorbeeld het terugdringen van CO₂ moeten opstellen om ervoor te zorgen dat de opwarming van de aarde niet boven de twee graden Celsius uitkomt. Ook staat in het verdrag dat het streven is die opwarming niet meer dan 1,5 graad Celsius te laten zijn. Om de klimaatdoelen van Parijs te bereiken moeten burgers, bedrijven en beleggers een inspanning leveren.

Het pensioenfonds streeft transparantie na met betrekking tot de kansen en risico's die verbonden zijn aan klimaatverandering. Dat kunnen financiële kansen en risico's zijn voor de beleggingen, maar ook fysieke gebeurtenissen die deze risico's beïnvloeden. Het fonds heeft als doel gesteld het bewustzijn over klimaat bij externe managers vergroten en hen verantwoordelijk stellen voor het inzichtelijk en meetbaar maken van de CO₂-uitstoot in hun portefeuilles. Het pensioenfonds laat tevens jaarlijks de Carbon Footprint van haar aandelenportefeuille meten.

4.6 Resultaten Beschikbare premiereregeling

De uitvoering van de DC regeling is overgedragen aan Aegon Capital per 1 juli 2020. Het resultaat op beleggingen was per 30 juni 2020 € 1,5 miljoen.

5. Pensioen en uitvoering

5.1 Pensioencommunicatie

5.1.1 Algemene visie op pensioencommunicatie

Het fonds onderkent dat goede pensioencommunicatie bijdraagt aan het vervullen van haar algemene doelstellingen. Daartoe worden vanuit een strategische invalshoek verschillende communicatiemiddelen ingezet. Er wordt jaarlijks een communicatieplan opgesteld. Het fonds had voor 2020 de volgende communicatie-ambities:

- Deelnemers een realistisch inzicht geven in hun eigen pensioensituatie
- Vergroten kennis van situaties die gevolgen kunnen hebben voor het pensioen
- Meer besef dat pensioen steeds meer een eigen verantwoordelijkheid is
- Verbeteren imago fonds en fondsbestuur
- Digitalisering en digitale communicatie

5.1.2 Communicatie over de financiële situatie van het fonds

Op de website is in 2020 maandelijks de beleidsdekkingsgraad gepubliceerd (homepage). Verder is in een artikel uitgebreid ingegaan op het pensioenakkoord. Ook is er aandacht geweest voor het coronavirus en de gevolgen hiervan. Daarnaast zijn in 2020 diverse nieuwsberichten gepubliceerd waaronder de navigatiemetafoor in het Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Ook zijn deelnemers herhaaldelijk attent gemaakt op de mogelijkheid van korten van hun pensioenaanspraken of -uitkeringen.

5.1.3 Website

Op de website van het fonds wordt content gestructureerd en leesbaar aangeboden. Achter de inlog bevindt zich een Mijn Omgeving, met persoonlijke pensioeninformatie voor deelnemers. In 2020 zijn deelnemers diverse malen gewezen op de overgang naar een nieuwe pensioenuitvoerder.

5.1.4 Digitale nieuwsbrief

In 2020 zijn er drie edities van de digitale nieuwsbrief verschenen, in mei, september en december. Er is in april een gedrukte pensioenkrant verschenen. De digitale nieuwsbrieven zijn ook geplaatst op de website.

5.1.5 Post

In april 2020 is er een fysieke pensioenkrant verstuurd naar alle deelnemers. Ook deze gedrukte krant is op de website verschenen.

5.1.6 Overige (reguliere) communicatie

Het fonds verstuurt ieder jaar de volgende informatie:

Toelichting op de uitkerings-specificatie

Alle pensioengerechtigden ontvingen in januari 2020 een toelichting op de specificatie. Hierin stond dat er geen indexatie is gegeven, betaald data en bijvoorbeeld welke aanpassingen zijn doorgevoerd in belastingtarieven/zorgverzekeringswet.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO) actieve deelnemers, oud-werknemers en pensioengerechtigden

Het UPO is in 2020 verstuurd naar alle actieve deelnemers, oud-deelnemers en pensioengerechtigden. Hierin staat o.a. de volgende informatie: opgebouwde rechten naar de stand van 1 januari 2020, informatie over het partner- en wezenpensioen en de A-factor. Het UPO is voor de deelnemers ook digitaal beschikbaar op het persoonlijke deel van de website in 'Mijn post'.

5.2 Pensioenregeling

Met ingang van 1 januari 2015 heeft de werkgever Cargill B.V. de verschillende pensioenreglementen geharmoniseerd. De nieuwe regeling kent een hybride karakter, waarbij voor de jaren 2015 en 2016 gold dat de pensioenopbouw volledig plaats vond in een middelloonregeling. Vanaf 1 januari 2017 gold een opbouw in de middelloonregeling voor het inkomensdeel tot circa € 70.000 (voltijds salaris) en voor het inkomensdeel daarboven tot de salarissgrens opbouw in de beschikbare premiereregeling. Vanaf 2017 tot aan 30 juni 2020 vond daardoor inleg in de door het fonds uitgevoerde beschikbare premiereregeling plaats.

Vanaf 1 januari 2015 geldt voor alle deelnemers de nieuwe pensioenregeling. Dit is een hybride regeling met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar, waarbij het pensioen ingaat op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de leeftijd van 68 jaar wordt bereikt. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 110.111,- (2019: € 107.593,-). Onder een salarissgrens van € 71.525,- (2019: € 71.143,-) wordt opgebouwd op basis van middelloon. Daarboven geldt een beschikbare premiereregeling. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen opgebouwd, danwel de premie-inleg voor het DC-deel bepaald, als afgeleide van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het vaste jaarsalaris onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Voor de middelloonregeling geldt voor de actieve deelnemers een onvoorwaardelijke toeslagverlening op basis van een toeslagenmaatstaf gemaximeerd op 2%. Voor de jaren 2015 tot en met 2021 geldt een overgangsbepaling met een afwijkende (vaste) toeslagverlening. Voor de inactieve deelnemers geldt een voorwaardelijke toeslagverlening met een ambitie van 50% van de CPI niet-afgeleid. Jaarlijks beslist het bestuur van het pensioenfonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken van de inactieve deelnemers worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de hybride regeling zich als een combinatie van een uitkeringsovereenkomst en een premieovereenkomst. Het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen over 2020 bedraagt 1,641%. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen.

In 2020 heeft de werkgever Cargill B.V. de uitvoering van de beschikbare premiereregeling overgebracht van het fonds naar de premiepensioeninstelling Aegon Cappital. Bovendien werd door TKPI, de vermogensbeheerder van de beschikbare premiereregeling, het contract met het fonds per 30 juni 2020 opgezegd. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft het fonds de collectieve waardeoverdracht geïnitieerd van de bij het fonds opgebouwde pensioenkapitalen uit hoofde van de beschikbare premiereregeling. Deze waardeoverdracht heeft plaatsgevonden op 1 juli 2020.

Het reglement van de middelloonregeling is per 1 juli 2020 ontdaan van de op de beschikbare premiereregeling betrekking hebbende inhoud.

Meer informatie over de actuele regeling is verkrijgbaar via de website: www.cargillpensioen.nl.

6. Actuariële analyse

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De financiële positie van het fonds is naar de mening van de waarmerkend actuaris slecht, omdat het aanwezige eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het fonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld, en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

Actuariële analyse van het resultaat 2020

Omdat regelgeving, richtlijnen en aanwijzingen voor de jaarrekening en de actuariële analyse uiteenlopen, komen de bedragen op postniveau in onderstaande analyse niet overeen met die in de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000	2020	2019
Premie	4.232	4.086
Sterfte	1.298	368
Beleggingsopbrengsten	152.075	192.613
Rentetermijnstructuur	-183.971	-192.247
Kosten	0	0
Mutaties	368	2.128
Overige (incidentele) mutatie technische voorzieningen	65	189
Aanpassing sterftekansen	31.533	16.938
Diversen	-555	-541
Totaal resultaat	5.045	23.534

Het resultaat in 2020 wordt voornamelijk verklaard door de volgende ontwikkelingen:

- Er is in 2020 een positief beleggingsrendement gerealiseerd van 11,8% terwijl voor de technische voorzieningen gemiddeld een rendement van -0,3% nodig was. Dit heeft geleid tot een positief resultaat van € 152 miljoen.
- De technische voorzieningen worden gewaardeerd met behulp van de rentetermijnstructuur. Aan het eind van iedere maand wordt deze door DNB gepubliceerd. Een lagere rentetermijnstructuur betekent een hogere voorziening en visa versa. De wijziging van de rentetermijnstructuur heeft in 2020 geleid tot een stijging van de voorziening en dus tot een negatief resultaat van € 184 miljoen.
- Het resultaat op aanpassing sterftekansen wordt bepaald door de wijziging van de prognosetafel naar AG2020. De impact van deze nieuwe tafel bedraagt een verlaging van de voorziening met € 32 miljoen. Het resultaat in 2019 (€ 17 miljoen) was de aanpassing van de ervaringssterfte.

Kostendekkende en feitelijke premie

Jaarlijks wordt door de werkgever de verschuldigde pensioenpremie voldaan. Bij de vaststelling van de verschuldigde pensioenpremie wordt uitgegaan van de kostendekkende premie dan wel de fondseigen premie. Bij de vaststelling van de feitelijke premie voert het fonds een fondseigen premiemethodiek uit, waarbij bij lage dekkingsgraden de feitelijk in rekening gebrachte premie hoger kan zijn maar minimaal gelijk is aan de kostendekkende premie. Bij hogere dekkingsgraden (hoger dan VEV) wordt er mogelijk minder betaald dan de kostendekkende premie. Premiekorting is alleen toegestaan indien aan de voorwaarden voor premiekorting conform artikel 129 uit de Pensioenwet wordt voldaan.

De kostendekkende premie is vastgesteld op basis van de fondsgrondslagen. Dit houdt in dat deze premie is bepaald met behulp van de rentetermijnstructuur zoals die aan het eind van het voorgaande jaar gold. In onderstaand overzicht zijn de verschillende premies nader toegelicht. De in rekening gebrachte premie over 2020 is daarmee kostendekkend. Een vergelijking tussen de feitelijke/kostendekkende premie tussen 2019 en 2020 geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2020	2019
Opbouw pensioenaanspraken	18.605	16.814
Risicopremies	883	938
Toeslagen opgebouwde aanspraken	11.336	9.699
Toeslag uitvoeringskosten	1.838	1.084
Solvabiliteitsopslag	4.233	4.086
Subtotaal	36.895	32.621
VPL inkoop	3.527	3.419
Solvabiliteitsopslag VPL inkoop	483	640
Premies tbv financieringsafpraak middelloonregeling met werkgever	40.905	36.680
Premiebijdrage pensioenopbouw beschikbare premieregeling	959	1.808
Totaal premies	41.864	38.488

De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten bedraagt 2,2% van de opgebouwde aanspraken, risicopremies en toeslagen opgebouwde aanspraken. De kostendeckende premie en de feitelijke premie zijn aan elkaar gelijk omdat de solvabiliteitsopslag hoger is dan de opslag over de salarissom.

7. Verwachte gang van zaken

Ook 2021 wordt naar verwachting van het bestuur weer een uitdagend pensioenjaar, zowel wat betreft de toekomst van het Nederlandse pensioenstelsel in het algemeen en de ontwikkelingen rond het fonds in het bijzonder.

Het Nederlandse pensioenstelsel

Het kabinet heeft samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een pensioenakkoord gesloten met nieuwe afspraken over pensioenen en AOW. Die moeten het pensioenstelsel transparanter en persoonlijker maken. Nu het pensioenakkoord met de concrete plannen er is, moet het kabinet een wetsvoorstel maken om de Pensioenwet aan te passen. Als de Tweede Kamer en de Eerste Kamer hiermee instemmen, gaat de nieuwe Pensioenwet in. Dan moeten pensioenfondsen en pensioenverzekeraars hun (administratie)systemen aanpassen. De verwachting is dat de nieuwe regels voor pensioen ingaan vanaf 1 januari 2023 en uiterlijk 1 januari 2027 moeten zijn geïmplementeerd.

Het bestuur houdt zich van de ontwikkelingen op de hoogte en blijft in overleg met de werkgever over de gevolgen en mogelijkheden van de nieuwe wetgeving voor het fonds en haar deelnemers. Het bestuur zal over de ontwikkelingen met de deelnemers communiceren.

De financiële positie van het fonds

De financiële positie van het fonds, die momenteel onvoldoende is en bij onvoldoende herstel en ongewijzigde regelgeving in 2022 tot korting van pensioenuitkeringen en -aanspraken zal leiden, blijft een hoofdpunt van aandacht. De financiële positie en de gevolgen daarvan voor de deelnemers zullen in 2021 een belangrijk onderwerp zijn in de communicaties van het fonds.

Covid-19-pandemie

Ook in 2021 heeft de Covid-19-pandemie nog een grote invloed op de samenleving.

Hoewel de financiële markten rustiger lijken dan bij de uitbraak van de pandemie in 2020 blijven het bestuur en de beleggingscommissie de ontwikkelingen nauwlettend volgen en zullen waar nodig stappen worden ondernomen om de positie van het fonds te beschermen, een en ander binnen de grenzen van het strategisch beleggingsbeleid van het fonds.

Ook wordt met alle betrokkenen nauw samengewerkt om de continuïteit van de processen van het fonds te waarborgen.

Toekomst fonds

De uitvoering van pensioenregelingen door met name kleinere fondsen staat al enige jaren onder druk. Van fondsbesturen wordt verwacht dat zij onderzoeken of de uitvoering van de pensioenregeling door het eigen fonds nog steeds in het belang is van de belanghebbenden. Bij dit onderzoek spelen tal van factoren een rol maar is het belang van de pensioen- en aanspraakgerechtigden leidend. Het bestuur zal dit onderzoek in samenwerking met de werkgever voortzetten, met name als de uitwerking van het pensioenakkoord is afgerond, en hierover blijven communiceren.

Nieuwe pensioenuitvoerder

De transitie van TKP naar AZL zal naar verwachting volgens plan worden afgerond in het derde kwartaal van 2021. Het bestuur heeft met AZL afspraken gemaakt om het tijdelijk gemis aan functionaliteit op het deelnemersportaal zo goed mogelijk op te vangen.

Toeslagverlening 1 januari 2021

Het bestuur heeft besloten om geen voorwaardelijke toeslag te verlenen per 1 januari 2021. De financiële positie van het fonds laat dit niet toe.

Tot slot

Het bestuur van het fonds zal zich ook in 2021 blijven inspannen om een zo goed mogelijk pensioen voor haar deelnemers te bewerkstelligen.

Schiphol, 20 mei 2021

E.J. van der Plas, voorzitter
A.M.P. Schraven, secretaris
J.A.J.M. Borm
C.R.J. Goossens
C.C.A Hoedelmans
C.H.J.M. Peeperkorn
R.J.J. van Wees
R.J.P. Siebesma

7.1 Verslag Raad van Toezicht en reactie bestuur

Inleiding

Bij de Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. is per 1 januari 2019 een Raad van Toezicht ingesteld. De raad rapporteert jaarlijks schriftelijk zijn bevindingen over het functioneren van het bestuur respectievelijk het fonds. Dit document bevat een samenvatting van het uitgebrachte rapport. Het rapport is één van de onderdelen van de werkzaamheden van de raad en is resultaat van een integraal intern toezicht proces.

Taken Raad van Toezicht en verslag 2020

Het toezichtjaar 2020 werd met name beheerst door de uitgebroken Covid-19 pandemie waardoor fysiek bijeenkomen tot een minimum beperkt werd. Dit had met name invloed op de fysieke contacten van de raad met het bestuur. De Raad is vier maal bijeengekomen. Daarnaast is er geregeld telefonisch overleg tussen de voorzitter van de raad en de voorzitter van het bestuur. De raad heeft het bestuur één brief met bespreekpunten verstuurd en één mail met vragen. In volledige bezetting is in 2020 ook met het bestuur en het Verantwoordingsorgaan overleg gevoerd. Daarnaast hebben leden van de raad een vergadering van de risicomanagementcommissie en de beleggingscommissie bijgewoond.

Beschrijving aanpak intern toezicht

De raad rapporteert aan de hand van de acht thema's van de Code Pensioenfonds op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. De raad heeft het toezicht in 2019 toegespitst op de volgende drie punten:

1. Uitoefenen van intern toezicht door het beoordelen van de normen in de Code Pensioenfonds;
2. Uitoefenen van intern toezicht door het bestuderen van specifieke onderwerpen;
3. Uitoefenen van advies- en goedkeuringstaken.

In 2020 heeft de raad goedkeuring verleend aan het gewijzigde beloningsbeleid en de collectieve waardeoverdracht van het beschikbare premiedeel.

De raad conformeert zich bij de uitoefening van zijn taak aan de VITP Toezichtcode. Met betrekking tot toezichtjaar 2020 heeft de raad verantwoording afgelegd over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het Verantwoordingsorgaan.

Bevindingen

1. Vertrouwen waarmaken.

Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig Risicomanagement. De raad beveelt aan om besluiten nog explicieter te verantwoorden in de verslagen van de bestuursvergaderingen en ook in de communicatie richting deelnemers een plaats te geven en gebruik hierbij de eventuele verbeterpunten die uit de audit over het integraal risicomanagementproces naar voren komen.

2. Verantwoordelijkheid nemen.

Het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling. De raad adviseert om bij iedere evaluatie van een partij verbeterpunten te definiëren en er op die manier voor te zorgen voor een continu proces van mogelijke kwaliteitsverbeteringen.

3. Integer handelen

Het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.

4. Kwaliteit nastreven

Het fonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een lerende organisatie. Bezie in hoeverre het pensioenfonds een eigen ESG-beleid wil en kan voeren, los van het ESG-beleid van de uitvoerder van het vermogensbeheer. Definieer eventueel een eigen missie, visie en strategie.

5. Zorgvuldig benoemen

Het fonds handelt zorgvuldig bij (her) benoeming en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds.

6. Gepast belonen

Het fonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie. De raad beveelt aan om een uniform beloningsbeleid voor alle niet in dienst zijnde bestuursleden te hanteren.

7. Toezicht houden en inspraak waarborgen

De raad steunt de voornemens van het bestuur tot aanscherping van (de vastlegging van) het mandaat van de beleggingscommissie, het herijken van de samenstelling en stemverhouding binnen die commissie, en de wens tot meer op de wensen van het pensioenfonds afgestemde rapportages van het vermogensbeheer. Bandbreedtes rondom de normen van het strategisch beleggingsbeleid zijn primair bedoeld voor operationele en tactische doeleinden. Waak ervoor dat de randen van de bandbreedtes worden opgezocht voor strategische doeleinden. Stel in de toekomst met de verdere implementatie van IORP II binnen het pensioenfonds (ook) een eigen onafhankelijke risico-opinie op voor het beleggingsplan.

8. Transparantie bevorderen

Herijk de missie, visie en definieer kritische succesfactoren (KSF's). Zorg dat het communicatiejaarplan wordt geëvalueerd en stel een communicatiebeleidsplan op.

9. Specifieke onderwerp

Als gevolg van de overgang van de administratie heeft nog geen evaluatie van het uitbestedingsbeleid plaats gevonden.

Schiphol, 20 mei 2021

R.P van Leeuwen (voorzitter)
L.E.M. Duynstee
E.E. Hagen

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt de Raad van Toezicht voor de constructieve samenwerking en waardevolle bijdragen in 2020. Het bestuur zal de bevindingen en aanbevelingen van de raad bespreken en zich inspannen om deze op te volgen.

8. Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft een aantal (boven)wettelijke bevoegdheden en rechten die aan haar zijn toebedeeld bij en krachtens de Pensioenwet, de statuten van het Pensioenfonds (het fonds) en het reglement van het VO. Daarbij legt het bestuur van het Pensioenfonds (het bestuur) verantwoording af over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd.

Het VO beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van de Raad van Toezicht (RvT) over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst.

Daarnaast stelt het fonds het VO in de gelegenheid advies uit te brengen over de in de Pensioenwet genoemde onderwerpen en heeft het VO instemmingsrecht bij een aantal onderwerpen die worden genoemd in het reglement van het VO.

Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur opgenomen in het bestuursverslag van het pensioenfonds.

Samenstelling van het VO

Het VO bestaat uit vier leden, twee leden namens de werknemers, één lid namens de gepensioneerden en één lid namens de werkgever.

Werkwijze VO

Het VO is in het afgelopen jaar viermaal bijeen geweest voor intern overleg, elfmaal heeft er in maandelijks conference calls informatie-uitwisseling plaatsgevonden met een afvaardiging van het bestuur en tweemaal is overleg gevoerd met het bestuur.

Op grond van de wetgeving is er per 1 januari 2019 een RvT ingesteld. De RvT is verantwoordelijk voor het interne toezicht op het bestuur van het fonds. Jaarlijks rapporteert de RvT schriftelijk over zijn bevindingen aan het VO. In het afgelopen jaar is er tweemaal overleg geweest tussen VO en RvT waarbij actuele pensioen gerelateerde onderwerpen zijn besproken in samenhang met het gevoerde beleid door het bestuur. Daarnaast heeft de voorzitter van het VO regelmatig contact met de voorzitter van de Raad van Toezicht. Om tot een goede oordeelsvorming te komen over het gevoerde beleid door het fonds vindt het VO het ook van belang om jaarlijks het concept jaarverslag van het bestuur te bespreken met de waarmerkend actuaris en de accountant.

Verantwoording

In het verslagjaar 2020 heeft het VO een positief advies uitgebracht over wijziging van de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en bestuur van het pensioenfonds en instemming verleend aan de collectieve waardeoverdracht van de beschikbare premieregeling.

De RvT heeft haar definitieve verslag met bevindingen toegelicht aan het VO op 29 april 2021. Ook deze bevindingen heeft het VO meegenomen bij haar oordeelsvorming.

Het bestuursverslag en de jaarrekening over 2020 zijn op 14 mei 2021 door het VO besproken met de waarmerkend actuaris en accountant. Het VO heeft kennis genomen van hun bevindingen, conclusies en adviezen en heeft deze betrokken bij haar oordeel over het gevoerde beleid in 2020.

Bevindingen en aandachtspunten

Het VO wil haar waardering uitspreken over de wijze waarop het bestuur haar taken in 2020 heeft uitgevoerd. We kijken terug op een jaar met een aantal ingrijpende ontwikkelingen, waarop het bestuur adequaat heeft gereageerd.

In het afgelopen jaar hebben de sleutelfunctiehouders Interne Audit, Risicobeheer en Actuarieel een meer belangrijke rol gespeeld.

Het VO constateert dat alle betrokkenen in samenwerking met het bestuur aan de belangen van het fonds hebben gewerkt.

Op basis van de gepresenteerde jaarstukken over het jaar 2020 en de vele contacten met het bestuur en andere betrokkenen in het afgelopen jaar komt het VO tot een aantal bevindingen. De belangrijkste hiervan worden hierna toegelicht met enkele aanbevelingen voor het bestuur:

a) Vermogenspositie van het fonds

Zoals aangegeven in het jaarverslag van het bestuur is de financiële positie van het fonds in 2020 verbeterd maar ultimo 2020 helaas nog steeds onder het minimaal vereist vermogen. In het afgelopen jaar heeft het bestuur het risicomanagement wederom verbeterd hetgeen bijdraagt aan begrip en een goede beheersing van de financiële positie van het fonds.

Het VO constateert dat het bestuur in 2020 heeft gehandeld conform de eerder vastgestelde beleggingsbeginselen en beleggingsbeleid en passende acties heeft ondernomen die binnen haar mogelijkheden lagen.

b) Overgang naar nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie (van TKP naar AZL)

TKP heeft de uitvoeringsovereenkomst met het fonds opgezegd per 31/12/20.

Het VO constateert dat het bestuur zeer adequaat op deze onverwachte ontwikkeling heeft gereageerd en direct alle noodzakelijke acties in gang heeft gezet in de zoektocht naar een nieuwe uitvoerder. Een belangrijk aspect bij de beoordeling was onder andere dat actieven en inactieven zo weinig mogelijk hinder van de transitie mochten ondervinden.

Aanbeveling:

Geef voldoende aandacht aan deelnemers die door deze transitie bij AZL niet direct over de gewenste informatie kunnen beschikken.

c) Bevindingen en aanbevelingen van betrokken partijen

Bij het uitoefenen van haar taken wordt het bestuur door meerdere partijen ondersteund, zoals o.a. de RvT, de sleutelfunctiehouders Risicobeheer, Interne Audit en Actuarieel, de compliance officer en de accountant en waarmerkend actuaris. In hun jaarrapportages vermelden deze partijen hun bevindingen en aanbevelingen aan het bestuur met als doel de processen binnen het fonds te verbeteren. Het VO is tevreden dat het bestuur een actielijst bijhoudt die maandelijks wordt toegevoegd aan de agenda van de bestuursvergadering.

d) Nieuw Pensioenakkoord

In 2020 is een transitietraject gestart van de huidige pensioencontracten naar nieuwe pensioencontracten in 2026. Het VO heeft ten aanzien van de pensioentransitie in de komende jaren bepaalde oordeel- en adviesrechten. In 2021 zal het VO een stappenplan in overleg met het bestuur vaststellen om het proces van informatie m.b.t. de transitie met bestuur en RvT zo efficiënt als mogelijk te laten verlopen.

Aanbeveling:

Het VO en de RvT meenemen in het transitietraject van het pensioenakkoord.

e) Communicatie met deelnemers

Door de economische omstandigheden, ontwikkelingen in het pensioenstelsel en veranderingen in wet en regelgeving ontstaan veel vragen bij actieve en inactieve deelnemers over de toekomst en de financiële positie van het fonds en de individuele pensioenopbouw. Dit vraagt om een proactieve benadering van het pensioenbestuur met betrekking tot communicatie.

Aanbevelingen:

- a) Monitor of na de verandering van pensioenuitvoerder de communicatie en informatieverstrekking aan de deelnemers voldoende is.*
- b) Graag ontvangt het VO een adviesaanvraag met betrekking tot het concept Communicatieplan 2022 voor het einde van dit jaar.*
- c) Neem in het Communicatieplan 2022 toetsbare doelstellingen op bij de speerpunten pensioenbewustzijn, vertrouwen en dichtbij (zichtbaarheid), zoals in voorgaande jaren gebruikelijk was.*
- d) Zorg voor adequate communicatie met de deelnemers over ontwikkelingen in het fonds met betrekking tot het nieuwe pensioenakkoord.*

Oordeel

Het VO is van oordeel dat het bestuur in 2020 een adequaat beleid heeft gevoerd, waarbij het op evenwichtige wijze rekening heeft gehouden met de belangen van alle belanghebbenden. Het VO heeft tevens een positief oordeel over de door het bestuur gemaakte beleidskeuzes voor de toekomst en de wijze van naleving van de Code Pensioenfondsen.

Schiphol, 20 mei 2021

Het Verantwoordingsorgaan,

Wijnand Rous	voorzitter
Bouk Zoethout	secretaris
Cees Boer	
Dirk De Nys	

Reactie van het bestuur

Op 20 mei 2021 heeft het Verantwoordingsorgaan haar bevindingen en aandachtspunten met het bestuur besproken. Het bestuur kan zich vinden in deze bevindingen en aandachtspunten en neemt de adviezen ter harte en zal zich inspannen om deze op te volgen.

De samenwerking tussen het Verantwoordingsorgaan en het bestuur was ook in 2020 weer goed. Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan hartelijk voor haar waardevolle inbreng en haar kritische, alerte en constructieve opstelling jegens het door het bestuur gevoerde beleid.

Jaarrekening

9. Jaarrekening

9.1 Balans per 31 december 2020

(na verwerking voorstel
resultaatbestemming) bedragen x €
1.000

		<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
		€	€
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	(1)		
Aandelen		346.358	325.971
Vastrentende waarden		1.040.683	883.706
Derivaten		85.101	48.821
Overige beleggingen		843	1.323
		<u>1.472.985</u>	<u>1.259.821</u>
Beleggingen voor risico deelnemers	(2)	0	26.952
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(3)	5.388	5.199
Vorderingen en overlopende activa	(4)	2.520	2.786
Overige activa	(5)	20.857	37.215
		<u>1.501.750</u>	<u>1.331.973</u>
TOTAAL ACTIVA			
		<u>1.501.750</u>	<u>1.331.973</u>
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(6)	-12.985	-18.030
Technische voorzieningen	(7)	1.426.915	1.266.428
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	(8)	0	26.952
Derivaten	(9)	450	3.846
Overige schulden en overlopende passiva	(10)	87.370	52.777
		<u>1.501.750</u>	<u>1.331.973</u>
TOTAAL PASSIVA			
		<u>1.501.750</u>	<u>1.331.973</u>

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.
De dekkingsgraad bedraagt per 31 december 2020: 99,1% (31 december 2019: 98,6%).

9.2 Staat van baten en lasten

		2020		2019	
		€	€	€	€
Baten					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	(11)		41.923		38.622
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	(12)		147.988		190.067
Beleggingsresultaten risico deelnemers	(13)		-1.505		4.467
Overige baten	(14)		<u>3</u>		<u>1</u>
Totaal baten			<u>188.409</u>		<u>233.157</u>
Lasten					
Pensioenuitkeringen	(15)		20.678		19.051
Pensioenuitvoeringskosten	(16)		2.313		1.521
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds					
- Pensioenopbouw		18.606		16.948	
- Toeslagverlening		11.336		9.699	
- Rentetoevoeging		-4.103		-2.551	
- Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten		-20.571		-19.009	
- Wijziging marktrente		183.681		191.876	
- Wijziging actuariële uitgangspunten van rechten		0		115	
- Aanpassing sterftekansen		27		-4.148	
- Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-31.533		-16.938	
		<u>2.873</u>		<u>3.708</u>	
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen			160.316		179.700
Mutatie overige technische voorzieningen			189		-1.248
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(17)		-26.952		5.694
Saldo herverzekering	(18)		666		1.152
Saldo overdrachten van rechten	(19)		26.159		3.743
Overige lasten	(20)		<u>13</u>		<u>15</u>
Totaal lasten			<u>183.364</u>		<u>209.623</u>
Saldo van baten en lasten			<u>5.045</u>		<u>23.534</u>
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>					
Algemene reserve			<u>5.045</u>		<u>23.534</u>

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

9.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangsten				
Ontvangen premies	41.433		35.204	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	33		1	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	762		507	
Overige ontvangsten	0		1	
		42.228		35.713
Uitgaven				
Betaalde pensioenuitkeringen	-20.654		-19.048	
Betaald in verband met overdracht van rechten	-50		-3.744	
Betaalde premies herverzekering	-956		-226	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.866		-1.698	
Overige uitgaven	0		-15	
		-23.526		-24.731
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten		18.702		10.982
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Ontvangsten				
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	16.560		20.786	
Verkopen en aflossingen van beleggingen	777.274		714.204	
Koersverschillen	885		481	
		794.719		735.471
Uitgaven				
Aankopen beleggingen	-828.452		-739.259	
Vermogensbeheerkosten	-1.327		-1.334	
		-829.779		-740.593
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-35.060		-5.122
Netto kasstroom		-16.358		5.860
Mutatie liquide middelen		-16.358		5.860
Samenstelling geldmiddelen				
	2020		2019	
	€		€	
Liquide middelen primo boekjaar	37.215		31.355	
Liquide middelen ultimo boekjaar	20.857		37.215	
Mutatie	-16.358		5.860	

9.4 Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. (hierna 'het pensioenfonds'), is statutair gevestigd te Schiphol. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41203234.

Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen voor het personeel van de aangesloten ondernemingen van Cargill B.V.

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van omzetbelasting.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds. Het bestuur heeft op 20 mei 2021 de jaarrekening opgemaakt.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen

Algemene grondslagen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in Euro's x 1.000, mits anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van 'going-concern' uitgangspunten.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Schattingswijziging

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In 2020 heeft er een wijziging van de toe te passen AG-prognosetafel plaatsgevonden. De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds is bepaald aan de hand van de Prognosetafel AG2020. Dit heeft een verlagend effect op de voorziening van € 31.533 en op de dekkingsgraad een positief effect van 2,5%-punt. Bij het opstellen van de nieuwe Prognosetafel AG2020 is geen rekening gehouden met de effecten van COVID-19.

Dekkingsgraden

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkingsgraden.

De (nominale) dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt ten behoeve van deze berekening de voorziening pensioenverplichtingen herrekend rekening houdend met toekomst bestendige indexatie.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen. Lopende interestposities uit hoofde van beleggingen worden meegenomen in de waardering.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in direct vastgoed worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde wordt

gebaseerd op taxatiewaarde. De taxaties worden verricht door onafhankelijke deskundigen. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het fonds.

Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden. Na oplevering worden (her)ontwikkelde objecten naar reële waarde gewaardeerd.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De actuele waarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is gebaseerd op de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds laatste afgegeven netto vermogenswaarde waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde obligaties zijn gewaardeerd tegen de biedkoers op balansdatum inclusief de opgelopen interest ultimo jaar.

Indien obligaties niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds laatste afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Leningen zijn gewaardeerd tegen actuele waarde op basis van de contante waarde van toekomstige kasstromen.

De deposito's zijn gewaardeerd tegen reële waarde op de balansdatum.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten als aandelen en obligaties. Het betreft valutatermijncontracten, interest rate swaps, futures, swaptions, credit default swaps, contracts for differences en commodities.

Derivaten zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is de waarde waarvoor het contract ultimo jaar kan worden afgewikkeld. De waarde wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per derivatencontract gesaldeerd. Positieve posities (na saldering) uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder derivaten.

Negatieve posities (na saldering) uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder verplichtingen uit hoofde van de beleggingen. Onder deze laatste post zijn ook creditposities uit hoofde van credit support annexen (CSA) verantwoord.

De CSA-contracten hebben betrekking op derivatencontracten. De openstaande vorderingen en verplichtingen van de derivatencontracten worden maandelijks danwel wekelijks per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens wordt er onderpand gestort c.q. ontvangen van de tegenpartij.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde, zijnde een benadering van de marktwaarde. Bij afwezigheid van een ultimo jaar opgave van de pensioenfondsmanager zal een gefundeerde inschatting gemaakt worden op basis van een nadere analyse. Hier geldt dat de marktwaarde van deze niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde beleggingsfonds per balansdatum. Het eigen vermogen van het onderliggende fonds is mede gebaseerd op schattingen die de fondsbeheerder maakt. Het bestuur van pensioenfonds maakt geen aanpassingen op deze schattingen. Het beleggingsfonds wordt jaarlijks voorzien van een controleverklaring bij hun jaarrekening, welke door een gecertificeerde accountant wordt opgesteld.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

Securities lending

Binnen een aantal MN Beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt, worden stukken (aandelen en obligaties) uitgeleend. Voor de waarde van uitgeleende stukken ontvangen de betreffende beleggingsfondsen onderpand. De opbrengsten van het uitlenen van de stukken worden binnen het beleggingsfonds herbelegd. Deze opbrengsten hebben een positief effect op de participatiewaarde van het beleggingsfonds. Het onderpand heeft gemiddeld een waarde van 105% (2019: 104%) van de uitgeleende stukken.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, rekening houdend met een looptijd van de uitkeringen. Overlevingstafels, te weten de AG-prognosetafels 2020. De sterftekansen zijn onveranderd gebleven door gebruikmaking van leeftijdsafhankelijke correctiefactoren gebaseerd op inkomensklasse 'hoog', volgens model 2019 van Mercer. Er is geen leeftijdsterugstelling gehanteerd.
- Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw wordt op drie jaar gesteld.
- Gebaseerd op de netto contante waarde van de aanspraken op basis van verstreken deelnemersjaren respectievelijk van ingegane pensioenen.
- Bij de vaststelling van de voorziening voor nabestaandenpensioen wordt er gebruik gemaakt van gehuwdheidsfrequenties.
- De leeftijd en duur worden in maanden nauwkeurig vastgesteld. Verondersteld wordt dat verzekerden zijn geboren op de eerste dag van de maand waarin zij werkelijk geboren zijn.
- De betaling van uitkeringen geschiedt continu.
- Een opslagpercentage van 2,20% (2019: 2,20%) voor excassokosten.
- Geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen van het salarisoniveau.
- Een eventuele voorwaardelijke toeslagverlening per 1 januari van het volgend boekjaar wordt reeds op 31 december van het lopende boekjaar verwerkt, indien op het moment van vaststellen van de jaarrekening het toeslagbesluit reeds genomen is.

VPL

In de aanspraken is het afgefinancierde gedeelte van de VPL-regeling (vijftien-jaren regeling) begrepen. Op aanvulling uit hoofde van de VPL-regeling bestaat alleen aanspraak indien en voor zover deze daadwerkelijk zijn afgefinancierd.

De aanspraken uit hoofde van de overgangsmaatregel worden tijdsevenredig gefinancierd tegen een actuariële kostendeekkende premie, die in de reguliere premie is inbegrepen. De gehanteerde werkwijze is in overstemming met de DNB richtlijnen.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Dit betreft vorderingen op de herverzekeraars uit hoofde van in het verleden herverzekerde rechten en herverzekerde risico's, actuariel bepaald als contante waarde van de aanspraken OP/PP en gecedeerde WAO-uitkeringen. Bij de berekening zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd als bij de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds, zonder opslag voor uitvoeringskosten.

Overige technische voorzieningen

Deze voorziening behelst de contante waarde van toekomstige toeslagverplichting voor de werknemers Cargill Cacao (voorheen Gerkens) die tussen 1 januari 1977 en 1 januari 1990 hebben deelgenomen aan een pensioenregeling waarvan de opgebouwde aanspraken zijn achtergebleven bij Aegon.

Voorzieningen voor risico deelnemers

De waardering van de voorzieningen voor risico deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Indexering en overige toeslagen

De opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen van de actieve deelnemers aan de middelloonregeling bij Cargill, worden aangepast overeenkomstig een door sociale partners afgesproken maatstaf. Deze toe te kennen toeslagen worden gefinancierd uit koopsommen die onderdeel vormen van de kostendekkende premie.

Het pensioenfonds streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

Per 1 januari 2021 zijn de aanspraken van de actieve deelnemers van de Cargill middelloonregelingen verhoogd met 2,0%. De overige deelnemers ontvangen geen toeslag.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,324% (2019: -0,235%), op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging markttrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging markttrente.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen pensioenfondstarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden, arbeidsongeschiktheid, pensioneren en de wijziging van de excasso opslag.

De overige mutaties bevat ook de wijziging in de overige technische voorzieningen betreffende de verplichtingen tot toeslagverlening van pensioenen voor deelnemers aan de regeling Cargill B.V. Cocoa en Chocolate.

Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

Saldo herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

9.5 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Toelichting op activa

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	325.971	883.706	44.975	1.323	1.255.975
Aankopen	49.616	812.130	0	0	861.746
Verkopen	-55.600	-681.263	-40.191	0	-777.054
Herwaardering	26.371	24.438	80.245	-480	130.574
Overige mutaties	0	1.672	-378	0	1.294
Stand per 31 december 2020	346.358	1.040.683	84.651	843	1.472.535
Schuldpositie derivaten (credit)					450
					1.472.985

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019	237.113	787.391	-14.278	1.985	1.012.211
Aankopen	21.368	761.725	0	0	783.093
Verkopen	0	-716.569	-7.135	-82	-723.786
Herwaardering	67.490	53.540	51.394	-580	171.844
Overige mutaties	0	-2.381	14.994	0	12.613
Stand per 31 december 2019	325.971	883.706	44.975	1.323	1.255.975
Schuldpositie derivaten (credit)					3.846
					1.259.821

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Aandelen		
Beleggingsfondsen die beleggen in aandelen	346.358	325.971
Vastrentende waarden		
Obligaties en leningen	712.462	571.410
Beleggingsfondsen die beleggen in vastrentende waarden	323.221	300.798
Deposito's	5.000	11.498
	1.040.683	883.706
Derivaten		
Valutaderivaten	3.303	-886
Rentederivaten	81.348	45.861
	84.651	44.975

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Overige beleggingen		
Private Equity	843	1.323

Securities lending

Binnen een aantal MN Services Beleggingsfondsen waarin Stichting Pensioenfonds Cargill belegt, worden stukken (aandelen en obligaties) uitgeleend. Voor het uitlenen van deze stukken ontvangen de betreffende beleggingsfondsen collateral als onderpand. De opbrengsten van het uitlenen van de stukken worden binnen het betreffende beleggingsfonds herbelegd. Deze opbrengsten hebben een positief effect op de participatiewaarde van het beleggingsfonds. Het onderpand heeft gemiddeld een waarde van 105% (2019: 104%) van de uitgeleende stukken.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijk e taxaties	Netto contante waarde	Andere methode/ intrinsieke waarde	Totaal
	€	€	€	€	€
Per 31 december 2020					
Aandelen	0	0	0	346.358	346.358
Vastrentende waarden	546.604	0	5.000	489.079	1.040.683
Derivaten	0	0	84.651	0	84.651
Overige beleggingen	0	0	0	843	843
	<u>546.604</u>	<u>0</u>	<u>89.651</u>	<u>836.280</u>	<u>1.472.535</u>
	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijk e taxaties	Netto contante waarde	Andere methode/ intrinsieke waarde	Totaal
	€	€	€	€	€
Per 31 december 2019					
Aandelen	0	0	0	325.971	325.971
Vastrentende waarden	442.110	0	11.499	430.097	883.706
Derivaten	0	0	44.975	0	44.975
Overige beleggingen	0	0	0	1.323	1.323
	<u>442.110</u>	<u>0</u>	<u>56.474</u>	<u>757.391</u>	<u>1.255.975</u>

De overige beleggingen die met waarderingsmodellen gewaardeerd worden betreffen investeringen in private equity. Ook hier geldt dat de marktwaarde van deze niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde beleggingsfonds per balansdatum. Het eigen vermogen van het onderliggende fonds is mede gebaseerd op schattingen die de fondsbeheerder maakt. Het bestuur van pensioenfonds maakt geen aanpassingen op deze schattingen. Het beleggingsfonds wordt jaarlijks voorzien van een controleverklaring bij hun jaarrekening, welke door een gecertificeerde accountant wordt opgesteld.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
2. Beleggingen voor risico deelnemers		
Vastgoedbeleggingen	0	1.904
Aandelen	0	17.319
Vastrentende waarden	0	6.905
Overige beleggingen	0	824
	<u>0</u>	<u>26.952</u>

Per 1 juli 2020 is de gehele DC-portefeuille overgedragen aan Aegon Cappital.

	2020	2019
	€	€
Verloop beleggingen voor risico deelnemers		
Stand per begin boekjaar	26.952	21.258
Aankopen	2.518	5.137
Verkopen	-1.840	-3.910
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-1.505	4.467
Collectieve waardeoverdracht risico deelnemers	<u>-26.125</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>26.952</u>

De collectieve waardeoverdracht risico deelnemers heeft betrekking op de overdracht van de DC-portefeuille per 1 juli 2020 aan Aegon Cappital.

3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Verzekering op risicobasis	<u>5.388</u>	<u>5.199</u>
----------------------------	--------------	--------------

Het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen bestaat uit vorderingen op Delta Lloyd van € 3.188 (2019: 3.172), Aegon van € 147 (2019: € 161), Swiss Re van € 126 (2019: € 161) en op ElipsLife van € 1.927 (2019: € 1.705). De vorderingen op de verzekeraars betreffen pensioenuitkeringen die door de verzekeraars aan het pensioenfonds worden betaald en betalingen voor de pensioenopbouw van waargenomen arbeidsongeschikten.

Gegeven de credit ratings van de herverzekerders is in 2020 (evenals eind 2019) geen voorziening uit hoofde van kredietrisico opgenomen.

	2020	2019
	€	€
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Stand begin boekjaar	5.199	6.447
Rentetoevoeging	-17	-12
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten en pensioenuitkeringen	-505	-446
Wijziging marktrente	290	371
Wijziging actuariële uitgangspunten	-1	-253
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	0	0
Aanpassing sterftekanssen	-65	-51
Overige wijzigingen	<u>487</u>	<u>-857</u>
	<u>5.388</u>	<u>5.199</u>

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
4. Vorderingen en overlopende activa		
Beleggingsdebiteuren	1.295	1.514
Vorderingen op deelnemers van het pensioenfonds	1	135
Vorderingen uit herverzekering	-26	511
Vordering op werkgever	<u>1.250</u>	<u>626</u>
	<u>2.520</u>	<u>2.786</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.
De vordering op de werkgever betreft de afrekening premie 2020 ad € 1.223 en de aansprakelijkheidsverzekering ad € 27.

Beleggingsdebiteuren

Te ontvangen bronbelasting	246	212
Overige kortlopende vorderingen inzake beleggingen	<u>1.049</u>	<u>1.302</u>
	<u>1.295</u>	<u>1.514</u>

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
5. Overige activa		
Liquide middelen	1.443	1.343
Liquiditeiten beleggingen	<u>19.414</u>	<u>35.872</u>
	<u>20.857</u>	<u>37.215</u>

De liquiditeiten beleggingen bestaan uit direct opeisbare tegoeden bij kredietinstellingen.

Toelichting op passiva

6. Stichtingskapitaal en reserves

	2020	2019
	€	€
Algemene reserve		
Stand per begin boekjaar	-18.030	-41.564
Bestemming saldo van baten en lasten	5.045	23.534
	<u>-12.985</u>	<u>-18.030</u>

Dekkingsgraad, vermogenspositie en herstelplan

De (nominale) dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. Ultimo 2020 bedraagt de dekkingsgraad 99,1% (31-12-2019: 98,6%).

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden en bedraagt 94,2% (31-12-2019: 96,3%).

Bij de berekening van de reële dekkingsgraad wordt op voorschrift van DNB de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds herrekend rekening houdend met toekomstbestendige indexatie. Per 31 december 2020 bedraagt de reële dekkingsgraad 77,1% (31-12-2019: 77,5%).

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaard model. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist vermogen op 31 december:

	2020	2019
	€	€
Stichtingskapitaal en reserves	-12.985	-18.030
Minimaal vereist eigen vermogen	57.523	51.345
Vereist eigen vermogen	177.324	172.484

De vermogenspositie van het pensioenfonds moet als gevolg van het feit dat het aanwezig vermogen minder bedraagt dan het minimaal vereist eigen vermogen worden gekarakteriseerd als een dekkingstekort-situatie.

Herstelplan

Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het vermogen binnen 10 jaar op het vereiste niveau brengt. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en geactualiseerd. DNB heeft in juni 2020 ingestemd met het herstelplan 2020. Dat plan was gebaseerd op de situatie per eind 2019, startend met een dekkingsgraad van 98,6%. Volgens het in dit herstelplan 2020 opgenomen herstelpad zou de dekkingsgraad op 31 december 2020 101,3% hebben moeten bedragen. De feitelijk aanwezige dekkingsgraad op die datum was lager namelijk 99,1%, vooral als gevolg van de gedaalde rekenrente.

Ook in 2021 is een herstelplan opgesteld. Dit plan is gebaseerd op de situatie op 31 december 2020, dus startend met de dekkingsgraad van 99,1%. Het herstelplan laat zien dat de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in 2020 de maximaal toegestane hersteltermijn overigens tijdelijk verlengd van 10 naar 12 jaar. Pensioenfonds Cargill hoeft van deze tijdelijke verlenging in het herstelplan 2021 geen gebruik te maken. Het herstelplan is inmiddels door DNB goedgekeurd.

Voorstel tot resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat. Het resultaat van het boekjaar van € 5.045 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
7. Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	1.421.363	1.261.047
Herverzekeringsdeel technische voorziening	5.388	5.199
Overige technische voorzieningen	164	182
	<u>1.426.915</u>	<u>1.266.428</u>
	2020	2019
	€	€
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		
Stand per begin boekjaar	1.261.047	1.081.347
Pensioenopbouw	18.606	16.948
Toeslagverlening	11.336	9.699
Rentetoevoeging	-4.103	-2.551
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten	-20.571	-19.009
Wijziging marktrente	183.681	191.876
Wijziging actuariële uitgangspunten	0	115
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	27	-4.148
Aanpassing sterftekosten	-31.533	-16.938
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	2.873	3.708
	<u>1.421.363</u>	<u>1.261.047</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Onder pensioenopbouw is ook de inkoop van VPL aanspraken opgenomen. Daarnaast bevat de pensioenopbouw de omzetting van spaarkapitaal (DC) naar pensioenaanspraken bij ontslag.

Toeslagverlening

De opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen van de deelnemers worden aangepast overeenkomstig de algemene verhoging van de salarissen volgens een nog nader te bepalen loonindex. Voor de boekjaren 2015 t/m 2021 zijn aanvullende afspraken gemaakt over de hoogte van de toeslagverlening. Deze toeslagen worden gefinancierd uit koopsommen die onderdeel vormen van de kostendeekkende premie.

Per 1 januari 2020 zijn de aanspraken van deelnemers van de Cargill middelloonregelingen verhoogd met 2%.

Het pensioenfonds streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten van gewezen deelnemers jaarlijks aan te passen aan 50% van de ontwikkeling van de prijsindex. Deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Per 1 januari 2020 zijn de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaansprakenrechten (gewezen deelnemers) niet verhoogd.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,324% (2019: -0,235%), op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariële berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariële berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte

uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente. De wijzigingen als gevolg van de RTS-methodiek en de UFR maken hier ook deel van uit.

De gemiddelde discontovoet is gedaald van 0,75% per 31-12-2019 naar 0,18% per 31-12-2020.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

	2020	2019
	€	€
Toevoeging aan de technische voorzieningen	27	1
Onttrekking aan de technische voorzieningen	0	-4.149
	<u>27</u>	<u>-4.148</u>

Aanpassing sterftekansen

Eind 2020 is overgestapt op de Prognosetafel AG 2020. Het effect is een daling van de voorziening met € 31,5 miljoen.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Resultaat op kanssystemen:		
Sterfte	-1.809	142
Arbeidsongeschiktheid	976	-632
Mutaties	178	627
VPL inkoop	<u>3.527</u>	<u>3.491</u>
	<u>2.872</u>	<u>3.628</u>

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën als volgt samengesteld:

	2020		2019	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieven	659.850	1.203	593.184	1.292
Gepensioneerden	389.003	1.058	347.849	994
Gewezen deelnemers	<u>377.899</u>	<u>1.884</u>	<u>325.213</u>	<u>1.878</u>
Voorziening voor pensioenverplichtingen	<u>1.426.752</u>	<u>4.145</u>	<u>1.266.246</u>	<u>4.164</u>

Korte beschrijving pensioenregeling

Vanaf 1 januari 2015 geldt voor alle deelnemers de nieuwe pensioenregeling. Dit is een hybride regeling met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar, waarbij het pensioen ingaat op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de leeftijd van 68 jaar wordt bereikt. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 110.111,- (2019: € 107.593,-). Onder een salarisgrens van € 71.525,- (2019: € 71.143,-) wordt opgebouwd op basis van middelloon. Daarboven geldt een beschikbare premieregeling.

Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen opgebouwd, danwel de premie-inleg voor het DC-deel bepaald, als afgeleide van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het vaste jaarsalaris onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld.

Voor de middelloonregeling geldt voor de actieve deelnemers een onvoorwaardelijke toeslagverlening op basis van een toeslagenmaatstaf gemaximeerd op 2%. Voor de jaren 2015 tot en met 2021 geldt een overgangsbepaling met een afwijkende (vaste) toeslagverlening.

Voor de inactieve deelnemers geldt een voorwaardelijke toeslagverlening met een ambitie van 50% van de CPI niet-afgeleid. Jaarlijks beslist het bestuur van het pensioenfonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken van de inactieve deelnemers worden geïndexeerd.

Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de hybride regeling zich als een combinatie van een uitkeringsovereenkomst en een premieovereenkomst. Het opbouwpercentage voor het

ouderdomspensioen over 2020 bedraagt 1,641%. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen.

Vanaf 2017 zijn er zogenaamde 'mitigerende maatregelen' van toepassing. De intentie van het toepassen van deze mitigerende maatregelen is dat de werkgever uit hoofde van de pensioenregeling in beginsel niet meer dan een premie op basis van een renteondergrens afdraagt aan het fonds en niet minder dan een premie op basis van een rentebovengrens. Deze grenzen worden jaarlijks getoetst op basis van een zogenaamde toetsrente. Indien deze toetsrente boven de rentebovengrens uitkomt, zal de minderpremie worden gestort in een daartoe gevormd depot. Ook als de toeslagenmaatstaf voor actieve deelnemers leidt tot een toeslag van minder dan 1% dan resulteert dit in een toevoeging aan het depot. De pensioencommissie kan echter ook besluiten tot een verlaging van de werknemersbijdrage. In de pensioencommissie zitten vertegenwoordigers van de werkgever, de centrale ondernemingsraad en de bij de werkgever betrokken vakorganisaties. Indien de toetsrente beneden de renteondergrens uitkomt, zullen eerst de middelen uit bovengenoemd depot worden aangewend en indien dit onvoldoende is dan wordt de toekomstige pensioenopbouw verlaagd. Ook kan de eigen bijdrage van de werknemer worden verhoogd. Door de pensioencommissie wordt besloten welke mitigerende maatregelen precies worden ingezet en op welke wijze.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Inhaaltoeslagen zijn daarom op korte termijn niet te verwachten.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Het pensioenfonds heeft herverzekeringscontracten afgesloten met betrekking tot het risico van arbeidsongeschiktheid en overlijden. Het overlijdens- en premievrijstellings-risico is bij ElipsLife verzekerd.

	2020	2019
	€	€
Mutatieoverzicht herverzekeringsdeel technische voorziening		
Stand begin boekjaar	5.199	6.447
Rentetoevoeging	-17	-12
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten en pensioenuitkeringen	-505	-446
Wijziging marktrente	290	371
Wijziging actuariële uitgangspunten	-1	-253
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	0	0
Aanpassing sterftekosten	-65	-51
Overige wijzigingen	487	-857
	<u>5.388</u>	<u>5.199</u>

De overige wijzigingen (€ 487) betreffen voornamelijk revalideringsgevallen uit 2019 die met terugwerkende kracht in 2020 zijn doorgevoerd.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Overige technische voorzieningen		
Voorziening voor toeslagen	<u>164</u>	<u>182</u>

Overige technische voorzieningen betreft de verplichtingen tot toeslagverlening van pensioenen voor deelnemers aan de regeling Cargill B.V. Cocoa en Chocolate.

De voorziening behelst de contante waarde van toekomstige toeslagverplichting voor de werknemers die tussen 1 januari 1977 en 1 januari 1990 hebben deelgenomen in de pensioenregeling en de dienst hebben verlaten, dan wel gepensioneerd zijn.

Het verloop was als volgt:

	Voorziening voor toeslagen	2020 totaal	2019 totaal
	€	€	€
Stand per begin boekjaar	182	182	187
Rentetoevoeging	18	18	24
Overige actuariële wijzigingen	-36	-36	-29
	<u>164</u>	<u>164</u>	<u>182</u>

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
8. Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers		
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	<u>0</u>	<u>26.952</u>

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Verloop voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers		
Stand per begin boekjaar	26.952	21.258
Inleg en stortingen	678	1.227
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-1.505	4.467
Collectieve waardeoverdracht risico deelnemers	<u>-26.125</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>26.952</u>

De collectieve waardeoverdracht risico deelnemers heeft betrekking op de overdracht van de DC-portefeuille per 1 juli 2020 aan Aegon Capital.

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
9. Derivaten		
Derivaten	<u>450</u>	<u>3.846</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

10. Overige schulden en overlopende passiva		
Beleggingscrediteuren	85.563	51.618
Belastingen en premies sociale verzekeringen	430	406
Overige schulden en overlopende passiva	<u>1.377</u>	<u>753</u>
	<u>87.370</u>	<u>52.777</u>

De overige schulden en overlopende passiva bestaan voornamelijk uit overlopende kosten.

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Beleggingscrediteuren		
Kortlopende schulden beleggingen	217	211
CSA contracten	<u>85.346</u>	<u>51.407</u>
	<u>85.563</u>	<u>51.618</u>

Risicobeheer

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het fonds.

Het bestuur beschikt over een uitgebreide risicoanalyse. De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van het fonds en toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de ABTN van het fonds. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- o Beleggingsbeleid;
- o Premiebeleid;
- o Herverzekeringsbeleid;
- o Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de Asset Liability Management-studie (ALM-Studie). Ook het financieel crisisplan is verwerkt in onderstaande toelichting op de risico's, het risicobeleid en de ingezette beheersmaatregelen/afdekkinginstrumenten.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten zijn gericht op zowel actief (ten behoeve van de rendementsportefeuille) als passief (ten behoeve van de matchingsportefeuille) vermogensbeheer.

Solvabiliteitsrisico's

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2020	2019
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	98,6	96,2
Premie	0,3	0,4
Uitkering	-	-0,1
Toeslagverlening	-	-
Korting van aanspraken en rechten	-	-
Beleggingsrendementen (exclusief renteafdekking)	11,8	17,3
Renteafdekking	-	-
	-	-
Wijziging rentetermijnstructuur voorziening pensioenverplichtingen	12,3	-14,3
Wijziging Ultimate Forward Rate voorziening pensioenverplichtingen	-	-
Aanpassing levensverwachting	2,5	1,5
Overige oorzaken	-1,8	-2,4
Dekkingsgraad per 31 december	99,1	98,6

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het pensioenfonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de pensioenfondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB alle uitgedrukt ten opzichte van de dekkingsgraad primo jaar. Dit zorgt

ervoor dat de optelling van dekkingsgraad primo jaar plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de dekkingsgraad ultimo jaar. Het verschil tussen deze twee wordt verantwoord onder de noemer kruiseffecten; in het algemeen geldt dat deze post groter wordt naarmate de uitschieters in de afzonderlijke resultaatscomponenten groter worden.

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

	2020	2019
	%	%
S1 Renterisico	0,4	1,4
S2 Risico zakelijke waarden	7,2	7,1
S3 Valutarisico	2,6	2,2
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	5,9	6,6
S6 Verzekeringstechnisch risico	3,8	3,7
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief risico	0,2	0,3
Diversificatie-effect	-7,7	-8,0
Totaal	12,4	13,3
	2020	2019
	€	€
Vereist pensioenvermogen	1.604.239	1.465.864
Voorziening pensioenverplichting	1.426.915	1.293.380
Vereist eigen vermogen	177.324	172.484
Aanwezig eigen vermogen	-12.985	-18.030
Tekort/Tekort	-190.309	-190.514

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het pensioenfonds op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogenoeten manager- en custody risico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomst (juridisch risico). Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, welke in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktposities worden periodiek gerapporteerd.

Renterisico (S1)

Renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het beleid van het fonds is erop gericht om de 'duratie-mismatch' te verkleinen door het renterisico met een bandbreedte tussen de 50% en 85% op marktbasis af te dekken. De norm voor renteafdekking op basis van de marktrente bedraagt in 2020 55% op marktbasis. Het fonds realiseert dit door een belangrijk deel van de beleggingen te alloceren naar staatsleningen met een looptijd vanaf 20 jaar en meer. Hierdoor zijn rentebewegingen in de markt die van invloed zijn op de beleggingen en de verplichtingen, op elkaar afgestemd.

De duratie en het effect van de renteafdekking kan als volgt worden samengevat:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	Duratie	€	Duratie
Vastrentende waarden (vóór derivaten)	1.040.683	7,0	883.706	5,8
(Nominale) pensioenverplichtingen	1.426.752	21,5	1.266.246	21,3

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Resterende looptijd < 5 jaar	302.435	29,0	276.003	31,2
Resterende looptijd > 5 en < 10 jaar	261.781	25,2	226.505	25,6
Resterende looptijd > 10 en < 20 jaar	120.334	11,6	132.246	15,0
Resterende looptijd > 20 jaar	356.133	34,2	248.952	28,2
				100,
	1.040.683	100,0	883.706	0

De presentatie van de vastrentende waarden in bovenstaande looptijden hangt samen met het lange termijn karakter van de investeringen van het pensioenfonds en het hiermee samenhangende beleid en ter vergelijking met de looptijden van de verplichtingen zoals in onderstaand overzicht weergegeven.

De resterende looptijd van de verplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Resterende looptijd < 5 jaar	113.535	8,0	103.580	8,2
Resterende looptijd > 5 en < 10 jaar	153.085	10,7	138.134	10,9
Resterende looptijd > 10 en < 20 jaar	415.464	29,1	370.189	29,2
Resterende looptijd > 20 jaar	744.668	52,2	654.343	51,7
				100,
	1.426.752	100,0	1.266.246	0

Risico zakelijke waarden (S2)

Zakelijke waarden risico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde, waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het zakelijke waarden risico gedompt. Het risico wordt tevens gemitigeerd door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Valutarisico (S3)

Het valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta vermindert als gevolg van een daling van de koersen van de vreemde valuta. De pensioenverplichtingen luiden in euro's. Een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille luidt in vreemde valuta. De voor het pensioenfonds belangrijkste vreemde valuta zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen welke nagenoeg worden afgedekt.

Eind 2020 wordt (na afdekking door valutaderivaten) voor 12,1% (2019: 26,6%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone.

Bedragen zijn het totaal van de beleggingen (beleggingen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers), inclusief liquide middelen en de vorderingen en schulden uit hoofde van beleggingen.

De valutapositie per 31 december 2020 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	2020		
	Totaal	Valuta-	Netto positie
	Voor afdekking	derivaten Afdekking	Na afdekking
	€	€	€
EUR	1.052.461	184.775	1.237.236
GBP	31.620	-28.974	2.646
JPY	19.231	-18.954	277
USD	148.978	-136.847	12.131
Overige	155.391	0	155.391
	1.407.681	0	1.407.681

De valutapositie per 31 december 2019 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	2019		
	Totaal	Valuta-	Netto positie
	Voor afdekking	derivaten Afdekking	Na afdekking
	€	€	€
EUR	957.365	127.553	1.084.918
GBP	36.069	-33.050	3.019
JPY	436	0	436
USD	107.726	-94.503	13.223
Overige	140.148	0	140.148
	1.241.744	0	1.241.744

Een restrisico betreft de categorie overige valuta; deze valuta betreffen valuta in opkomende markten en/of hebben een correlatie met de USD. Het bestuur heeft besloten om deze risico's niet af te dekken.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie die onder meer is vastgelegd in de strategische beleggingsmix van het pensioenfonds. In aanvulling hierop maakt het pensioenfonds voor afdekking van het prijsrisico gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Naast de strategische mix heeft het fonds in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen gesteld aan het maximaal percentage dat namens het fonds in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd. Het bestuur monitort de mate van compliance aan deze mandaten. Marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar regio is als volgt:

	2020		2019	
	€	%	€	%
Europa	113.098	32,7	114.065	35,0
Noord-Amerika	110.417	31,9	97.786	30,0
Verre Oosten	43.649	12,6	42.456	13,0
Opkomende landen	79.194	22,8	71.664	22,0
Totaal	346.358	100,0	325.971	100,0

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar sectoren is als volgt:

	2020		2019	
	€	%	€	%
Energie	15.511	4,5	18.876	5,8
Handels- en industriebedrijven	37.518	10,8	33.066	10,1
Consumentengoederen	111.167	32,1	100.616	30,9
Technologie	50.126	14,5	38.225	11,7
Communicatie	38.385	11,1	34.898	10,7
Financiële instellingen	52.229	15,1	70.153	21,5
Materialen	24.484	7,1	15.393	4,7
Overige	16.938	4,8	14.744	4,6
Totaal	346.358	100,0	325.971	100,0

Grondstoffenrisico (S4)

Grondstoffenrisico is het risico dat de waarde van de beleggingen in grondstoffen daalt.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het pensioenfonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het pensioenfonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing van dit risico door het pensioenfonds vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het pensioenfonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het pensioenfonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het pensioenfonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar sectoren is als volgt:

	2020		2019	
	€	%	€	%
Langlopende Europese obligaties	420.183	40,4	333.011	37,7
Europese bedrijfsobligaties	155.810	15,0	142.172	16,1
Obligaties opkomende landen	79.180	7,6	83.299	9,4
Vastrentend-hoogrentend US obligaties	11.011	1,1	8.769	1,0
Vastrentend-hoogrentend EU obligaties	48.141	4,6	38.020	4,3
Bankleningen	29.078	2,8	28.538	3,2
Kortlopende staatsobligaties	126.422	12,2	109.099	12,4
Deposito's	5.000	0,5	11.498	1,3
Hypotheek Retail	165.858	15,9	129.300	14,6
Totaal	1.040.683	100,0	883.706	100,0

De Langlopende Europese obligaties zijn uitgegeven door de landen Oostenrijk, België, Duitsland, Finland, Ierland en Nederland. De obligaties opkomende landen zijn uitgegeven door landen in opkomende regio's zoals Latijns Amerika, Azië, Pacific en Afrika. De Vastrentend-hoogrentende portefeuille bestaat uit hoogrentende obligaties uitgegeven door het bedrijfsleven. De hoogrentende obligaties hebben over het algemeen een lagere rating dan "Investment grade".

Bankleningen zijn door banken verstrekte leningen aan het bedrijfsleven. Deposito's en kortlopende staatsobligaties worden aangehouden om tijdelijke overtollige liquide middelen kortstondig uit te zetten.

Om het tegenpartijrisico te beperken wordt er op de derivatenposities onderpand (collateral) uitgewisseld op basis van de omvang van de actuele waarde van de derivaten. Dit gebeurt, afhankelijk van de overeenkomst met de tegenpartij (CSA), op dagbasis. De CSA-contracten (85.347) hebben betrekking op derivatencontracten. Na afstemming tussen partijen wordt het onderpand uiterlijk de volgende werkdag geleverd. Het beleid van het pensioenfonds dat door MN wordt uitgevoerd, is om alleen met tegenpartijen met een minimale rating van BBB, derivatenposities in te nemen.

Indien een tegenpartij een lagere rating krijgt toegekend onder het niveau BBB, worden geen nieuwe derivatenposities aangegaan met deze tegenpartij. De bestaande derivaten die afgesloten zijn bij deze tegenpartij worden niet automatisch ontbonden. Naast de rating wordt dan ook gekeken naar het risico dat de markt inprijst voor deze tegenpartij in termen van kredietopslag en of de tegenpartij een systeembank is of niet. Indien de kredietopslag te hoog is danwel de rating te laag wordt de positie afgebouwd (in overleg met het pensioenfonds) en een nieuwe positie aangegaan bij een andere tegenpartij.

Ten aanzien van de derivaten exposures op tegenpartijen is het tegenpartij limietenbeleid van kracht. Bij het tegenpartijenbeleid wordt op basis van onder andere de gecombineerde ratings van Moody's, S&P en de CDS spread van de tegenpartij, de maximale risico-exposure naar een tegenpartij bepaald. De verdeling van de creditrating per 31-12-2020 is als volgt:

	2020		2019	
	€	%	€	%
AAA	468.307	45,0	265.112	30,0
AA	208.137	20,0	273.949	31,0
A	93.661	9,0	88.371	10,0
BBB	124.882	12,0	132.556	15,0
Lagere rating dan BBB	114.475	11,0	106.045	12,0
Geen rating	31.221	3,0	17.673	2,0
Totaal	1.040.683	100,0	883.706	100,0

De post geen rating betreft voornamelijk deposito's, het Syntrus Achmea deel geen rating en te ontvangen dividend hypotheek.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortlevens), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafels met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Bij het opstellen en toepassen van de nieuwe Prognosetafel AG2020 zijn de effecten van COVID-19 buiten beschouwing gebleven.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het pensioenfonds heeft het partner- en wezenpensioen op risicobasis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Daarnaast is eveneens het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico herverzekerd. De herverzekeringsovereenkomsten zijn eind 2019 geëxpireerd.

Toeslagrisico

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) echter, afhankelijk van de hoogte van de dekkinggraad van het pensioenfonds. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lange termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement).

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Het aandeel illiquide beleggingen van de totale beleggingen is als volgt:

	2020		2019	
	Totaal	Illiquide	Illiquide	Illiquide
Vastrentende waarden	1.040.683	165.859	15,9 %	14,6 %
Zakelijke waarden	346.358	843	0,2 %	0,4 %
Overig	19.796	0	0,0 %	0,0 %
Totaal	1.406.837	166.702		

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de

uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, landen, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het pensioenfonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

De spreiding in de beleggingsportefeuille is weergegeven in de tabel die is opgenomen bij de toelichting op het kredietrisico. Grote posten kunnen een post van concentratierisico zijn. Om te bepalen welke posten dit betreft worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
Duitse staatsobligaties	103.685	6,8	58.136	4,3
Nederlandse staatsobligaties	208.438	13,9	86.864	6,5
Finse staatsobligaties	102.973	6,9	79.456	6,0
Oostenrijkse staatsobligaties	68.660	4,6	63.612	4,8
Belgische staatsobligaties	0	-	96.511	7,3
Totaal	483.756	32,2	384.579	28,9

In bovenstaande tabel is de zogenoemde 'look through' toegepast. Dit houdt in dat bij beleggingen in beleggingsfondsen de waarde van een onderliggende belegging wordt meegenomen.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken.

De beleggingsportefeuille is ondergebracht bij MN. Met deze partij is een overeenkomst en een service level agreement gesloten.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder TKP. Met TKP is een uitbestedingsovereenkomst en een service level overeenkomst (SLA) gesloten.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de vermogensbeheerders en TKP door middel van periodieke rapportages, SLA-rapportages, In Control Statement (TKP) en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 type II-rapportages).

Actief risico (S10)

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën afgeweken wordt van het beleid volgens de benchmark. Een maatstaf van de mate waarin actief wordt belegd is de zogenaamde 'tracking error'. De tracking error geeft aan hoe groot de afwijkingen van het rendement kunnen zijn ten opzichte van het benchmarkrendement. Hoe hoger de tracking error, hoe hoger het actief risico.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar. Het systeemrisico maakt geen onderdeel uit van de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets.

Derivaten

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Hoofregel die hierbij geldt, is dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid

van het pensioenfonds.

Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en door zoveel mogelijk te werken met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2020:

2020 Type contract	Gemiddelde looptijd	Contract- omvang	Totaal	Positieve waarde	Negatieve waarde
		€	€	€	€
Rentederivaten	01-04- 2021	209.600	81.348	81.798	450
Valutaderivaten	01-04- 2021	184.775	3.303	3.303	0
		<u>394.375</u>	<u>84.651</u>	<u>85.101</u>	<u>450</u>

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2019:

2019 Type contract	Gemiddelde looptijd	Contract- omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
		€	€	€	€
Rentederivaten	01-04- 2020	276.200	45.861	49.707	3.846
Valutaderivaten	01-04- 2020	127.553	-886	-886	0
		<u>403.753</u>	<u>44.975</u>	<u>48.821</u>	<u>3.846</u>

Covid-19

Covid-19 heeft in 2020 een belangrijke rol gespeeld. De schokken op de financiële markten in het voorjaar van 2020 leidden tot een sterke daling van de actuele dekkingsgraad (88.4% per 31 maart 2020). In reactie op deze gebeurtenissen heeft het fonds het noodplan toegepast en beoordeeld welke maatregelen beschikbaar en uitvoerbaar waren om grote financiële schade voor het fonds te voorkomen. Door goede positionering heeft het fonds goed gebruik kunnen maken van het herstel dat later in 2020 plaatsvond.

Daarnaast had Covid-19 grote invloed op de processen van het fonds: alle betrokkenen moesten zich aanpassen aan de restricties die COVID-19 aan ieder oplegde. De continuïteit van processen is niet in gevaar gekomen. Binnen het pensioenfonds en de partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed zijn adequate maatregelen getroffen, onder andere door medewerkers te laten thuiswerken en uitsluitend op afstand te vergaderen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Per 31 december 2020 is de uitbestedingsovereenkomst met TKP Pensioen B.V. beëindigd. Met AZL is een nieuwe contractuele verplichting aangegaan per 1 januari 2021. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van 5 jaren en heeft een opzegtermijn van 12 maanden. De vergoeding bedraagt voor 2021 € 684 duizend.

Het pensioenfonds heeft een fiduciair management overeenkomst met MN afgesloten. Deze overeenkomst is voor onbepaalde tijd en kan per kalenderkwartaal worden opgezegd. Voor MN geldt hiervoor een opzegtermijn van 12 maanden. Voor het pensioenfonds geldt een opzegtermijn van vier maanden.

Het pensioenfonds had een overeenkomst met Aegon Asset Management afgesloten voor het beheer van de beleggingen voor risico deelnemers. Deze overeenkomst was voor onbepaalde tijd en kent een opzegtermijn van 3 maanden. Per 1 juli 2020 is de gehele DC-portefeuille overgedragen aan Aegon Capital en is de overeenkomst ontbonden.

Het pensioenfonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico herverzekerd bij ElipsLife. De overeenkomst expireert eind 2022. De premie in 2020 bedroeg € 883 duizend.

Investeringsverplichtingen

Het pensioenfonds participeert in het MN Private Equity fund 2008 voor 18,2%. Het betreffende fonds heeft ultimo 2020 nog outstanding commitments van € 2,06 miljoen. Derhalve vloeit hieruit een (niet uit de balans blijvende) verplichting voor het pensioenfonds van € 375 duizend voort.

Claim

Pensioenfonds Cargill heeft een claim ingediend in samenhang met een verlies in de beleggingsportefeuille uit 2008 (de zaak Madoff/Kingsgate). Indien deze claim wordt toegekend dan resulteert dit in een uitkering van bij benadering € 0,5 miljoen. Vanwege de onzekerheid hierover is deze claim niet in de balans opgenomen. Bij daadwerkelijke toekenning en ontvangst van het geclaimde bedrag zal deze post worden verantwoord.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen tussen het pensioenfonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met (voormalige) bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders wordt nader toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten bij de pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

Overige transacties met verbonden partijen

Het pensioenfonds heeft afzonderlijke uitvoeringsovereenkomsten afgesloten met Cargill B.V. ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement.

De getekende overeenkomst is in werking getreden per 1 januari 2011 en heeft een onbepaalde looptijd. De overeenkomst kan worden beëindigd per 1 januari van elk jaar, met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

9.6 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

11. Premies

	2020	2019
	€	€
De premiebijdragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
Pensioenpremie huidig jaar	36.895	32.621
VPL inkoop	3.527	3.419
Solvabiliteitsopslag VPL inkoop	483	640
Premies tbv financieringsafspraken met sponsor	40.905	36.680
Premiebijdrage pensioenopbouw beschikbare premieregeling	959	1.808
Feitelijke premie	41.864	38.488
Koopsom affinanciering VPL-rechten	59	134
Totaal premies	41.923	38.622

De premieopbrengsten zijn niet gesplitst naar een werkgevers- en een werknemersdeel, omdat de totale premie volgens overeenkomst aan de werkgevers in rekening wordt gebracht. De indexeringskoopsom € 11.336 (2019: € 9.699) maakt onderdeel uit van de totale premiebijdrage in 2020. De premie in 2020 is gestegen ten opzichte van 2019. Het aantal actieve deelnemers is afgenomen, de rente is echter gedaald, waardoor de premie is gestegen.

De kostendekkende en feitelijke premie van de middelloon- en beschikbare premieregeling (exclusief VPL inkoop) gezamenlijk zijn als volgt:

	2020	2019
Kostendekkende premie	38.337	34.563
Feitelijke premie	38.337	34.563

De totale kostendekkende premie en feitelijke premie (inclusief VPL) bedragen:

Kostendekkende premie	41.864	38.488
Feitelijke premie	41.864	38.488

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

<i>Kostendekkende premie</i>		
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	35.311	32.812
Opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen	4.716	4.592
Opslag voor uitvoeringskosten	1.837	1.084
Totaal kostendekkende premie	41.864	38.488

De kostendekkende premie is gelijk aan de feitelijke premie. De opslag op basis van de salarissom ligt lager dan de solvabiliteitsopslag, waardoor de feitelijke premie gelijk wordt gesteld aan de kostendekkende premie. Onderdeel van de financieringsovereenkomst met de werkgever is dat de feitelijke premie in principe gemaximaliseerd is op € 3.000 hoger dan de kostendekkende premie.

12. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

2020	Directe beleggings-opbrengst	Indirecte beleggings-opbrengst	Kosten vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	1.616	26.371	0	27.987
Vastrentende waarden	15.151	24.438	0	39.589
Derivaten	2.605	80.245	0	82.850
Overige beleggingen	-631	-480	0	-1.111
Kosten van vermogensbeheer			-1.327	-1.327
	18.741	130.574	-1.327	147.988

2019	Directe beleggings-opbrengst	Indirecte beleggings-opbrengst	Kosten vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	1.368	67.491	0	68.859
Vastrentende waarden	14.928	53.540	0	68.468
Derivaten	3.611	51.394	0	55.005
Overige beleggingen	-351	-580	0	-931
Kosten van vermogensbeheer			-1.334	-1.334
	19.556	171.845	-1.334	190.067

In bovenstaande opstelling zijn uitsluitend de directe kosten van vermogensbeheer opgenomen. Een deel van de beheerkosten MN (indirecte beheerkosten) wordt ingehouden binnen de koers van de MN Beleggingsfondsen. Deze indirecte kosten worden verantwoord als onderdeel van het indirect rendement. Hierdoor zijn de totale beheerkosten MN voor 2020 € 3.135 (2019: € 2.930).

De indirecte kosten, waaronder (deels geschatte) transactiekosten, zijn verrekend met de directe beleggingsopbrengsten en bedragen € 1.287 (2019: € 735). In totaliteit bedragen de kosten van vermogensbeheer over 2020 derhalve € 4.422 (2019: € 3.665).

13. Beleggingsresultaten risico deelnemers

2020	Directe beleggings-opbrengst	Indirecte beleggings-opbrengst	Kosten vermogens-beheer	Transactie-kosten	Totaal
	€	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	0	-402	0	0	-402
Aandelen	0	-942	0	0	-942
Vastrentende waarden	0	-135	0	0	-135
Kosten vermogensbeheer			-26		-26
	0	-1.479	-26	0	-1.505

2019	Directe beleggings-opbrengst	Indirecte beleggings-opbrengst	Kosten vermogens-beheer	Transactie-kosten	Totaal
	€	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	0	339	0	0	339
Aandelen	0	3.604	0	-1	3.603
Vastrentende waarden	0	547	0	-3	544
Overige beleggingen	-19	0	0	0	-19
Kosten vermogensbeheer			0		0
	-19	4.490	0	-4	4.467

De beleggingen voor risico deelnemers is de som van de waarde van de spaarsaldi. Onderdeel van de beleggingen voor risico deelnemers zijn de beleggingen in Life Cycles.

	2020	2019
	€	€
14. Overige baten		
Andere baten	3	1
15. Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	18.034	16.606
Prepensioen	3	8
Partnerpensioen	2.470	2.344
Wezenpensioen	47	50
Arbeidsongeschiktheidspensioen	61	38
WAO-aanvulling	4	4
Afkoop pensioenen en premierestitutie	59	5
Overige uitkeringen	0	-4
	<u>20.678</u>	<u>19.051</u>

De post afkopen betreft de afkoop van kleine pensioenen die lager zijn dan € 497,27 (2019: € 484,09) per jaar (de afkoopgrens). De stijging van de uitkeringen is vooral het gevolg van het toegenomen aantal pensioengerechtigden.

16. Pensioenuitvoeringskosten

Bestuurskosten	111	108
Kosten verantwoordingsorgaan	36	21
Administratiekostenvergoeding	754	741
Accountantskosten	65	74
Certificerend actuaaris	32	29
Adviseur actuaaris	292	319
Overige advieskosten	26	41
Contributies en bijdragen	104	95
Dwangsommen en boetes	0	0
Overige	55	41
Kosten raad van Toezicht	53	52
Totaal reguliere pensioenuitvoeringskosten	1.528	1.521
Eenmalige transitiekosten	785	0
Totaal pensioenuitvoeringskosten	<u>2.313</u>	<u>1.521</u>

De eenmalige transitiekosten bestaan uit kosten van AZL, TKP en Mercer en hangen samen met de overgang van pensioenuitvoerder per 1 januari 2021. Aangezien het hier eenmalige kosten betreft, worden deze buiten de berekening van de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer gelaten. Exclusief de eenmalige transitiekosten bedragen de uitvoeringskosten voor 2020 euro 1.528k.

Bezoldiging bestuurders, leden verantwoordingsorgaan en leden raad van toezicht

De (voormalige) bestuurders ontvangen vanuit het pensioenfonds geen vacatiegelden of kostenvergoeding (2019: geen). De vergoeding voor leden van de RvT bedraagt € 12,5 duizend per jaar (de voorzitter ontvangt een vergoeding van € 18,75 duizend per jaar). De leden van het Verantwoordingsorgaan ontvangen een vergoeding van € 75 per uur met een maximum van € 7,5 duizend per jaar (voor de voorzitter en de secretaris is het maximum € 11,25 duizend per jaar). Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Beloningen en onkostenvergoedingen komen niet ten laste van het fonds, maar zijn onderdeel van de uitvoeringskosten die aan het fonds worden vergoed door de werkgever.

Accountantskosten

Controle van de jaarrekening	55	56
Controle van de jaarstaten/basisgegevens	10	9
Afrekening meerwerk voorgaand jaar	0	9
	<u>65</u>	<u>74</u>

17. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Stortingen en onttrekkingen	-25.447	1.227
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-1.505	4.467
	<u>-26.952</u>	<u>5.694</u>

	2020	2019
	€	€
18. Saldo herverzekering		
Premie herverzekering	883	857
Uitkeringen uit herverzekering	-538	-519
Mutatie herverzekeringsdeel	-190	1.248
Claims herverzekering	<u>511</u>	<u>-434</u>
	<u>666</u>	<u>1.152</u>

Vanaf 1 januari 2013 zijn de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's middels een 3-jarig contract herverzekerd bij ElipsLife. Er is sprake van een contract op basis van volledige herverzekering. Dit betekent dat er geen sprake is van een eigen behoud (eigen risico) per deelnemer. Het contract is in 2019 stilzwijgend met 3 jaar verlengd.

De herverzekeraar vergoedt jaarlijks een aandeel van 80% van de sterftewinst behaald over het totale resultaat van de contractanten waarvoor deze winstdelingsregeling geldt. Het winstaandeel wordt naar rato uitgekeerd.

Winstdeling ten gunste van de werkgever betreft de uitgekeerde winstdeling dat conform de uitvoeringsovereenkomst toekomt aan de werkgever. Het fonds heeft in 2020 een winstdeling ontvangen van € 120, die doorbetaald is aan de werkgever, waardoor er geen resultaat voor het pensioenfonds verantwoord wordt in het verslagjaar.

Uitkeringen uit herverzekering betreft de ontvangen uitkeringen van de herverzekeraar.

De claims herverzekerings bestaan uit claims uit hoofde van arbeidsongeschiktheid (rentes voor arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling) en éénmalige uitkeringen bij overlijden.

19. Saldo overdrachten van rechten

Inkomende waardeoverdrachten	-33	0
Uitgaande waardeoverdrachten	67	3.743
Collectieve waardeoverdracht risico deelnemers	<u>26.125</u>	<u>0</u>
	<u>26.159</u>	<u>3.743</u>

Waardeoverdracht betreft de ontvangst van of overdracht aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

20. Overige lasten

Interest	<u>13</u>	<u>15</u>
----------	-----------	-----------

9.7 Gebeurtenissen na balansdatum

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft op 28 augustus 2020 aangegeven dat invoering van de nieuwe UFR-methode vanaf 1 januari 2021 plaats vindt in vier gelijke stappen. Deze Ultimate Forward Rate (UFR) is onderdeel van de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door DNB.

De overgang naar een nieuwe UFR-methode is onderdeel van het advies van de Commissie Parameters uit juni 2019.

De stapsgewijze invoering zorgt ervoor dat het effect van de nieuwe UFR-methode op de dekkinggraad zich geleidelijk in de tijd materialiseert. Hoe 'jonger' een pensioenfonds, hoe hoger de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen, en hoe groter de impact van de nieuwe UFR-methode. Ook een lagere rentetermijnstructuur zorgt voor een grotere impact.

Het toepassen van de eerste stap van de nieuwe UFR-methode zou op de dekkinggraad van Pensioenfonds Cargill per 1 januari een effect hebben van ongeveer -1,3%.

Per 31 december 2020 is de uitbestedingsovereenkomst met TKP Pensioen B.V. beëindigd. Met AZL is een nieuwe contractuele verplichting aangegaan per 1 januari 2021.

Schiphol, 20 mei 2021

E.J. van der Plas, voorzitter
A.M.P. Schraven, secretaris
C.R.J. Goossens
C.C.A. Hoedelmans
J.A.J.M. Borm
R.J.J. van Wees
C.H.J.M. Peeperkorn
R.J.P. Siebesma

10. Overige gegevens

10.1 Voorstel tot resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat. Het resultaat van het boekjaar van € 5.045 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

10.2 Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Tenminste de helft van het aantal bestuursleden wordt door het bestuur benoemd ter vertegenwoordiging van de deelnemers en gepensioneerden. De vertegenwoordigers van de deelnemers worden voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad (COR) en benoemd door het bestuur. Vertegenwoordigers van gepensioneerden worden voorgedragen door Vereniging van Gepensioneerden en na verkiezing benoemd door het bestuur.

Maximaal de helft van het aantal bestuursleden wordt voorgedragen door Cargill B.V.

De voorzitter, secretaris, de plaatsvervangend secretaris en de plaatsvervangend voorzitter worden door het bestuur benoemd.

11. Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. te Amsterdam is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een Actuariële Verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Cargill B.V., zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Mercer (Nederland) B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Mercer (Nederland) B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2,85 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 325 duizend te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131, 132 en 133 vanwege een negatief aanwezig eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor het zesde achtereenvolgende jaareinden vanaf het eerste meetmoment van eind 2015. Bij ministeriële regeling van 11 december 2019 is bepaald dat onder randvoorwaarden vrijstelling verleend kan worden van het aantal van zes meetmomenten. In dat geval hoeven dan pas na zeven achtereenvolgende meetmomenten onder de grens van het minimaal vereist eigen vermogen (nood)maatregelen getroffen te worden, teneinde weer over dit eigen vermogen te beschikken. Op 16 december 2020 heeft minister Koolmees bekend gemaakt dat deze maatregel tot uitstel van noodmaatregelen met minimaal één jaar wordt verlengd. Het pensioenfonds heeft gebruik gemaakt van de vrijstelling, waarbij aan de randvoorwaarden is voldaan.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Amstelveen, 20 mei 2021

Mevrouw drs. J.C.M. Hofmans AAG
Mercer (Nederland) B.V.

12. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Cargill B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Cargill per 31 december 2020 en van het saldo van baten en lasten over 2020, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds Cargill B.V. ('de Stichting' of 'het fonds') te Schiphol gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2020;
- 2 de staat van baten en lasten over 2020;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2020; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit
— Materialiteit van EUR 6,5 miljoen — 0,5% van het pensioenvermogen
Kernpunten
— Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds — Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds
Oordeel
Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 6,5 miljoen (2019: EUR 5,0 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2020 (0,5%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 325.000 rapporteren aan het bestuur en de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan MN Services N.V. en AEGON Investment Management B.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan TKP Pensioen B.V.

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door MN Services N.V. en AEGON Investment Management B.V. en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door TKP Pensioen B.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van TKP Pensioen B.V. en AEGON Investment Management B.V., zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Op basis daarvan evalueren wij de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2020 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan TKP Pensioen B.V. en AEGON Investment Management B.V.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en uitkeringen uitgevoerd waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. MN Services N.V. heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijke accountant opdracht gegeven de informatie inzake beleggingen ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 6,2 miljoen en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan het hierna genoemde kernpunt van onze controle voor de waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds.

De accountant heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd waaronder de aansluiting van de vermogensbeheerrapportage met de financiële administratie en de jaarrekening.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

Onze focus op het risico van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze controle op het gebied van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving zijn:

Met betrekking tot fraude:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie; en
- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle wordt geïdentificeerd.

Met betrekking tot het niet-naleven van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving; en
- het verkrijgen van een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving berust bij het bestuur, onder toezicht van de raad van toezicht. We verwijzen naar hoofdstuk 3 van het bestuursverslag waarin de risico-inschatting door het bestuur is opgenomen.

Onze risicobeoordeling

Als onderdeel van onze risico-inschattingswerkzaamheden hebben wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaglegging, het oneigenlijk toe-eigenen van activa en het risico op omkoping en corruptie in acht genomen. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude.

Daarnaast hebben we werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de Stichting van toepassing is, hebben we het bestuur en de raad van toezicht verzocht om inlichtingen te verstrekken omtrent de naleving van dergelijke wet- en regelgeving en hebben we correspondentie met externe toezichthouders geïnspecteerd.

De potentiële impact van de geïdentificeerde wet- en regelgeving op de jaarrekening varieert aanzienlijk.

Ten eerste is de Stichting onderworpen aan wet- en regelgeving die direct van invloed is op de jaarrekening, inclusief de Pensioenwet en financiële verslaglegging (inclusief voor de Stichting specifieke wet- en regelgeving). Wij hebben de mate waarin aan deze wet- en regelgeving wordt voldaan vastgesteld als onderdeel van onze controlewerkzaamheden voor de relevante elementen in de jaarrekening en derhalve zijn er geen aanvullende controlewerkzaamheden nodig.

Ten tweede is de Stichting onderhevig aan diverse wet- en regelgeving waarbij niet-voldoen aan deze wet- en regelgeving indirect van invloed kan zijn op de jaarrekening ten aanzien van elementen verantwoord of toegelicht in de jaarrekening, of beide, bijvoorbeeld als gevolg van het ontvangen van boetes of claims. Wij hebben de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp) geïdentificeerd als wetgeving die indirect, redelijkerwijs een materiële impact op de jaarrekening zou kunnen hebben.

In overeenstemming met de controlestandaarden hebben wij het frauderisico met betrekking tot doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het bestuur (verondersteld risico) als enige frauderisico geïdentificeerd en geëvalueerd. We hebben het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording weerlegd, omdat de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording beperkt zijn.

Het geïdentificeerde risico op het gebied van fraude is besproken binnen het controleteam en wij bleven alert op aanwijzingen voor fraude en/of het niet-voldoen aan wet- en of regelgeving gedurende de controle.

Bij al onze controles hebben we aandacht besteed aan het risico dat het bestuur de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, inclusief een onderzoek naar aanwijzingen van mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur, wat een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude kan betekenen. We verwijzen naar de kernpunten van de controle, met hierin onze aanpak met betrekking tot gebieden met een hoger risico vanwege schattingen waarbij het bestuur zich baseert op significante oordeelsvorming.

We hebben onze risico-inschatting en controleaanpak gecommuniceerd aan het bestuur en de raad van toezicht. Onze controlewerkzaamheden verschillen van een specifiek forensisch fraudeonderzoek, dat vaak een meer diepgaand karakter heeft.

Onze controlewerkzaamheden

We hebben de volgende controlewerkzaamheden (niet uitputtend) uitgevoerd om in te spelen op de ingeschatte risico's:

- We hebben de opzet en het bestaan en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren. In het geval van tekortkomingen in de fraudemitigerende interne beheersingsmaatregelen, hebben we aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht welke zijn ingericht aan de hand van onze risico-inschatting.
- Wij hebben mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur geëvalueerd en (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico geïdentificeerd. Indien wij journaalposten met een verhoogd frauderisico hebben geïdentificeerd, hebben wij deze door middel van validatie van brondocumentatie gecontroleerd.
- Wij hebben zaken die zijn gerapporteerd via het incidentenregister / de klokkenluidersregeling van de Stichting geïdentificeerd.
- We hebben een zekere mate van elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen.
- We hebben de uitkomst van andere controlewerkzaamheden in overweging genomen en geëvalueerd of bevindingen dan wel afwijkingen indicatief waren voor fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving. Indien dit het geval was, hebben wij onze beoordeling van de relevante risico's en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.
- We hebben controle-informatie verkregen met betrekking tot de naleving van die bepalingen van de wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt aangenomen dat ze een direct effect hebben op de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening.
- We hebben rekening gehouden met het effect van feitelijke, vermoede of geïdentificeerde risico's van niet-naleving van wet- en regelgeving als onderdeel van onze procedures voor de daarmee samenhangende posten in de jaarrekening.
- In het licht van mogelijke risico's op het gebied van belangenverstrengeling hebben wij nevenfuncties van het bestuur geëvalueerd en hebben daarbij aandacht besteed aan de governance.

Onze procedures om in te spelen op het geïdentificeerde risico op het gebied van fraude hebben niet geleid tot een 'kernpunt van de controle'.

Verder merken we op dat onze controle niet primair is opgezet om fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving te detecteren en dat het bestuur verantwoordelijk is voor de opzet van een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder het voldoen aan wet- en regelgeving.

Hoe minder direct de gevolgen voor de financiële overzichten van het niet-voldoen aan indirecte wet- en regelgeving (onregelmatigheden) van invloed zijn op gebeurtenissen en transacties die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, hoe minder waarschijnlijk het ook is dat de inherent beperkte controlewerkzaamheden, zoals vereist door de controlestandaarden, dit zouden identificeren. Bovendien bestaat er, zoals bij elke controle, een hoger risico op het niet-detecteren van onregelmatigheden indien deze het gevolg zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, opzettelijke onjuistheden, verkeerde representaties of de doorbreking van interne beheersmaatregelen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. In onze controle en bij de bepaling en evaluatie van onze kernpunten hebben wij rekening gehouden met de potentiële effecten van COVID-19 op de Stichting en de jaarrekening. Dit heeft niet geleid tot een aanpassing of uitbreiding van onze kernpunten.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 98% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). Uit noot 1 bij de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor EUR 547 miljoen (37%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor EUR 926 miljoen (63%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op netto contante waarde-berekeningen en andere geschikte waarderingsmodellen. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de toelichting op de jaarrekening onderdeel grondslagen voor waardering van activa en passiva geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

De accountant van MN Services N.V. heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle op de vermogensrapportage aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en, wanneer nodig geacht, een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben vastgesteld dat de gecontroleerde vermogensbeheerrapportage aansluit met de financiële administratie en de jaarrekening.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op evenwichtige wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (hierna: 'de voorziening pensioenverplichtingen') is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariële deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de toelichting op de jaarrekening onderdeel grondslagen voor waardering van activa en passiva en in noot 7 de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen. Uit deze toelichting blijkt dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden. In de paragraaf risicobeheer (risicoparagraaf) is de gevoeligheid van de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerende actuaire die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerende actuaire over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerende actuaire. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerende actuaire geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaire. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op evenwichtige wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 20 mei 2021

KPMG Accountants N.V.

Niek ten Dam RA

Bijlage 1 Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. In deze, door de wet verplicht gestelde nota, wordt het beleid van een pensioenfonds beschreven op het gebied van financiering, beleggingen, pensioenen en toeslagverlening.

Actief/Passief beheer

De twee belangrijkste methodes van beleggen zijn actief en passief beleggen. De doelstelling van actief beleggen is om een hoger rendement te behalen dan de gehanteerde benchmark. Hiertoe gaat de belegger op zoek naar interessante beleggingen. Hij belegt ten opzichte van de benchmark extra in bedrijven of andere beleggingen waarvan de hoogste rendementen worden verwacht. Bij passief beleggen is de doelstelling het rendement van de benchmark te evenaren. Om dit te bereiken wordt de samenstelling van de beleggingen van de benchmark gevolgd.

Actuariële analyse

In deze analyse wordt de invloed verklaard van opgetreden verschillen tussen de actuariële grondslagen en werkelijke ontwikkelingen.

AFM

Autoriteit Financiële Markten

Asset Liability Management (ALM)

Het in kaart brengen van de onderlinge samenhang van pensioenverplichtingen, premiebeleid en beleggingsportefeuille. Met behulp van ALM-simulatiemodellen worden beelden geschetst van de kansen en bedreigingen voor een pensioenfonds in diverse economische scenario's.

Beleggingsfonds

Instelling die geld van derden belegt in aandelen of andere beleggingssoorten.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld aandelen, vastrentende waarden en overige beleggingen. Ook wel beleggingsportefeuille.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden en is bepalend voor een groot aantal beleidsbeslissingen.

Benchmark

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van de beleggingsportefeuille worden afgezet (bijvoorbeeld AEX-index, MSCI-index).

Beschikbare-premieregeling (BPR)

Pensioenregeling waarin de hoogte van de verzekerde pensioenen afhankelijk is van de krachtens de regeling beschikbare premie en de daarmee te behalen (en behaalde) beleggingsopbrengsten. Met behulp van actuariële grondslagen en methoden wordt bij pensioneren de precieze hoogte van het pensioen vastgesteld. Bij andere typen pensioenregelingen wordt eerst de pensioenhoogte en vervolgens de hoogte van de premies vastgesteld.

Compliance

Met dit begrip wordt aangeduid dat een organisatie werkt in overeenstemming met vigerende wet- en regelgeving. Elke financiële instelling beschikt over een compliance regeling die voorschriften bevat waaraan de in die instelling werkzame personen zich dienen te houden, alsmede voorschriften omtrent de wijze van

controle op de naleving ervan. Ook veel instellingen die raakvlakken met de financiële sector hebben, zoals fondsen, hebben een compliance regeling. Een dergelijke regeling bevat bijvoorbeeld voorschriften omtrent de wijze waarop functionarissen voor eigen rekening in effecten mogen handelen, restricties in de omgang met zakenrelaties en de omgang met vertrouwelijke informatie.

Contante waarde

De huidige waarde van een bedrag waarover je pas na een bepaalde periode de beschikking hebt.

Continuïteitsanalyse

Fondsen voeren minimaal eens per drie jaar een continuïteitsanalyse uit. Deze analyse laat zien of een pensioenfonds ook op de lange termijn aan de pensioenverplichtingen kan voldoen.

Credit rating

Een rating is een risico-indicator. Een slechte rating betekent een hoog risico. Voor een hoog risico eisen beleggers en banken een hoge rente. Hoe slechter de rating dus is, hoe duurder het voor een onderneming wordt om geld te lenen. Een rating wordt toegekend door een daarin gespecialiseerd bedrijf. De grootste ratingbureaus zijn Moody's Investors Service en Standard & Poor's.

Crisisplan (financieel)

Een beschrijving van maatregelen die een pensioenfonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van een pensioenfonds in gevaar komt.

Dekkingsgraad

Dit betreft de nominale dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto-activa en de voorziening pensioenverplichtingen, uitgedrukt in een percentage. Dit verhoudingsgetal geeft aan in hoeverre op lange termijn de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen. De netto-activa zijn het saldo van het belegd vermogen, de andere activa en de schulden.

Dekkingstekort

De Pensioenwet en het Besluit Financieel Toetsingskader Fondsen spreken van een situatie van dekkingstekort indien de middelen van een pensioenfonds niet langer toereikend zijn om de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's te dekken.

Derivaten

Van effecten afgeleide financiële instrumenten (beleggingsproducten), waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere meer onderliggende variabelen als valuta's, effecten en rentes. Voorbeelden zijn futures en swaps.

DNB

De Nederlandsche Bank.

Duratie

De gevoeligheid van een waarde voor fluctuaties in de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de resterende looptijd van die waarde.

Eigen vermogen

Buffer om mogelijke waardedalingen van de in een pensioenfonds aanwezige middelen op te vangen. Fondsen zijn verplicht om te beschikken over een voldoende grote buffer. Met een toereikendheidstoets kan jaarlijks worden vastgesteld of het eigen vermogen groot genoeg is.

Minimaal vereist eigen vermogen:

De ondergrens van het vereist eigen vermogen. Indien een pensioenfonds niet over het minimaal vereist vermogen beschikt is sprake van een dekkingstekort.

Vereist eigen vermogen:

Het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat een pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen. Het wordt berekend conform de daarvoor geldende wettelijke regels.

Ervaringssterfte

Omdat aangenomen wordt dat de werkende bevolking gezonder is dan de niet werkende bevolking wordt op basis van ervaringscijfers op de sterftekansen zoals ontleend aan de prognosetafel een leeftijdsafhankelijke afslag toegepast. Door rekening te houden met deze ervaringssterfte hoeven geen leeftijdscorrecties te worden toegepast.

FED

De Federal Reserve System of Federal Reserve of informeel ook wel The Fed is de federale, centrale bank van de Verenigde Staten van Amerika, vergelijkbaar met de Europese Centrale Bank.

Feitelijke premie

De feitelijke premie is de premie zoals deze daadwerkelijk wordt geheven in het boekjaar.

Fiduciair Management

Fiduciair management is te omschrijven als een integrale en objectieve oplossing voor fondsen met verschillende behoeften binnen vermogensbeheer. Bij fiduciair management worden oplossingen aangedragen voor strategische, tactische en operationele vraagstukken in combinatie met een op maat gesneden verslaglegging.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De door DNB uitgevoerde methodiek voor de toetsing van de financiële opzet en toestand van fondsen die vanaf 1 januari 2007 verplicht is.

Franchise

Het deel van het salaris dat niet wordt meegenomen bij het berekenen van de pensioengrondslag.

Futures

Termijncontract, waarin toekomstige aankoop en verkoop van financiële waarden zijn vastgelegd. Futures worden gebruikt om beleggingsrisico's af te dekken, maar ook voor de uitvoering van (global) tactische asset allocatie.

Gedragscode

Schriftelijk stuk waarin regels en richtlijnen worden gegeven ter voorkoming van belangenconflicten tussen het zakelijk belang en de privébelangen van bij een pensioenfonds betrokken personen en van misbruik van vertrouwelijke informatie.

Grondstoffen

Grondstoffen en goederen waarvan de prijs in hoge mate wordt bepaald door de actuele vraag en aanbod. Voorbeelden zijn olie, graan en metalen.

Hedgefondsen

Fondsen waarbij gebruik wordt gemaakt van een brede selectie van beleggingsstrategieën en beleggingsinstrumenten om onder alle (markt-)omstandigheden een positief (absoluut) rendement te halen.

Herstelplan

Pensioenfondsen stellen in geval van een reservetekort een lange termijn herstelplan op. Dit plan bevat de concrete maatregelen waardoor een pensioenfonds binnen een termijn van maximaal vijftien jaar weer voldoet aan het vereist eigen vermogen.

Pensioenfondsen stellen in geval van een situatie van onderdekking een korte termijn herstelplan op. Het korte termijn herstelplan bevat de concrete maatregelen waardoor een pensioenfonds binnen een termijn van maximaal vijf jaar weer gaat voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Herverzekering

Het dooreen pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het dooreen pensioenfonds onderbrengen van (extra hoge) risico's bij een levensverzekeraar, zoals het overlijdensrisico en invaliditeitsrisico van deelnemers.

Indexatie

Zie toeslagverlening.

Investment grade

Obligaties met een credit rating van BBB of hoger.

ISDA/CSA-overeenkomst

Een ISDA-overeenkomst is een standaardcontract dat OTC-transacties tussen institutionele financiële partijen mogelijk maakt.

CSA is een bijlage bij het ISDA-contract waarin partijen afspraken maken over het wederzijds te leveren en te accepteren onderpand.

Kostendekkende premie

Fondsen zijn verplicht om een kostendekkende premie te berekenen. De kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die een pensioenfonds in rekening brengt.

De kostendekkende premie bestaat uit de actuariel benodigde premie voor de pensioenverplichtingen, een opslag die nodig is voor het in standhouden van het vereist eigen vermogen, een opslag voor uitvoeringskosten van een pensioenfonds en de premie die actuariel benodigd is voor de voorwaardelijke onderdelen van de regeling.

Life Cycle

Ten behoeve van de beschikbare-premieregeling en/of de regeling individueel pensioensparen kan worden belegd in de Life Cycle. Het principe van Life Cycle-beleggen is dat er wordt belegd in een risicoprofiel waarbij de samenstelling van de beleggingsmix is afgestemd op het aantal jaren tot aan de pensioendatum.

Leeftijdsterugstelling

Leeftijdsterugstelling wil zeggen dat de verwachte levensduur van de deelnemers langer is – bijvoorbeeld één jaar – dan volgens de algemene sterftetafel wordt aangegeven. Bij toepassing van de leeftijdsterugstelling wordt de pensioenvoorziening hoger: er moeten dan meer pensioenjaren uitgekeerd worden.

Marktwaarde

De marktwaarde is het bedrag waarvoor een recht of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

Matching portefeuille/ Return portefeuille

De matching portefeuille is het deel van de beleggingsportefeuille dat is ingericht om de rentegevoeligheid van de activa met de rentegevoeligheid van de passiva van een pensioenfonds af te stemmen. De return portefeuille is het deel van de beleggingsportefeuille dat is ingericht om extra rendement te genereren.

Middellood(regeling)

Het middellood is de hoogte van het gemiddelde salaris gedurende de hele loopbaan. Bij de middelloodregeling hangt het uiteindelijke pensioen af van het aantal jaren dat een deelnemer bij de werkgever in dienst is geweest en het salarisverloop tijdens deze werkzame periode. Het op te bouwen pensioen is bij deze regeling een gewogen gemiddelde van alle pensioengrondslagen over de gehele periode van deelname aan de regeling.

Minimaal vereist eigen vermogen

Zie eigen vermogen.

Onderdekking (dekkingstekort)

Situatie dat de middelen van een pensioenfonds niet langer toereikend zijn om de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's te dekken.

Opkomende markten

Markten die eerder achterbleven bij de economische ontwikkeling, maar waarvan de vooruitzichten nu goed zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Outperformance/underperformance

Het rendement dat een vermogensbeheerder heeft behaald over een door hem beheerde portefeuille ten opzichte van het rendement van de benchmark.

OTC (Over the counter)

Deze term heeft betrekking op financiële transacties die niet via de beurs verlopen, maar die direct tussen twee partijen afgesloten worden

Overige beleggingen

Beleggingen anders dan de vooreen pensioenfonds meer traditionele beleggingen zoals aandelen en vastrentende waarden. Onder overige beleggingen vallen de categorieën grondstoffen en hedgefondsen.

Partnerpensioen

Benaming voor een vorm van nabestaandenpensioen ten behoeve van de ongehuwde partner met wie een ongehuwde deelnemer aan de pensioenregeling een gezamenlijke huishouding voert, conform bepalingen in het pensioenreglement. Bij ministeriële resolutie van 23 maart 1988, Nr. DB/7016, zijn partnerpensioenregelingen aangewezen als pensioenregelingen in de zin van de Wet op de loonbelasting, mits voldaan wordt aan de in de Resolutie gestelde voorwaarden.

Pensioenfederatie

In de Pensioenfederatie zijn drie instellingen gefuseerd: de Vereniging van Bedrijfstakfondsen (VB), de Stichting voor Ondernemingsfondsen (OPF) en de Unie van Beroepsfondsen (UvB). De Pensioenfederatie vertegenwoordigt via deze koepels de aangesloten fondsen.

Pensioengrondslag

Het gedeelte van het salaris dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw van een deelnemer. De pensioengrondslag wordt berekend door het pensioengevend jaarsalaris te verminderen met de franchise.

Pensioenplanner

Een internettoepassing waarmee deelnemers inzicht hebben in hun opgebouwde pensioenrechten en berekeningen kunnen maken op basis van (mogelijke) veranderingen in persoonlijke en/of werksituatie.

Pensioenrecht

Een recht op ingegane pensioenuitkeringen.

Pensioenwet

Op 1 januari 2007 is de Pensioenwet in werking getreden. De Pensioenwet heeft tot doel de waarborgen te verschaffen voor financiële zekerheid, individuele zekerheid en uitvoeringszekerheid.

Prepensioen

Het pensioen ter overbrugging van de periode tussen het moment van vervroegde pensionering en het moment waarop het levenslange ouderdomspensioen ingaat.

Pensioenvermogen

Dit is gedefinieerd als alle beleggingen van het pensioenfonds, inclusief aandelen, obligaties, vastgoed, derivaten en liquide middelen, onder aftrek van schulden aan derden.

Prognosetafels

Prognosetafels geven de gemiddelde waargenomen overlevings- en sterftefrequenties binnen de Nederlandse bevolking weer over een afgelopen vijfjarige periode en projecteren die naar de toekomst op basis van de in de in het verleden waargenomen en naar de toekomst doorgetrokken trends in deze frequenties. Zij worden gebruikt bij het berekenen van pensioenpremies en de waardering van de pensioenverplichtingen. Er zijn voor mannen en vrouwen aparte prognosetafels afgeleid: GBM en GBV. De prognosetafels worden verder aangeduid met jaartallen die de waarnemingsperiode aangeven, bijvoorbeeld GBM en GBV 2012-2062.

Quorum

Het aantal bestuursleden dat aanwezig moet zijn in een vergadering om geldige besluiten te kunnen nemen.

Raad van toezicht

In het kader van de Principes voor Goed Fondsbestuur kan voor het intern toezichthoudend orgaan gekozen worden voor een raad van toezicht die het functioneren van het bestuur toetst en jaarlijks daarover aan het bestuur rapporteert.

Renterisico

Het risico dat rentefluctuaties - als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet - leiden tot ongewenste effecten op balans en resultaat.

(Rente)swap

Ruil van rendement op een vastgestelde lange rente tegen een variabele korte rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Reservetekort

De Pensioenwet en het Besluit Financieel Toetsingskader Fondsen spreken van een reservetekort als de middelen ontoereikend zijn om naast de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's, ook nog de vereiste reserve beleggingsrisico's, de reserve voorgenomen pensioenaanpassing en eventuele andere reserves te dekken.

Risicobudget

Het risicobudget is een maatstaf voor de variantie van de dekkingsgraad van een pensioenfonds. Dit wordt afgeleid van langetermijn assumpties over de risicograad van de beleggingsrendementen (op de strategische norm portefeuille) ten opzichte van de verplichtingen (reëel-nominaal). Hiervoor dienen onder meer als input zeer lange-termijn reeksen over prijsontwikkelingen in de diverse beleggingscategorieën die onderdeel uitmaken van de strategische norm portefeuille.

Risicopremie

Dit is de premie voor risicodekking.

Securities lending

Securities lending is het uitlenen van aandelen en obligaties voor een vastgestelde periode aan derden in ruil voor een geldelijke vergoeding. Doordat het economische eigendom bij de uitlener blijft, wordt er geen koersrisico gelopen.

Sterftetafels

Zie prognosetafels.

Stichtingskapitaal en reserves

Zie eigen vermogen.

Strategische norm portefeuille

De strategische normportefeuille is een schaduwportefeuille waarin het pensioengeld in theorie belegd zou kunnen worden. De normportefeuille is dan ook, net als de werkelijke portefeuille, omgeven met regels en afspraken. De normportefeuille bestaat uit meerdere beleggingscategorieën, bijvoorbeeld aandelen en vastrentende waarden. Elke categorie heeft een bepaalde gewicht. Verder wordt per categorie een 'belegbare' index afgesproken die als vergelijkingsmaatstaf geldt.

Technische voorziening (voorziening pensioenverplichtingen)

Technische voorzieningen worden gevormd om alle uit de pensioenregeling of andere overeenkomsten voortvloeiende pensioenverplichtingen te kunnen nakomen.

Toeslagverlening (indexatie)

Om de koopkracht van pensioenen niet achteruit te laten gaan, kunnen pensioenen worden aangepast. Dit houdt in dat een toeslag kan worden gegeven op het pensioen. Het bestuur neemt jaarlijks een besluit over het al dan niet verhogen van uw pensioenaanspraken

Tracking error

In het 'vermogensbeheer' gehanteerd begrip waarmee een indicatie wordt gegeven van de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark.

Uitvoeringsovereenkomst

De overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenfonds over de uitvoering van één of meer pensioenregelingen.

UPO

Uniform Pensioenoverzicht, een overzicht van de pensioenaanspraken dat jaarlijks aan de actieve deelnemers wordt gestuurd.

Verantwoordingsorgaan

De in de Principes voor Goed Fondsbestuur gehanteerde term voor een orgaan waarin de actieve deelnemers, de pensioengerechtigden en de financieel betrokken werkgever(s) zijn vertegenwoordigd en waaraan het bestuur periodiek verantwoording aflegt.

Vereist eigen vermogen

Zie eigen vermogen.

Visitatiecommissie

In het kader van de Principes voor Goed Fondsbestuur kan voor het toezichthoudend orgaan gekozen worden voor een Visitatiecommissie die tenminste één keer in de drie jaar - of vaker als daartoe aanleiding is - het functioneren van het bestuur toetst. De Visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur en bestaat uit ten minste drie onafhankelijke deskundigen.

Waardeoverdracht(en)

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van het opgebouwde pensioenrecht.

Bijlage 2 Verloopoverzicht deelnemers

	Stand ultimo 2019	Bij	Af	Stand ultimo 2020
Deelnemers, actief en voortgezet	1.292	0	89	1.203
Gewezen deelnemers	1.878	56	50	1.884
Ingegane pensioenen	994	117	53	1.058
waarvan:				
(tijdelijk) Ouderdomspensioen	737	74	33	778
Arbeidsongeschiktheidspensioen	12	0	1	11
Partnerpensioen	218	43	12	249
Wezenpensioen	27	0	7	20
Totaal:	4.164	173	192	4.145

